

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 49. LETO: XVI

JESENICE, DNE 12. DECEMBRA 1974

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SZ — Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

OSEBNI DOHODEK V NOVEMBRU VIŠJI OD OKTOBRskega

Kot smo pričakovali je osebni dohodek za mesec november ostal na nivoju prejšnjega meseca, odnosno je celo nekoliko višji. Napori za čimboljše proizvodnjo, ki jih je čutili po vsej Železarni, imajo svoj odraz tudi v osebnem dohodku, saj drugače ne bi mogli govoriti o povezanosti sistema nagrajevanja z učinki odnosno rezultati. Najbolje je če se seznanimo z rezultati:

Obdobje	Štev. ur na osebo	din/uro	din/os.	popr. % učinke	indeks OD 1.73 je 100	indeks živ. str.
I. 1973	191.0	12.51	2.389	22.60	100	100
IV. kvart. 73	191.9	12.99	2.493	23.95	104.4	107.2
I.-IX. 74	189.5	15.00	2.841	26.12	118.9	120.4
oktober 74	194.8	16.34	3.182	27.85	133.2	129.3
november 74	189.9	17.52	3.328	29.65	139.3	130.2
I.-XI. 74	190.0	15.36	2.918	26.60	122.1	122.1

Doseženo poprečje v višini 3.328 dinarjev na zaposlenega je torej najvišje v letošnjem letu. Ker tudi december ne bo bistveno nižji, se s takšnimi izplačili že bližamo po rebalansu postavljeni višini 2.950 din, oziroma bomo natančno na predvideni višini. Objavljeni indeks porasta življenjskih stroškov za prvih devet mesecev je 120.4, oktober in november pa se sučeta

okrog indeksa 130. Če to združimo, bi bil indeks porasta življenjskih stroškov nekeje v višini 122.1, torej enak dvigu osebnih dohodkov. Z drugo besedo, realni osebni dohodek je ostal neizpremenjen.

Če na kratko analiziramo vplive, ki so v novembru zadržali osebni dohodek na takšni ravni, so le-ti v primerjavi z oktobrom sledeči:

	odstotkov
— večji učinek	1,54
— višje stimulacije za operativni program	1,00
— vpliv pribitkov za praznično delo	2,20

	odstotkov
— manjše stopnje prispevkov	0,88
— porast nadomestil za bolovanje	0,48
— proste sobote, ostalo	0,98
— skupno pozitivni vpliv	7,08
— zmanjšanje števila plačanih ur	2,52
— razlika na oktober	4,56

Mesec december bo po številu ur enak, izpadel pa bo vpliv praznične dela, kar se posebej pozna pri obratih z neprekinjenim obratovanjem, zato je lahko računamo z nekoliko nižjim povprečjem. Iz doseženih učinkov, ki so kar 1.54 odstotkov višji kot v preteklem letu, se vidijo napori obratov za doseganje čim boljših rezultatov. To je tudi dokaz da protinflacijski programi niso samo v prazno sprejeta obveznost, nasprotno dokaz, da se vedno lahko še nekaj doseže, če se dela lotimo organizirano.

Ker nas do konca leta loči le še en obračunski mesec, bomo obširnejšo analizo gibanja osebnih dohodkov objavili, ko bodo znani podatki za vse leto. December pa je itak mesec skrajnih naporov, ko skušamo nadomestiti, če je bilo kaj zamujenega in upamo, da nas tudi v pogledu osebnih dohodkov ne bo razočaral. SM

SODELAVCI V HLADNI VALJARNI DOSEGLI LETNI PLAN

V torek, 10. decembra, so sodelavci na dopoldanski izmeni v hladni valjarni in TOZD Hladna predelava, dosegli svojo letno plansko obveznost 30.000 ton. Ta izreden uspeh so dosegli z dobrim delom vseh, od organizatorjev do proizvajalcev in vzdrževalcev in z delom v prostih sobotah in nedeljah. Uspeh je še toliko lepši, ker so imeli med letom precej težav z vložkom in energijo.

Sodelavcem v hladni valjarni čestitamo k uspehu in jim želimo uspešno delo tudi v preostalih dneh decembra.

RAZGOVOR PRED VII. KONGRESOM ZSJ

V torek, 17. decembra, se bo v Beogradu pričel sedmi kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Kot delegati naše občine se ga bodo udeležili Franci Vontčina — zaposlen pri SGP Sava ter Mirko Zupan in Miloš Piščanec iz naše Železarne. Iz naše občine pa bosta na kongresu sodelovala še Marica Šimon kot članica slovenske delegacije in Franc Kobentar kot delegat konference sindikata kovinske industrije Slovenije. Pred tem pomembnim dogodkom smo prosili za kratek razgovor Mirka Zupana in Miloša Piščanca, naša sodelavca.

Mirko Zupan — računovodja osnovnih sredstev — je predsednik nadzornega odbora sindikata Železarne in občinskega sveta sindikata. Čemu posveča predkongresno gradivo največ pozornosti?

Mislím, da ni področja, ki ga predkongresno gradivo, ki obsega poročilo o delu sindikata med šestim in sedmim kongresom ZSJ, osnutek statuta ZSJ in osnutek resolucij, ne bi zajemalo.

Vse bodoče delo sindikata je zajeto v trinajstih resolucijah. Prva zajema vse osnovne smeri in dejavnosti, ki naj jih sprejme kongres, ostale pa podrobneje razčlenjujejo naloge sindikatov — od osnovnih organizacij navzgor. Naloge ZSJ se tesno povezujejo z nalogami, sprejetimi na desetem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije. ZSJ se bo borila za uresničevanje teh stališč — (Nadaljevanje na 2. str.)

Koliko zvarov bo potrebnih, da bo končana konstrukcija!

V TOZD TALILNICE NOVI DNEVNI DOSEŽKI

Sodelavci v TOZD Talilnice so v prvih dneh tega meseca ponovno presegli prejšnje največje dnevne proizvodnje. Tako so delavci na plavžih 4. decembra dosegli proizvodnjo 538 ton grodlja, in so za tri tone presegli prejšnji dosežek. V martinarni so jeklarji isti dan izdelali 1.127 ton

jekla, kar je za 27 ton več kot prej.

Vsa pozornost delavcev TOZD Talilnice je usmerjena v akcijo — doseči pol milijona ton jekla. Z 9. decembrom imajo 486.036 ton proizvodnje, kar je 342 ton več kakor so predvidevali. Ta prednost je dobrodošla, ker morajo predvidevati, da jih lahko snežne padavine presenetijo in zavrejo. Zato se prizadevajo, da bi si v času ugodnih vremenskih razmer ustvarili večji višek.

KAKO SMO URESNIČEVALI ANTIINFLACIJSKE PROGRAME PO TOZD V ČASU AVGUST — NOVEMBER

TOZD TALILNICE

Protinflacijski program TOZD Talilnice predvideva konkretne zadolžitve po obratih. Povsod naj bi bila količinska proizvodnja višja kot je predvideval družbeni plan, jeklarji pa naj bi izdelali 500.000 ton jekla. To je v grobem izražena obveza. Po posameznih obratih pa so doseženi naslednji rezultati:

Plavž: Uporabljamo vseskozi rudo iz nasipa (halde) in jo je le malenkost še na zalogi. Odložili smo remont plavža 1 na prihodnje leto in s tem pomagali martinarni k večji proizvodnji. Poraba koksa v tem času je 648 kg/t grodlja, kar je 47 kg/t manj kot znaša obveza. Dnevna proizvodnja grodlja je bila 453 ton ali tri odstotke več kot predvideva program.

Martinarna: V tem času je izdelala 111.455 ton surovega jekla ali štiri odstotke nad predvidenim. Od 1. oktobra dalje obratujemo s petimi pečmi, da bi izpolnili cilj — pol milijona ton jekla.

Elektro jeklarna: Izdelala je štiri odstotke več surovega jekla kot smo predvidevali po programu ter obenem izpolnila tudi kvalitetni program. Glavni remont Asea električne peči je bil izvršen v kratkem roku — petih dneh.

Obe jeklarni imata danes izdelanega 468.036 ton jekla in bo z nadaljevanjem takega tempa možno doseči pol milijona ton jekla.

Livarna: Proizvodnja je za 12 odstotkov večja od predvidenega družbenega plana. Izpolnjujemo dobavo odlitkov v pogodbenih rokih. Z izdelavo kalupov po CO2 postopku smo povečali produktivnost in kvaliteto odlitkov. Za potrebe jeklarn smo dobavili več banj za žlindro. (Nadaljevanje na 4. str.)

Z GRADBIŠČA NOVE HLADNE VALJARNE

V tehničnem biroju Jesenice trenutno projektirajo sekundarni razvod medijev za sendzimir ogrođje, dresirno ogrođje, lužilno linijo za silicijeva jekla in zvonaste peči. Projektiranje za previjalno linijo je končano.

Vzporedno s tem projektiranjem in skladno z njim poteka tudi projektiranje kabelskih obvezov za iste naprave v Rade Končarju. Kabli bodo večinoma položeni v plastične cevi, ki jih bo dobavilo trgovsko in proizvodno podjetje Zarja Jesenice. Za dresirno ogrođje in za previjalno linijo je projekt polaganja cevi tik pred izgotovitvijo.

Večina električnih naprav sendzimir ogrođja bo nameščenih v strojnici klasičnega tipa, ki zahteva svoj projekt ventilacije. Izdeluje ga Plan Zagreb. Idejno rešitev bomo prihodnji teden poslali v pregled firmi WATERBURY FARREL.

Dela na projektih kasnije. Poleg naknadnih sprememb na končnih načrtih dobaviteljev opreme pa na kasnitev bistveno vplivajo še vedno predolge carinske in ostale formalnosti okoli dostave dokumentacije.

Pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev, ki z jutrišnjim koncertom sklepa svoje stoletno delovanje, želimo uspešen start v drugo stoletje

RAZGOVOR PRED ...

(Nadaljevanje s 1. str.)

kar se odraža v vseh trinajstih resolucijah.

Pomen kongresa in kako bo lahko s svojimi resolucijami vplival na dejavnost sindikatov?

Pomen kongresa je v nadaljnjem povečevanju odločilne vloge delavskega razreda v razvoju naše socialistične družbe glede na sklepe desetega kongresa ZKJ in določila nove ustave. V gradivu je poudarjeno, da mora sindikat odigrati pomembno vlogo pri razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, skrbeti in vplivati preko osnovnih organizacij sindikata na temeljne organizacije združenega dela pri oblikovanju kriterijev pri pridobivanju in delitvi dohodka in osebnih dohod-

Mirko Zupan

kov, imel pa naj bi močan vpliv tudi na delovanje delegatskega sistema preko SZDL v krajevnih skupnostih in občinskih interesnih skupnostih. Kongres daje poudarek tudi samoupravni delavski kontroli.

Kakšne spremembe bo doživela sindikalna organizacija po kongresu — tudi v naši Železarni?

Določene naloge je postavil že osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije; kongres ZSJ jih bo le še potrdil, saj bistvenih razlik ni. Sindikalna organizacija v naši železarni smo že organizirali tako, kot je to predvidel kongres slovenskih sindikatov.

Novost je delegatski sistem in sindikat bo moral precej delati, da bo ta sistem resnično zaživel. To pa, mislim, je ozko povezano z našimi samoupravnimi delovnimi skupinami. Kakšnih večjih sprememb pri delu samem pa ne bo. Prva skrb sindikata je še zmeraj skrb za delovnega človeka.

Kako bomo sprejete resolucije uresničevali v Železarni?

Kako bomo uresničevali naloge iz resolucij sedmega kongresa ZSJ in sklepe osmega kongresa ZSS, bo odvisno od aktivnosti posameznih organizacij sindikata — kako bodo pristopile k angažiranju članstva in izpolnjevanju nalog.

Miloš Piščanec — tehnolog v martinarni — je predsednik komisije za socialna vprašanja, prošnje in pritožbe, član delavskega sveta ter predsednik odbora za nagajevanje TOZD Talilnice.

SODELOVANJE MED ŽELEZARNO IN ENERGOINVESTOM

Poslovnemu sodelovanju med Železarno in Energoinvestom iz Sarajeva, se je v preteklem tednu pridružilo še sodelovanje na družbenopolitičnem področju. Na povabilo njihovih družbenopolitičnih organizacij so se razgovorov udeležili z naše strani Franc Kobentar, Valentin Erjavšek in Albina Tušar.

Osnovni cilj sestanka je bila izmenjava izkušenj pri uresničevanju ustave v neposredni samoupravni praksi obeh kolektivov. Razgovori so bili dokaj uspešni in so pokazali na vrsto enotnih stališč. Ugotovljeno je bilo, da morajo družbeno-politične organizacije delovati tako, da bodo čim bolj aktivno doprinesle k razvoju takih odnosov, ki zagotavljajo neposredno samoupravljanje. Pri tem so se pokazale kot zelo uspešne naše samoupravne delovne skupine.

Energoinvest je zelo velika organizacija združenega dela, saj združuje 76 TOZD, s skoraj 30.000 delavci v 40 mestih Jugoslavije. Njihove TOZD so popolnoma samostojne tovarne.

Prvi samoupravni sporazum o združevanju so podpisale TOZD že leta 1971, v začetku letošnjega leta pa so ga dopolnili in uskladili z ustavo. Celotna samoupravna organizacija Energoinvesta temelji na delegatskem sistemu.

Ob koncu zelo gostoljubnega obiska smo se domenili, da postane

Kaj prinašajo osnutki resolucij za sedmi kongres ZSJ?

Najpomembnejše se mi zdijo prve tri resolucije. Osrednja tema na kongresu bo osnovna usmerjenost aktivnosti sindikata v realizaciji ustave in stališč desetega kongresa ZKJ. Tu gre predvsem za uresničitev neposredne oblasti delavskega razreda in še nadaljnje graditve ter razvoja samoupravnih proizvodnih odnosov.

Druge resolucije govori o nalogah sindikata v graditvi sistema pridobivanja in delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Obvezno je izpeljati delitev osebnega dohodka po vloženem delu. Delavci v TOZD morajo odločiti o pogojih pridobivanja, osnovah in merilih delitve dohodka in osebnega dohodka po delu in rezultatih dela. Pri takem odločanju so delavci že vnaprej zainteresirani za večjo produktivnost in posredno s tem za višji življenjski standard. Ni mogoče, da bi vse panoge imele enake pogoje poslovanja, zagotoviti pa bi bilo potrebno, da bi vse panoge imele vsaj približno enake pogoje pridobivanja dohodkov. Razpore osebne dohodka med posameznimi panogami je potrebno določiti z družbenim načrtom ali družbenim dogovorom na nivoju republike.

Miloš Piščanec

Tretja resolucija, ki tudi zadeva nas vse, govori o nalogah sindikata pri izboljševanju in nadaljnjem razvoju medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu.

Sindikati morajo doseči, da bo delavec postal osnovni subjekt v procesu urejanja in uresničevanja medsebojnih razmerij. Delavec mora biti postavljen v središče boja za proizvodnjo in dvig njene kakovosti — tako bo omogočeno večje ustvarjanje dohodka. Okrepiti se mora odgovornost za uresničevanje delovnih dolžnosti, za učinkovito izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in za učinkovito izkoriščanje delovnega časa.

Kako so bili delavci v Železarni seznanjeni z gradivom za ta kongres?

Delavci so bili v glavnem seznanjeni z osnutki resolucij že s tem, ko so obravnavali predkongresno gradivo za osmi kongres ZSS, katerega sklepi so tudi vodilo naše delegacije za zvezni kongres.

Kako bomo zastavljene naloge uresničevali v Železarni?

Te resolucije se bodo dale uresničiti le tako, da bomo prešli od besed k dejanjem. Osnovne organizacije sindikata bodo morale biti tiste, ki bodo morale poskrbeti, da bodo sprejete resolucije tudi uresničene.

podobna izmenjava mnenj in izkušenj stalna oblika sodelovanja in da naslednji razgovor pripravimo na Jesenicah.

DELAVCEM V TOZD IN SKUPNIH SLUŽBAH

V današnji številki na sedmi strani v celoti objavljamo predlog Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske zdravstvene skupnosti Jesenice. Samoupravne delovne skupine ali posamezniki, naj svoje eventuelne pripombe sporočijo delavskim svetom svojih temeljnih organizacij združenega dela oziroma delovne skupnosti Skupnih služb, do 20. decembra.

REZULTATI VOLITEV DELEGACIJ SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI OBČINE JESENICE

V železarni Jesenice smo 5. decembra 1974 volili delegacije v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti občine Jesenice. Vsaka temeljna organizacija združenega dela in delovna skupnost skupnih služb je volila splošno delegacijo, iz katere bodo delegirali delegate za vse samoupravne interesne skupnosti.

Rezultati volitev delegacij skupščine

Štev. volilšč	volilšče	število glasov	glasovi v %
1	plavž	235	89,0
2	jeklarna	376	86,2
3	elektrojeklarna	149	85,7
4	livarna	95	92,3
5	šamotarna	85	91,4
SKUPAJ TOZD TALILNICE		940	87,8
1	bluming-štekel	281	85,8
2	valjarna žice	120	84,0
3	adjustaža štekel	102	79,7
4	valjarna profilov	142	78,8
5	valjarna 2400	185	92,5
SKUPAJ TOZD VALJARNE		830	84,8
1	HVŽ	450	83,4
2	profilarna	158	91,8
3	jeklovlek	121	88,3
4	elektrodni obrat	188	83,5
5	žebeljarna	78	86,7
SKUPAJ TOZD HL. PREDELAVA		995	85,5
1	strojne delavnice	278	92,3
2	SV Jesenice	231	88,8
3	EV — RTA	207	85,5
4	gradbeno vzdržev.	73	92,4
5	ETE — PIV	169	86,9
6	transport	327	86,5
7	vzdrž. energ. JVK	241	87,0
8	vzdrž. energ. Bela	169	88,0
SKUPAJ TOZD VET		1695	88,5
1	skupne službe	672	88,4
2	TKR	221	91,7
3	družbena prehrana	156	86,7
SKUPAJ DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB		1049	88,8
SKUPAJ ŽELEZARNA JESENICE		5503	87,3

REZULTATI NEDELJSKIH VOLITEV

Glasovanje na dan 8. decembra 1974 po krajevnih skupnostih na območju občine Jesenice

Krajevna skupnost	Kandidiralo kandidatov	Izvoljeno delegatov	Vpisanih volivcev	Glasovalo volivcev	%	Ni glasovalo volivcev	%
RATEČE	10	10	446	428	96,0	18	4,0
KRANJSKA GORA	15	15	1.654	1.494	90,3	160	9,7
DOVJE-MOJSTRANA	14	14	1.276	1.202	94,2	74	5,8
HRUŠICA	10	10	580	536	92,4	44	7,6
PLANINA POD GOLICO	10	10	289	268	92,7	21	7,3
JESENICE-PLAVŽ	21	21	4.462	4.118	92,3	344	7,7
JESENICE-SAVA	15	15	3.055	2.706	88,6	349	11,4
JES.-PODMEŽAKLJA	10	10	1.404	1.188	84,6	216	15,4
JAVORNIK-KOR. BELA	8	8	3.597	3.241	90,1	356	9,9
BLEJSKA DOBRAVA	17	17	881	834	94,7	47	5,3
ŽIROVNICA	11	10	2.187	1.972	90,2	215	9,8
SKUPAJ	151	150	19.831	17.987	90,7	1.844	9,3

POPRAVILA V MESECU NOVEMBRU

Z operativnim mesečnim planom je bilo v mesecu novembru predvidenih dvanajst večdnednih popravil, iz preteklega meseca pa je bilo potrebno dokončati dela še na štirih večdnednih popravilih. Med mesecem pa je bilo v operativni plan dodatno vnešenih še osem večdnednih popravil. Tako je bilo skupno predvidenih kar štiriindvajset večdnednih popravil. Razen tega pa so bili centralni oddelki vzdrževanja nekaj dni angažirani še na popravilih plavža št. 1. Zaradi tega je bilo tudi nekaj podaljšanih rokov glede na programiran čas.

V novembru so zaključena dela na dvajsetih napravah, na štirih pa dela nadaljujejo v mesecu decembru. V preteklem mesecu so bila dela zaključena v predvidenem roku na štirinajstih napravah, na šestih pa so bili časi prekoračeni. Vsa podaljšanja so bila v glavnem zaradi večjega obsega del, ali pa zaradi nepripravljenih rezervnih delov, v enem primeru pa zaradi angažiranosti vzdrževalcev na popravilu plavža št. 1.

Enodnevni popravil je bilo v mesecu novembru programiranih 39, izvedenih pa 35.

Iz mesečnega operativnega plana je razvidno, da zadnja dva meseca v letu posvečajo obrati vse večjo pozornost izpolnjevanju letnega plana proizvodnje, zato so bila programirana samo tista popravila, ki bistveno ne vplivajo na proizvodnjo in seveda taka, ki jih ni mogoče odložiti. Zato je tudi število programiranih popravil v decembru manjše.

Stane Torkar

IZVOLITEV DELEGATOV ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI

Krajevne skupnosti so temeljne samoupravne skupnosti občanov, v katerih se povezujejo delovni ljudje in občani, ki živijo in delajo na teh področjih ter TOZD in druge samoupravne skupnosti ali organizacije, ki tu delujejo oz. zagotavljajo zadovoljevanje skupnih potreb prebivalcev na teh območjih.

Iz tega je razvidno, da morajo tudi TOZD Železarne delegirati svoje predstavnike v skupščine krajevnih skupnosti, na področju katerih deluje naša delovna organizacija, istočasno pa tudi v tiste KS, v katerih stalno prebivajo naši delavci.

Posamezne KS so v svojih statutih sicer že določile število delegatov oz. kriterije izbora, vendar se mora Železarna odločiti za enoten pristop in enotno politiko delegiranja zaradi velikega števila KS, ki jih s svojim delovanjem pokriva, oziroma iz katerih so občani zaposleni pri nas.

Osnovni kriterij pri tej odločitvi je bilo število naših delavcev, ki v posameznih KS prebivajo. Tako je izoblikovan predlog, da Železarna delegira po enega delegata v vse KS, v katerih je najmanj 30 naših delavcev, po dva delegata pa tja, kjer prebiva najmanj 300 naših delavcev. Po tem predlogu bi imeli v posameznih krajevnih skupnostih naslednje število delegatov:

Žirovnica	— 2
Bl. Dobrava	— 1
Planina pod Golico	— 1
Hrušica	— 1
Dovje — Mojstrana	— 1
Kranjska gora	— 1
Rateče	— 1
Begunje	— 1
Gorje	— 1
Lesce	— 1
Radovljica	— 1
Kamna Gorica	— 1

Boh. Bela — Soteska — 1
Bohinjska Bistrica — 1
Podbrdo — 1

Izjema so seveda krajevne skupnosti z ožjega območja Jesenic, kjer je tudi največ naših delavcev:

Plavž — 1
Sava — 3
Podmežaklja — 3
Javornik — Kor. Bela — 4

Vsaka TOZD naj bi tako predlagala delegacijo šestih članov, da bi z njimi pokrili vse navedene krajevne skupnosti. Pri tem pa je treba upoštevati to, da so naši delegati za posamezne krajevne skupnosti istočasno tudi občani teh krajevnih skupnosti, ker bodo le tako lahko najboljše usklajali interese KS in delavcev, ki jih bodo izvolili.

Sindikat bo za predsednike DS TOZD in skupnih služb organiziral še v tem tednu posvetovalni sestanek, na katerem se bodo konkretno dogovorili o formiranju delegacij, njihovi izvolitvi in delovanju.

Železarski globus

JAPONSKA

V železarni Fukuyama je letos pričela obratovati nova naprava za sintranje železove rude, ki je največja na svetu. Trak je širok pet metrov in dolg 110 metrov z delovno površino 550 kvadratnih metrov. Dnevna proizvodnja je 21.000 ton sintra.

IZVRŠITEV PROGRAMA SKUPNE IN BLAGOVNE PROIZVODNJE TER ODPRAVE V NOVEMBRU

Del. enota	Skupna proizvodnja			Gotova proizvodnja			Odprema
	Program	izvršitev	%	Program	izvršitev	%	
Plavž	13.100	12.833,5	98,0				
SM jeklarna	28.000	29.554,8	105,6				
El jeklarna	12.700	15.679,3	123,5				
Livarne	130	154,9	119,2	50	22,9	45,8	22,9
Samotarna	1.260	1.368,0	108,6	250	166,4	66,6	166,4
TALILNICE:	55.190	59.590,5	108,0	300	189,3	63,1	189,3
Bluming	33.700	40.758,3	120,9	1.100	1.261,1	114,6	1.429,3
2 x valj.		1.312,9					
Štekel	6.300	7.253,1	115,1	2.400	3.053,5	127,2	2.997,2
Ter. obd.	2.700	3.203,6	118,7	2.700	3.201,7	118,6	3.271,6
SKUPAJ:	42.700	51.215,0	119,9	6.200	7.516,3	121,2	7.698,1
Valj. žice	9.120	9.543,3	104,6	3.000	2.912,1	97,1	3.141,9
Valj. prof.	2.500	2.668,7	106,7	80	227,7	284,6	228,2
Valj. deb. pl.	7.250	7.583,8	104,6	7.200	7.557,1	105,0	8.126,5
VALJARNE:	61.570	71.010,8	115,3	16.480	18.213,2	110,5	19.194,7
Hlad. valj.	2.300	2.849,6	123,9	2.190	2.843,9	129,9	2.847,9
Žičarna	4.800	5.206,8	108,5	3.080	3.564,8	115,7	3.460,6
Profilar.	1.820	2.032,1	111,7	1.815	1.998,8	110,1	2.136,6
Podbojar.		0,3			0,3		0,3
Jeklovlek	1.580	1.753,9	111,0	1.580	1.751,0	110,8	1.645,8
Elektroodni:	1.230	1.302,3	105,9	1.225	1.293,4	105,6	1.304,8
— elektrode	1.170	1.241,1	106,1	1.166	1.235,5	106,0	1.250,7
— prašek	60	61,2	102,0	59	57,9	98,1	54,1
Žebljarna:	1.000	1.081,6	108,2	990	1.071,5	108,2	1.004,7
— žebli	890	973,7	109,4	890	971,7	109,2	890,7
— bod. žica	100	99,8	99,8	100	99,8	99,8	101,6
— sekanec	10	8,1	81,0				12,4
PREDELAVA:	12.730	14.226,0	111,8	10.880	12.523,7	115,1	12.400,7
SKUPAJ	129.490	144.827,9	111,8	27.660	30.926,2	111,8	31.784,7
Tuja pred.	150	86,8	57,9	150	86,8	57,9	
ZELEZARNA	129.640	144.914,7	111,8	27.810	31.013,0	111,5	31.784,7

Planirane proizv. za dom je 1.250 ton, izvršene pa 1.505,4 ton.

TOZD TALILNICE

TOZD Talilnice so v novembru izpolnile program proizvodnje s 108,6 odstotka. Med temi je obrat livarna s 1.676 tonami odlitkov iz jekla in barvnih kovin že izpolnil letni plan. Najuspešnejša sta bila tokrat obrata martinarna in elektro jeklarna. Martinarna je z 29.554 tonami boljša kot v oktobru za 32 ton pri 30 obratovnih dnevih. Elektro jeklarna je s 15.679 tonami izdelala tudi več kakor v oktobru. Oba obrata sta dosegla najnižjo mesečno proizvodnjo jekla v letošnjem letu. Skupno sta dala valjarnam 45.233 ton jekla in pripomogla, da je tudi valjarna bluming pospešeno delala. To je do sedaj najvišja mesečna proizvodnja obeh jeklarn skupaj.

Plavži so zaradi prodora grodlja pod planom za dva odstotka. Zastoj je trajal tri dni. Sicer pa je poraba koka s 638 kg na toni ugodna.

Martinarna je delala povprečno 3,44 šaržev dnevno na vsaki peči, kar je nekoliko več kot v oktobru. Imeli pa smo veliko ovir pri obratovanju. Kljub čvrsti pogodbi z železarno Smederevo za dobavo 8.000 ton grodlja smo dobili le 4.168 ton. Izpad grodlja na plavžu in delo brez zaloga grodlja sta se odrazila v prekomernih zastojih, saj je bilo čakanja na vložek kar 62 ur.

Elektro jeklarna je postavila svoj mesečni rekord kljub temu, da je bila ASEA peč v petdnevem remontu. Pohvalno je, da so vzdrževalci prvič uspeli izvesti glavni remont v petih dneh. Sicer pa so bile z vložkom enake težave kakor v martinarni. Dnevno so delali po deset šarž ob dokaj zahtevnem kvalitnem programu.

Livarne so se, kot že nekaj let nazaj, uvrstile med prve obrate, ki so dosegli letni plan. Izpolnili smo tudi našo obvezo do železarne Smederevo ter odpremili še štiri ponvice, pet pa bo odposlana v nekaj dneh.

Samotarna je morala z izdelovanjem odlivne in ponvične opeke slediti zahtevam jeklarn. Dobavila je vso potrebno kanalsko opeko, dočim smo morali nekaj ponvične opeke nabaviti drugod. Plan smo izpolnili s 108,6 odstotka. Želeli pa bi, da bi vzdrževanje uredilo stroje za stiskanje opek, ker je oblika teh večkrat neprimerna.

Stanko Čop

TOZD VALJARNE

Pretekli mesec so vsi obrati in oddelki TOZD Valjarne delali dobro. Poleg prizadevnosti celotnega kolektiva in pripravljenosti za delo ob prostih sobotah, nedeljah in na praznikih, je k temu velikemu uspehu pripomoglo tudi odlično delo in s tem velika proizvodnja v valjarni bluming. Tako je bilo na razpolago dovolj vložka za vse ostale obrate in oddelke ter so lahko le-ti obratovali s polno paro.

Valjarna bluming

Ta valjarna je obratovala izredno dobro in je dosegla tri rekorde: največjo količino prevaljanega vložka,

največjo skupno proizvodnjo in najnižje zastoj (19,6 % na obratovni čas). K temu velikemu uspehu so pripomogli: dobro delo proizvajalnih in vzdrževalnih delavcev, dobro organizirano občasno obratovanje potisne peči in visoka proizvodnja obeh jeklarn (več vročega vložka).

S to visoko proizvodnjo v novembru manjka bluming valjarni samo še 34.800 ton do izpolnitve skupne proizvodnje, ki je planirana v letnem družbenem planu. Če ne bo nepričakovanih večjih okvar ali drugih težav, lahko realno pričakujemo, da bo valjarna letošnjo planirano skupno proizvodnjo ne samo dosegla, temveč celo nekoliko preseгла.

Valjarna štekel

Vzporedno z dobrim delom bluming valjarne je tudi štekel valjarna lahko preseгла planirano skupno in gotovo proizvodnjo. Pri tem sta linija rezanja na Beli in adjustaža štekel valjarne na Javorniku, ponovno dosegli rekordni številki. Bronx škarje pa so bile samo štiri tone pod rekordnim dosežkom.

Valjarna 2400

V tej valjarni smo ob visoki zalogi vložka, obratovanju proge na eno izmeno v dveh prostih sobotah ter dobrim delom celotnega kolektiva, uspeli prekoračiti planirano proizvodnjo. Tudi odprega je bila zelo dobra.

Valjarna žice

Skupni zastoji so bili v novembru z 32,8 % obratovnega časa, letos drugi najnižji (aprila 31,0 %). To je bila posledica dobrega dela proizvodnih in vzdrževalnih delavcev (valjarskih in prestavljanje 14,2 %; meh. in elektro 9,8 %). Žato je lahko ta valjarna kljub temu, da 30. novembra zaradi popravila ogrevne peči ni obratovala, prekoračila planirano skupno in blagovno proizvodnjo.

Valjarna profilov

Kot doslej vse mesece, je tudi v novembru z dobrim delom valjarna profilov znatno preseгла planirano skupno proizvodnjo. Blagovna proizvodnja je bila planirana zelo nizko.

Avugst Karba

TOZD HLADNA PREDELAVA

Enako kot v oktobru je tudi v zadnjem mesecu proizvodnja potekala zelo zadovoljivo. Vsi obrati so obvezo po družbenem planu izpolnili od 100,2 do 123,9 odstotkov. TOZD Hladna predelava kot celota je izpolnila obvezo po družbenem planu 104,1 odstotek, po programu za november pa 111,8 odstotkov. Uspeh je toliko večji, ker obrat vratnih podbojev sploh še ne obratuje in so ta manjko nadoknadili ostali obrati.

V posameznih obratih pa so bili doseženi sledeči rezultati:

Hladna valjarna:

Proizvodnja v hladni valjarni je znašala 2.849,5 ton, od tega direktno

za naročnika 491 ton. Ugodni asortiment in delo ob prostih sobotah, sta pogojevala tako veliko proizvodnjo. Proizvodnja dinamov HVT je že 600 ton večja od lanskoletne proizvodnje in je rezultat dobrega dela v valjarni in žarilnici. Proizvodnja v odnosu na družbeni in operativni plan znaša 129,9 odstotkov.

Žičarna:

Tudi v proizvodnji vlečene žice smo proizvodni plan presegle in znaša 5.206,7 ton ali 108,5 odstotkov na plan, odnosno 102,1 odstotek na družbeni plan. Pri posebnem asortimentu pa je pri proizvodnji VAC žice doseženo 228 ton žice in pri patentirani vlečeni žici 946 ton.

Profilarna:

V zadnjih mesecih je preskrba z vložkom v profilarni brez pripomb, zato tudi proizvodnja dosega rezultate predvidene z družbenim planom. Proizvodnja znaša 2.032,1 ton ali 111,7 odstotkov operativnega plana in 106,1 odstotek družbenega plana.

Podbojarna:

Proizvodnja vratnih podbojev je še vedno v vzorčni delavnici, odpremili pa smo 0,3 tone izdelkov. V obratu vratnih podbojev je ob prazniku republike pričela poskusna proizvodnja.

Jeklovlek:

V obratu jeklovlek proizvodnja v tem letu poteka brezhibno, ker je preskrba z vložkom urejena in uglaseno delujejo tudi vsi pomožni agregati. V mesecu novembru je bila proizvodnja vlečenega, luščenega, brušenega in poboljšane žice 1.753,9 ton ali 111,7 odstotkov v odnosu na družbeni in operativni plan.

Elektroodni obrat:

Investicije vložene v proizvodnjo elektrod, pripravo praškov, avtomatsko pakiranje in proizvodnjo žice, se v zadnjih dveh mesecih že odražajo v rezultatih proizvodnje. Dosegli so 1.302,3 ton proizvodnje, ali v odnosu na družbeni plan 100,2 odstotka, na operativni plan pa 105,9 odstotka.

Žebljarna:

Normalna preskrba z vlečeno žico je tudi v tem obratu omogočila normalno proizvodnjo. Proizvodnja vseh treh izdelkov znaša 1.081,6 ton in je tako obveza do družbenega plana izpolnjena s 101,4 odstotki, do operativnega pa 108,2 odstotka.

Franc Vičar

Železarski globus

JAPONSKA

V železarni Mizushima, ki pripada družbi Kawasaki Steel Co. je pričela letos obratovati kisikarna, ki je največja na svetu. Na uro proizvaja 47.000 N kub. metrov kisika s čistostjo 90 odstotkov. Uporabljajo ga za dodajanje vpihanemu zraku v plavže. Ta odstotek čistosti je bil uporabljen tako, ker je pri tem obratovanje kisikarne najbolj ekonomično in učinkovito. Ta tip kisikarne je predviden za široko uporabo ne samo na plavžih, temveč tudi za vplinjane premoga in podobne procese, kjer ni potreben zelo čist kisik.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 16. 12.	SOKLIČ JAKA	ZIDAR JOŽE
TOREK — 17. 12.	PETERNEL JANEZ	BURJA ANTON, ml.
SREDA — 18. 12.	KOSelj ANTON	PRAPROTNIK NIKO
ČETRTEK — 19. 12.	BAK DUŠAN	TUMA SLAVKO
PETEK — 20. 12.	SLIVNIK ALOJZ	SVETINA BOGOMIR
SOBOTA — 21. 12.	KAVČIČ IVAN	RAVNİK JOŽE
NEDELJA — 22. 12.	SITAR ANTON	VARL ALOJZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela: od 6.00 do 18.00 ure
dnevni dežurni od 18.00 do 6.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 16. do 21. decembra bodo delale naslednje ambulante:
Dopoldan: III. in II. obratna ambulanta
Popoldan: I. obratna ambulanta
II. obratna ambulanta v dneh od 16. do 21. decembra ne dela.
V soboto, 21. decembra samo dopoldan I. obratna ambulanta.
V zobni ambulanti
Dopoldan: I. zobna ambulanta
Popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 21. decembra samo dopoldan I. zobna ambulanta.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PERSONALNE VESTI — NOVEMBER

V mesecu novembru je bilo sprejetih 46 delavcev, delovno razmerje je prenehalo 43 delavcem.

UPOKOJENI:

Stanko Ferlič — 1932, strojno vzdrževanje 22 let v ŽJ, Jerica Žvan — 1927 valjarna Bela 16 in pol let v ŽJ.
Upokojenima sodelavcema želimo, da bi dolgo uživala zasluženi pokoj.

UMRLI:

Stanko Pompe — 1927 transport 24 let v ŽJ, Vlado Valter — 1931 OTK 22 in pol let v ŽJ.
Svojcem umrlih, naše iskreno sožalje.

ODŠLI V JLA:

Janez Arh — 1953 tehnični inšpektorat, Rajko Daljevič — 1952 martinarna, Janez Globočnik — 1948 sekretariat, Janez Globočnik — 1955 transport, Azein Huskič — 1953 žičarna, Šefik Kamenčič — 1955 transport, Bojan Koren — 1952 OTK, Silvo Kosančič — 1953 hladna valjarna, Milenko Nikolič — 1955 samotarna, Marjan Pajsar — 1954 elektro vzdrževanje, Jože Pernuš — 1954 hladna valjarna, Jože Pretnar — 1954 hladna valjarna, Alojz Pukšič — 1952 martinarna, Kadro Skenderović — 1955 hladna valjarna, Srečko Skrt — 1952 strojne delavnice, Mijo Šendula — 1955 plavž, Silvo Škulj — 1955 strojne delavnice.

IZKLJUČENI SO BILI:

Drage Arsev — 1951 jeklovlek, Rasim Beganović — 1953 elektro jeklarna, Marija Jus — 1947 žičarna, Alija Krpič — 1954 plavž, Mehmed Mulalič — 1948 strojno vzdrževanje, Mustafa Pjanič — 1956 elektro jeklarna, Sabit Poljič — 1955 martinarna, Janez Rajbar — 1953 žebljarna, Bojan Reichard — 1956 valjarna Bela, Nikola Salev — 1954 martinarna, Alojz Škrbec — 1956 livarna, Vanja Trplan — 1953 elektroodni obrat, Vinko Vučić — 1953 martinarna, Veljko Žujič — 1956 plavž.

DIPLOMIRAL JE:

V mesecu septembru je diplomiral na delovodski elektrotehnični šoli v Ljubljani VARL JANEZ roj. 1945 iz elektro vzdrževanja na Beli.

VABILO NA PREDAVANJE O OBRAMBNI VZGOJI

Tovarniška konferenca osnovnih organizacij sindikata je te dni prejela obvestilo občinskega sindikalnega sveta Jesenice o predavanjih, ki jih po 15. decembru organizira koordinacijski odbor za ljudsko obrambo pri občinski konferenci SZDL Jesenice. Predavanja bodo organizirana v posameznih krajevnih skupnostih, obravnavane pa bodo naslednje teme:

- mesto in vloga krajevnih skupnosti v sistemu vseljudske obrambe in družbene samozaščite ter organizacija in oblike odpora v sovražnikovem zaledju;
- sovražna propaganda kot najbolj aktualna oblika specialnega vojskovanja in njeno preprečevanje;
- kadri pomembna komponenta vse ljudske obrambe.

Sindikati Železarne vabi vse naše sodelavce, da se predavanj o obrambni vzgoji v svojih krajevnih skupnostih udeležijo v čim večjem številu.

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA — PIV ENERGIJA

VABI NA OBČNI ZBOR

ki bo v soboto, 14. decembra, v prostorih hotela Kompas v Kranjski gori s pričetkom ob 17. uri.

Prevoz bo organiziran z avtobusi. Avtobusi odpeljejo ob 16. uri s parkirnega prostora pri Železarni (glavna pisarna). Vabljeni so tudi vsi upokojeni sodelavci s svojci.

VABILO

Osnovna organizacija sindikata RTA vabi na občni zbor, ki bo v petek, 27. decembra v prostorih Kazine na Jesenicah s pričetkom ob 18. uri. Vabljeni so tudi upokojeni sodelavci in svojci. Prijave sprejema Ignac Smolej tel. št. 295.

VABILO NA PREDAVANJE

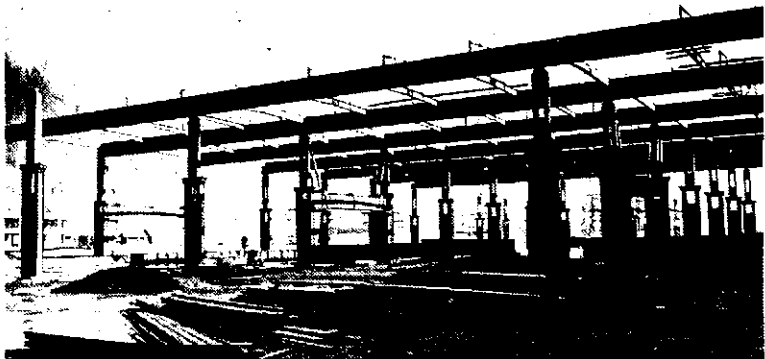
V sredo 18. decembra bo ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine na Jesenicah, predaval generalni direktor Slovenskih železarn o SREDNJEROČNEM IN DOLGOROČNEM RAZVOJU ŽELEZARSTVA V SRS
Vabi odbor DIT
Železarne Jesenice

KAKO SMO URESNIČEVALI ANTIINFLACIJSKE PROGRAME PO TOZD V ČASU AVGUST – NOVEMBER

(Nadaljevanje s l. strani)

Samotarna:
Čeprav je v količinskem pogledu obrat dva odstotka pod družbenim planom je izdelal več opek kot lani v istem obdobju. Ta proizvodnja

zahteva več dela, zato je upravičeno izdelana nekaj manjša količina. Poizkušamo izdelovati opeke za ponovne drogeve iz odpadne črne opeke. V ostalem se asortiment prilagaja potrebam jeklar, za več jekla je potrebno več kanalske opeke. Stanko Čop

Gradbišče nove hladne valjarne zadnje dni

TOZD VALJARNE

Na svoji 11. seji, dne 26. julija 1974, je DS TOZD Valjarne, sprejel protinflacijski program. Ta vsebuje

konkretna obveza posameznih obratov. Za obdobje avgust–november, smo v obratih TOZD Valjarne dosegli pri izpolnjevanju protinflacijskih obvez naslednje rezultate:

Bluming valjarne:	obveza	avg.	sept.	okt.	nov.
Zastoji (%)	23	29,8	22,8	22,3	19,6
Izpleni (%)					
planirano		83,4	83,0	82,5	82,4
doseženo		82,4	79,8	81,2	82,0
Poraba mazuta (kg)	24	28,4	23,7	23,3	23,9

Zastoji: Ob upoštevanju dejstva, da smo imeli v letu 1973 povprečno 29,1 odstotek zastojev na obratovni čas in v razdobju januar–junij 1974 27,2 odstotka, je bila postavljena obveza precej zahtevna. V avgustu jo nismo dosegli zaradi okvare generatorja pogonskega motorja na bluming orodju, ko nismo obratovali 25 ur in štiridnevnega remonta globinske peči št. 3. V ostalih treh mesecih, smo dosegli boljše rezultate od obveze. Te so bile doslej najnižje zastoji. Vzroki za doseganje tako nizkih zastojev, so bili trije: dobro delo proizvodnih in vzdrževalnih delavcev, dobro organizirano občasno obratovanje potisne peči in visoka proizvodnja obeh jeklar (več vročega vložka). Ustrezno nizkim zastojem, so bili tudi proizvodni dosežki v teh mesecih izredno dobri.

Izplen: Programiran izplen se z ozirom na kvalitetni in dimenzijski asortiment iz meseca v mesec spreminja. Stevilke v tabeli kažejo, da ga v tem obdobju nismo dosegli. Vendar razlike med planiranim in doseženim, razen v septembru, niso velike. Pri presoji tega kazalnika moramo upoštevati, da je delež valjavnih napak samo v avgustu za 0,1 odstotek prekoratil planirano število. V ostalih mesecih je bilo valjavnih napak manj kot je predvidel normativ.

Poraba mazuta: Razen v avgustu, smo v ostalih mesecih vzporedno z dobrimi proizvodnimi rezultati, dosegli tudi manjšo porabo mazuta na globinskih pečeh, kot je predvidevala protinflacijska obveza.

Valjarne 2400:	obveza	avg.	sept.	okt.	nov.
Delo proge ob prostih sob. na 1. izmeno	da	—	—	3	2
Zastoji %	20,0	24,6	22,8	23,6	20,9
Izplen %	79,50	79,76	79,79	79,69	79,54
Pločevina na zalogo ton	300	443	404	407	378

Delo ob prostih sobotah: V avgustu zaradi pomanjkanja vložka nismo obratovali ob prostih sobotah, v septembru pa eno. V oktobru in novembru se je situacija z vložkom zaradi dobrega dela bluming valjarne znatno izboljšala in smo zato valjali v oktobru tri, v novembru dve prosti soboti.

Zastoji: Pri zastojih nismo dosegli postavljene obveze, vendar je opazna tendenca njihovega zniževanja.

Valjarne žice:	obveza	avg.	sept.	okt.	nov.
Zastoji %	34,5	35,9	36,2	38,6	32,8
Žica, preklaf. in na 5. navij., t	500	443	578	530	521

Zastoji: Zastoji smo šele v novembru uspeli znižati pod z obvezo postavljeno številko. Glavni vzrok

nja. Glavna vzroka za višje zastoji sta bili čakanje zaradi prenizke temperature (večjo količino kvalitete Nioval in Nionical) ter mehanske okvare.

Izplen: Doseženi izplen je bil v vseh štirih mesecih višji kot planiran in je bila obveza izpolnjena.

Pločevina na zalogo: Glavni vzrok, da obveze nismo dosegli, so bile valjavske napake. Vendar se je količina pločevine, dane na zalogo iz meseca v mesec zniževala.

	obveza	avg.	sept.	okt.	nov.
Valj. + prest. %	15,0	15,1	14,8	15,4	14,2
Meh. + elektro %	10,0	13,5	12,5	15,6	9,8

Žica, preklaficirana in na 5. navijalcu: V septembru, ko smo znatno prekoratili obvezo, je bil vzrok v okvarah in izrednem cepjenju avtomatskih jekel med valjanjem. V ostalih mesecih smo bili pod z obvezo predvideno količino ali pa smo jo le malo prekoratili.

Zaključek: Iz vsega tega lahko vidimo, da pri vseh postavljenih

obvezah v preteklih štirih mesecih nismo vedno uspeli doseči predvidenega rezultata. Vendar je iz številnih jasno razviden trend izboljšanja situacije iz meseca v mesec. Zato bomo morali z napori za izpolnjevanje protinflacijskega programa nadaljevati tudi v bodoče. Le tako bomo lahko dosegli povsod z obvezo postavljene rezultate. Avgust Karba

TOZD HLADNA PREDELAVA

Proizvodnja
Vsi obrati TOZD Hladna predelava so sprejeli obvezo, da bo proizvodnja dosegla višino predvidene z

družbenim planom. Enako bi morali tudi letno proizvodnjo doseči v višini, predvideni z letnim družbenim planom. V posameznih obratih pa

smo doslej dosegli v proizvodnji sledeče rezultate:

Hladna valjarne:
V novembru je proizvodnja dosegla 2.849 ton in je 23,9 odstotkov višja kot predvideva družbeni načrt. Proizvodnja je močno porasla zaradi dodatne proizvodnje, direktno za specialne naročnike.

V tem obratu bo proizvodnja presegla tudi letno predvidene količine in tako obrat v celoti izpolnjuje svoje predvidene obveze s protinflacijskim programom.

Žičarna:
Proizvodnja žice v žičarni znaša 5.206,8 ton in je 2,1 odstotek višja kot predvideva družbeni plan. Tudi letna predvidena količina vlečene žice bo dosežena oziroma presežena do konca decembra.

Profilarna:
Proizvodnja profilov je dosegla v novembru 2.032,1 ton in presegla količino predvideno z družbenim planom za 6,1 odstotek. Letni družbeni plan ne bo dosežen, ker del proizvodnje za podbojarno še ni realiziran.

Podbojarna:
Zaradi kasnitve pri postavitvi in montaži naprav in hal za proizvodnjo vratnih podbojev, ta obrat niti vzorčna delavnica ne moreta izpolniti svojih obvez do družbenega plana.

Jeklovlek:
V tem letu proizvodnja celotnega asortimenta palic poteka po predvidevanjih. Novembrska proizvodnja znaša 1.753,9 ton in je 11 odstotkov nad količino predvideno z družbenim planom. V tem obratu bo tudi letna proizvodnja v odnosu na družbeni plan presežena.

Elektrodni obrat:
Proizvodnja elektrod in praška v novembru znaša 1.302,3 ton in je za 0,2 odstotka nad predvideno količino z družbenim planom. Zaradi kasnitve pri izgradnji novih naprav, letne proizvodnje po družbenem planu ni mogoče doseči.

Željarna:
Novembrska proizvodnja je za 1,4 odstotka večja kot je bila predvidena z družbenim planom in znaša 1.081,6 ton. Zaradi pomanjkanja vlečene žice v predhodnih mesecih pa ne bomo dosegli proizvodnje predvidene z letnim družbenim planom.

Posebni asortiment

Hladna valjarne:
Obveza, da bo mesečna proizvodnja dinamo hladno valjanih trakov 550 ton oziroma letna 6.600 ton, v tem mesecu ni realizirana. Proizvodnja dinamo HVT v tem mesecu znaša 513,3 ton, letna količina 6.600 ton pa bo kljub temu dosežena oziroma presežena. Zaradi prisilnega remonta na liniji za razogličevanje, je proizvodnja manjša kot običajno.

Žičarna:
Ima obvezo, da bo letna proizvodnja patentirane žice znašala 12.000 ton, oziroma mesečno približno 1000 ton. V preteklem mesecu smo dosegli 946 ton, kumulativna letna proizvodnja pa bo znašala 12.258 ton, oziroma več kot je obveza.

Proizvodnja VAC žice mora doseči 2.200 ton letno, oziroma mesečno okrog 185 ton. Mesečna proizvodnja je dosežena z 228 tonami, skupna letna proizvodnja pa bo znašala 2.340 ton.

Proizvodnja pletene patentirane žice za PNB naj bi do konca leta znašala še 300 ton, znaša pa v tem mesecu 105 ton in kumulativno že 564,9 ton. Pocinkana patentirana žica mora do konca leta doseči 3000 ton, že v novembru pa je bilo, doseženih 3.440 ton.

Izpleni
Hladna valjarne dosega izplen v novembru 89,36 odstotkov in je boljši od lanskega leta.

Žičarna dosega izplen 96,42 odstotkov, ki je 0,32 odstotkov višji od planiranega in 0,28 odstotkov nižji od lanskega leta.

Profilarna je dosegla izplen 98,1 odstotek in je višji od lanskega leta. **Jeklovlek** dosega v novembru 93,7 odstotka izplen in je skoraj za tri odstotke boljši od lanskega leta.

Elektrodni obrat izplen 92,2 odstotka je boljši od lanskega leta.

Željarna je dosegla 97,08 odstotkov izplena, kar je 0,08 odstotkov slabše od lanskega leta.

Ostalo
Elektrodni obrat je sprejel obvezo, da bo na vlečno rezalni liniji Curto dosegel povprečno 225 ton narezane žice mesečno. Dosegli smo samo 207,2 ton zaradi težav z oksidom, oziroma težav z zalogo žice za vlečenje. Izmeček bi morali zmanjšati iz 2,5 odstotkov na 1,5 odstotek, dosegli pa smo samo 1,9 odstotka zaradi izredno neredne dobave surovin.

Franc Vičar

NATEČAJ ZA GRADBENA POSOJILA

Tretjega decembra sta bila v glasilu GLAS objavljena II. in III. natečaj samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice za dodelitev posojil delavcem, ki kupujejo ali gradijo družinska stanovanja ali stanovanjske hiše. Ker so to sredstva, ki se od obveznega stanovanjskega prispevka v višini 1,5 odstotka obvezno vročajo in so člani našega delovnega kolektiva tudi zainteresirani za to posojilo, razpisa objavljamo tudi v našem glasilu. Pripominjamo, da razpisni rok velja od dneva objave v Glasu.

II. NATEČAJ

za dodelitev posojil delavcem, ki kupujejo ali gradijo družinska stanovanja ali stanovanjske hiše

I. Namen posojila

- Posojila so razpisana iz dela sredstev, ki jih združujejo organizacije združenega dela v LB, podružnica Kranj, poslovni enoti Jesenice.
- Razpisana natečajna vsota znaša 1.200.000 din.
- Natečaj se lahko udeležijo delavci tistih organizacij združenega dela, ki združujejo del sredstev za stanovanjsko graditve po samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev, ali odloku o obveznem združevanju dela sredstev za graditev stanovanj skupščine občine Jesenice (Ur. vestnik 26/72).
- Ce gradijo ali kupujejo družinsko stanovanje ali stanovanjsko hišo na območju občine Jesenice ter izpolnjujejo splošne in posebne razpisne pogoje.

II. Splošni razpisni pogoji

- Prosilci lahko dobijo posojilo le za dograditev hiše, ki so že zgrajene do vključno 3. gradbene faze in bodo s posojilom usposobili hišo za vselitev najkasneje do 31. 12. 1975.
- Znesek vseh posojil najetih za izgradnjo ali nakup stanovanja ali stanovanjske hiše ne sme presegati 200.000 din vključno s posojilom, ki bi bil dodeljen po tem natečaju.
- Obrestna mera za posojilo je 3,5 %. Po preteku 10 let od pričetka odplačevanja posojila se obrestna mera za neodplačani del posojila poveča za 2 %.
- Odplačilna doba je 20 let.
- Posojilo lahko dobijo le kreditno sposobni prosilci.

III. Posebni razpisni pogoji

- Posojilojemalci se zavežejo:
- da bodo s prejetim posojilom usposobili objekt za vselitev do 31. 12. 1975 in predložili vselitveno dovoljenje, sicer se za čas prekoračitve zaračunajo 12 % obresti.
 - da bodo takoj po dograditvi izpraznili doseženo najemno družbeno stanovanje (če tako stanovanje zasedajo) in se vselili v dograjen stanovanjsko hišo.
 - Izvršni odbor si pridržuje pravico preveriti navedbe v prošnji prosilcev.

IV. Ostale določbe

- Vloga za posojilo je treba vložiti na predpisanih obrazcih v 30 dneh od dneva objave natečaja na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice, C. maršala Tita 18.
- K vlogi je treba predložiti še:
 - overjen prepis ali fotokopijo gradbenega dovoljenja
 - zemljiškoknjižni izpis
 - potrdilo o višini povprečnih osebnih dohodkov za leto 1974 (administrativna prepoved).
- Vsi dokumenti se morajo glasniti na ime prosilca ali zakonca.
- Sklepe o odobritvi posojila ali zavrnitvi vloge bo izdal izvršni odbor Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice v 30 dneh po zaključnem natečaju.
- Posojilne pogodbe bo sklepala LB, podružnica Kranj, poslovna enota Jesenice in zahtevala od posojilojemalcev zavarovanje kredita.
- Vse informacije in potrebne obrazce daje Stanovanjsko podjetje Jesenice, C. maršala Tita 18, vsako sredo od 12. do 16. ure.

III. NATEČAJ za dodelitev posojil za nakup ali graditev najemnih stanovanj v občini Jesenice

Posojila za nakup ali graditev najemnih stanovanj za delavce, ki nimajo stanovanj ali imajo neustrezna stanovanja, lahko najamejo: temeljne organizacije združenega dela, organizacije združenega dela, ki niso organizirane kot TOZD, društva, državni organi in druge družbene pravne osebe (v nadaljevanju besedila: organizacije), ki združujejo sredstva za stanovanjsko graditve pri LB podružnici Kranj, enoti Jesenice po družbenem dogovoru o združevanju dela sredstev za stanovanjsko izgradnjo v občini Jesenice in po odloku o obveznem združevanju dela sredstev za kreditiranje stanovanjske graditve v občini Jesenice (U. v. 26/72).

Razpisana natečajna vsota znaša

10.800.000 din

V natečaju za dodelitev posojila za nakup ali graditev najemnih stanovanj lahko sodelujejo organizacije, ki bodo pridobile ali zgradile stanovanja sposobna za vselitev najkasneje do 1. 6. 1976 in se gradijo v organizirani stanovanjski graditvi v občini Jesenice.

Pogoji, katere morajo izpolnjevati organizacije, ki sodelujejo v natečaju, so:

- da so stanovanja v mejah stanovanjskega standarda, ki ga določa odlok o stanovanjskih standardih skupščine občine Jesenice (U. v. 22/73).
- da je gradnja ali nakup stanovanj določena s programom stanovanjske graditve v organizaciji, program pa sprejme na samoupravnih organih organizacije.
- da organizacija prispeva lastno udeležbo sredstev pri nakupu ali gradnji v višini:
 - organizacije, ki so imele v letu 1973 povprečje osebnih dohodkov do višine povprečja osebnega dohodka v SRS 20 %
 - organizacije, ki so imele v letu 1973 višje osebne dohodke kot je povprečje osebnih dohodkov v SRS 30 %

Za lastno udeležbo sredstev organizacije se štejejo tudi posojila banke, ki jih organizacija pridobi z vezavo lastnih sredstev.

Da je organizacija kreditno sposobna.

Prednost pri dodelitvi posojila imajo organizacije, ki imajo najvišji odstotek delavcev na stalni zaposlenosti brez stanovanj ali za bivanje neprimernih stanovanj in nudijo višjo lastno udeležbo.

Poleg dokazil o izpolnjevanju pogojev od točke 1 do 4 morajo organizacije priložiti vloži za posojilo še:

- izjavo, da združujejo sredstva po citiranem družbenem dogovoru ali odloku skupščine občine Jesenice in koliko sredstev so združile.
- izjavo, koliko najemnih stanovanj želi kupiti ali zgraditi organizacija s tem posojilom in lastnimi sredstvi.
- izjavo o številu zaposlenih delavcev v organizaciji.
- izjavo o številu delavcev, ki nimajo stanovanj ali imajo za bivanje neprimerna stanovanja in prosijo za rešitev stanovanjskega problema v organizaciji.
- izjavo o povprečnem osebnem dohodku v organizaciji za leto 1973.
- izjavo, koliko sredstev bo v organizaciji zbranih do konca leta 1975 za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev.
- sklep pristojnega samoupravnega organa o najemu posojila, zagotovitvi sredstev za odplačevanje posojila in sklep o višini in zagotovitvi sredstev lastne udeležbe, če se lastna udeležba daje iz posojil banke, se to dokaže s potrdilom banke.
- sklep o nakupu ali graditvi stanovanj ali prepis kupoprodajne pogodbe.

Vse izjave kot dokazila (razen pot točko 1., 2., 3. in 4.) se dajejo na obrazcih, ki jih izda izvršni odbor.

Izvršni odbor si pridržuje pravico zahtevati še dodatna dokazila, če bi pri njegovih odločitvah bilo to potrebno.

Odplačilna doba za posojila bo določena po kreditni sposobnosti organizacije, vendar ne more biti krajša kot 12 in ne daljša kot 20 let.

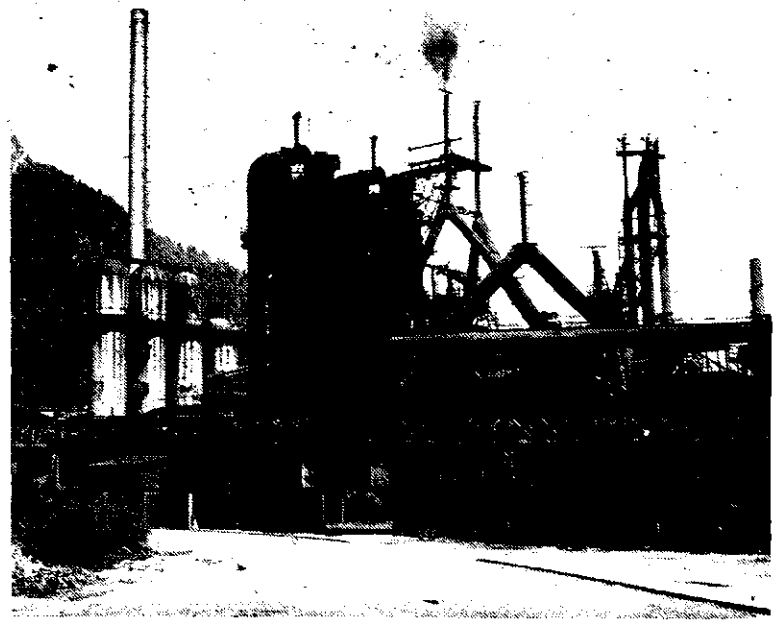
Obrestna mera za posojilo je 3 % letno.

Sklepe o odobritvi posojila ali zavrnitvi vloge bo izdal izvršni odbor samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice v 30 dneh po zaključnem natečaju. Posojilne pogodbe bo sklepala LB podružnica Kranj, enota Jesenice in zahtevala od posojilojemalcev zavarovanje za najeta posojila.

Vloga za posojilo je treba vložiti v 30 dneh od dneva objave tega natečaja, sicer ne bodo upoštevane. Vloge sprejema izvršni odbor in jih je treba dostaviti na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice, Cesta maršala Tita 18.

Vse informacije in potrebne obrazce daje Stanovanjsko podjetje Jesenice, C. maršala Tita 18, vsako sredo od 12. do 16. ure.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice
Izvršni odbor

DOPISUJTE
V ŽELEZARJA

MLADI O SEBI, SVOJIM PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

PREDLOG AKCIJSKEGA PROGRAMA OK ZSMS JESENICE IN NJENIH ORGANOV ZA ENOLETNO OBDOBJE

(Nadaljevanje in konec)

— 6 —

V dosedanjih organizacijskih strukturah ZSMS v naši občini je zajeto zadovoljivo število mladih iz vseh sredin, ki se po svoji specifičnosti razlikujejo, da lahko izražajo tudi različne interese in potrebe. To pa še ne pomeni, da sedanja oblika organiziranja že tudi prinaša nove odnose in potrebno učinkovitost. Zato je prva naloga občinske organizacije ZSMS, ne po teži, prav gotovo pa po časovni opredelitvi, da dokončno prilagodi sklepom IX. kongresa celotne organizacijske pogoje za delo našega članstva. Pri konkretnem načrtovanju tega dela, ki ga bodo vodile posamezne organizacije in organi občinske organizacije, moramo stremeti za tem, da bomo mlade organizacijsko in vsebinsko usposobili za enakopravno in učinkovito sodelovanje v celotnem procesu družbenega samoupravljanja, od temeljne organizacije združenega dela, do sleherne institucije na ravni občine, kjer se bodo usklajevali posamezni interesi in sprejemale ustrezne odločitve.

— 7 —

V jeseniški občini obstajajo nekateri objekti namenjeni mladinskemu turizmu, ki so, ali neustrezno korišćeni, ali pa prepuščeni vedno hujšemu propadanju. V sodelovanju s posameznimi specializiranimi organizacijami se bomo zavzemali za ustreznejše reševanje sedanjega stanja ter dosledno vztrajali, da so rešitve na tem področju čim bolj sistematskega značaja, ne pa kratkoročno reševanje akutnih problemov.

— 8 —

Člani ZSMS v temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih temeljnih sredinah morajo po svojih usposobljenostih stalno sodelovati pri uresničevanju ekonomske politike in pri reševanju posameznih gospodarskih vprašanj. Osnovne organizacije ZSMS se morajo organizirano vključiti v javno razpravo in tvorno sooblikovanje kratkoročnih in dolgoročnih planov družbeno-ekonomskega razvoja.

— 9 —

Stanovanjska izgradnja v jeseniški občini je v izredno intenzivnem razdobju, prav gotovo pa so možne še številne rešitve, ki bodo hitreje zagotavljale, da dobijo stanovanja delovni, v našem interesu, predvsem mladi delavci in mlade družine, saj jim sedanji kriteriji ne omogočajo marsikdaj krnjijo. Kot posebno vprašanje v sklopu te problematike se pojavlja izgradnja ustreznih samostojnih domov, oziroma ustrezne gradnje stanovanj za mlajše delavce, dosegljene iz drugih republik. Z dosedanjim načinom urejanja teh problemov nismo zadovoljni, tako s socialnega, kot s političnega stališča. Konferenca mladih delavcev bo s svojimi prizadevanji vztrajal inčiator širše, predvsem pa bolj samoupravne družbene akcije na tem področju.

Občinska konferenca ZSMS bo s svojimi organi stalno spremljala uresničevanje predvsem tistih določil iz družbenega dogovora o kadrovski politiki v naši občini, ki se bolj ali manj ponašajo na tretiranje mladih ljudi.

Precej več skupne pozornosti je potrebno posvetiti strokovno usmerjenemu zaposlovanju, ugotavljanju dolgoročnih kadrovskih potreb in možnosti, vendar ne na škodo individualnih dispozicij mladega človeka.

— 11 —

Delovno in prizadevno članstvo ZSMS predstavlja kadrovska baza za obnavljanje članstva Zveze komunistov. Pri tem vprašanju naj se osnovne organizacije ZSMS kar najtesneje povežejo z OO ZK ter v obojestransko korist stremijo za tem, da bodo bodoči mladi komunisti resnično najbolj delavni, razredno-socialistično naravni člani iz naših vrst.

— 12 —

Na področju kulture bodo naše akcije usmerjene predvsem v že obstoječe oblike kulturnega delovanja. Znotraj teh in le tam, kjer bi te predstavljale preozke okvire, izven njih, se bomo borili za resnično odpiranje prostora za kulturno ustvarjanje mladih, za boljše kadrovske in materialne pogoje, za napredek amaterske kulture in za rast kvalitetne množične kulture.

— 13 —

Naloge s področja ljudske obrambe se nanašajo predvsem na idejno politično pripravo mladih na obrambo. Naša občinska organizacija ima za to področje izdelan dokaj obširen in konkreten program dela, ki ga je za prihodnje obdobje potrebno le ažurirati in dopolniti z nekaterimi akcijami, ki bodo bolj stalne in učinkovito prenašale revolucionarne tradicije NOB na mlado generacijo.

— 14 —

Za internacionalistično vzgojo učencev in dijakov skrbijo različne institucije, ki svojo funkcijo že doslej dokaj učinkovito uresničujejo. Verjetno je smiselna večja koordinacija med njimi samimi, predvsem pa jo je potrebno razširiti, z obstoječimi in novimi oblikami, na druge kroge, v glavnem delavske mladine. Konkretno akcijo naj zasnuje občinska konferenca klubov OZN v sodelovanju z ustreznimi komisijami OK ZSMS.

Zelo malo pa je bilo narejenega pri razvijanju in krepitvi idej bratstva in enotnosti ter pri tesnejšem sodelovanju mladih iz raznih republik, zato bodo morali novi organi ZSMS tem vprašanju posvetiti več pozornosti.

— 15 —

V celotni občinski organizaciji Zveze socialistične mladine je potrebno vsebinsko, organizacijsko in kadrovsko razviti sistem večsmernega informiranja. Za to je potrebno

razviti lastna informacijska sredstva in še tesneje sodelovati s sredstvi javnega obveščanja, ki jih v jeseniški občini ne primanjkuje.

— 16 —

Predsedstvo občinske konference ZSMS mora zagotoviti, da bodo na osnovi tega programa vse organizacije in organi ZSMS do konca decembra 1974 opredelili konkretne delovne zadolžitve za enoletno obdobje.

SEMINAR ZA MLADE ŽELEZARJE

V organizaciji tovarniške konference ZSMS Železarne bo v soboto, 13. in nedeljo 15. decembra v Kranjski gori seminar za mlade delavce našega kolektiva. Predvidoma se bo seminarja udeležilo okrog šestdeset mladih iz posameznih obratov.

Na seminarju bo o gospodarstvu oziroma položaju našega kolektiva v sedanjem trenutku govoril glavni direktor Peter Kunc. Poleg tega bodo udeleženci poslušali še predavanje o vključevanju oziroma delu mladine v osnovne organizacije ZSMS ter o nalogah delavske mladine po obeh kongresih Zveze socialistične mladine. J. R.

Železarski globus

ARGENTINA

Ameriška družba Blow Knox, zahodnonemška družba Thyssen in sovjetsko državno podjetje Machinoexport, bodo skupno z argentinsko železarsko družbo Somisa gradile novo valjarno za proizvodnjo slabov. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 1,2 milij. ton slabov. V kraju San Nicolas pa bodo zgradili novo valjarno pločevine z letno proizvodno zmogljivostjo 400.000 ton pločevine.

IRAK

Francosko podjetje Greusot-Loire je podpisalo pogodbo z iraškim ministrstvom za industrijo o gradnji dveh naprav za proizvodnjo predreduciranih peletov po mehiškem Hyl postopku. Prva bo imela letno proizvodno zmogljivost 400.000 ton in preskrbovala bo s temi peleti iraško železarno z enako proizvodnjo surovega jekla. Druga bo proizvajala letno 750.000 ton peletov in jih bo v glavnem dobavljala francoskim železarnam.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

Železarske družbe Korf Stahl (Zvezna republika Nemčija), Moos Stahl (Svica) in Sacilor (Francija), so letos avgusta podpisale pogodbo o graditvi nove železarne v alžarskem mestu Otmarsheim. Njena letna zmogljivost bo 450.000 ton valjane žice in betonskega ter palčastega jekla. Ker na tem področju porabijo velike količine starega železa že obratujoče železarne, bodo električne peči v novi železarni uporabljale tudi predreducirane pelete. Dobavljale jih bodo že obstoječe naprave za proizvodnjo predreduciranih peletov, ki jih ima v svojem sklopu družba Korf Stahl.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

39

PASJE ZELIŠČE (SOLANUM NIGRUM)

Enoletnica z 10 do 50 cm visokim, razraslim, bolj ali manj robatim, golim ali redkodlakavim stebлом. Listi so široko jajčasti. Beli cvetovi so združeni v socvetja in cveto od junija do oktobra. Plodovi so bleščeče črne, okrogle in 1 cm velike jagode. Pasje zelišče ni podobno nobeni užitni rastlini, vsi njegovi zeleni deli pa so strupeni. Vsebujejo solanin in saponin, ta dva povzročata smrtno nevarne zastrupitve.

JESENSKI PODLESEK (COLCHICUM AUTUMNALE)

Zeljnata trajnica s čebulo, ki ima zelo kratko, podzemno steblo. V vseh delih podleska je kolhicin, ki povzroča pri lažjih zastrupitvah samo prebavne motnje, pri hujših pa ohromelost okončin in pozneje dihalnega centra, vsled česar nastopi smrt. Pogosto je nevarno celo mleko tistih živali, ki so se hranile s podleskom. Znaki zastrupitve nastopijo po 2 do 6 urah, zastrupljenca praska in že v ustih in zrelu, občuti žejo, ima motnje pri požiranju, predvsem pa ga slabi in sili na pogostno, močno bruhanje. Po 12 do 24 urah se pojavijo boleči krči, sluzasta, bleda ali krvava driska, močna izsušitev telesa ter hude motnje v krvnem obtoku. Smrt nastopi po 1 do 2 dneh.

VOLČJA JAGODA (PARIS QUADROFOLIA)

Razširjena je po vsej Sloveniji in raste v senčnih, vlažnih mešanih gozdovih in logih. Jagode volčje jagode nekoliko spominjajo na borovnico. Čeprav je vsa rastlina drugačna in jagoda bleščeča, medtem ko je pri borovnici modrikasto poprhnjena, lahko zavede otroka, da jo zamenja. Celotna volčja jagoda, posebno še plod, je strupena, ker vsebuje parastifin in paridin, ki povzročata hude prebavne motnje in glavobole. Znaki zastrupitve so slabost, bruhanje, boleči krči in huda driska, poleg tega pa močne bolečine v glavi in omotica.

ŠMARNICA (CONVALLARIA MAJALIS)

Razširjena je po vsej Sloveniji in raste v senčnih gozdovih in na grmovnatih pobočjih. Listi šmarnice so podobni listom užitnega čemaža. Listi so čvrstejši in manj sočni ter ne dišijo po česnu. Rdeče jagode šmarnice so vabljive in lahko nepoznavalca zavedejo, da jih uživa. Vsa rastlina pa je strupena in vsebuje konvalotoksin, konvalamarin in konvalozid. Znaki zastrupitve so slabost, bruhanje, driska, povečano izločanje urina, omotica, vrtoglavica, tiščanje v prsih, oslabele srca, pri večjih dozah tudi smrt.

STRUPENE ŽIVALI

Med strupenimi živalmi je le malo takih, ki bi bile same po sebi strupene, to je da bi se zastrupili, če bi jedli njihovo meso. Večinoma gre za strupene snovi, ki jih živali izločajo ob ugrizih, pikih ali iz posebnih žlez na površini telesa. Pa še te snovi so pogosto strupene le tedaj, če jih dobimo naravnost v kri. Če bi strup pojedli, nam večinoma ne bi škodoval, razen v primeru, če bi imeli v zgornjih prebavnih organih kakšno rano, po kateri bi ta lahko prišel v kri. Nasprotno pa lahko postanejo včasih strupene nekatere sicer užitne živali. Mednje sodijo zlasti nekatere polži in školjke, med njimi tudi splošno znane in cenjene ostrige. Morda je njihova občasna strupenost odvisna od vrste hrane, ki jo jedo, ali pa od česa drugega. Odgovora na to vprašanje še ne poznamo. Posamezne živali pa postanejo strupene samo v nekaterih življenjskih obdobjih. To so predvsem ščuke, katerih ikre, spolne žleze in jetra povzročajo zastrupitve, če jih jemo v času drstitve. Prav tako pa lahko postane strupena tudi hrana, pripravljena iz sicer užitnih živali, če jo na nepravilen način pripravimo ali pa jo jemo pokvarjeno in večkrat pregreto.

Na ozemlju Slovenije poznamo strupene pajke.

ŠKORPIJONI ALI ŠČIPALCI (SCORPIONIDEA)

Na prvi pogled po obliki in zgradbi telesa nekoliko spominjajo na rake. Vsi imajo ščipalke, po katerih so dobili ime. Ščipalci se večinoma hranijo z žuželkami. Ščipalci naših krajev niso posebno nevarni. Na mestu, kjer nas je škorpion picil, takoj začutimo močno bolečino. Mesto pika oteče in postane rdečkasto. Bolečino čutimo po več dni.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

30

»Če ne veš, je treba vpraševati. Nenehno vpraševati: zakaj tako, zakaj ne drugače. Za vsako stvar je treba vedeti ceno, pa tudi vrednost, ki jo ustvarja. Treba je zahtevati čist račun. Pa ne samo zahtevati, tudi preveriti ga je treba. Delavec ustvarja, delavec plačuje račune. Zato se je treba učiti, učiti in še učiti. Z nepoučenimi in družbeno nepismenimi ni mogoče bojovati delavskega boja za osvoboditev in za socializem.«

O tem sem se večkrat pogovarjal z nekdanjimi nosilci razrednega delavskega boja na Jesenicah. Tudi v ohranjenih zapisih sem spoznal, kako so se sami prizadevali, da so se dokopali do znanja, ki jim je bilo potrebno, da so lahko posegali in vodili delavski boj. Ko sem pred leti naletel na Brechtovo pesem Hvalnico učenju, sem se ob njej spomnil pogovorov s predvojnimi jeseniškimi revolucionarji, obenem pa začutil, da so njihove besede še vedno aktualne. In prav zato sem za »Liste« preveč omenjeno Brechtovo pesem v prvi vrsti zaradi misli, ki jih polaga delavcem v srce:

»Uči se ABC ... Uči se povsod ... Vodstvo moraš prevzeti!« Kdor misli, da gre tudi brez tega, se mu prav lahko zgodi, da se mu izmuzne vodstvo iz rok v tuje, nedelavske roke.

Boj za osvoboditev delavskega razreda je vselej temeljil na organiziranju in izobraževanju. In ta boj ni bil nikoli lahak.

»Vse povsod smo imeli polne roke dela,« mi je pripovedoval že leta 1954, ko sem zbiral gradivo za praznični referat ob petindesetletnici KPJ, Janez Mlakar in mi pripovedoval o sestankih in konferencah v času Neodvisne delavske partije, s katerimi so poizkušali popraviti škodo, ki jo je revolucionarnemu delavskemu gibanju napravil po eni strani buržoazni teror po Obznani, po drugi strani pa socialnodemokratski oportunizem. »Neko tako konferenco smo imeli tudi v Kranju, kjer sta zajedala v socialdemokratske vode tudi nekdanja komunistična Kerč in Rotar. Kranj se je začel takrat industrijsko razvijati. Poleg delavcev pa so bili na konferenci tudi delegatje-predstavniki kmetov iz Lesc, Bohinja, Trčica, Skofje Loke in iz Senčurja. Mlakar se je spominjal znanega komunističnega Uzarja iz Trčice, oziroma iz Križev pri Trčici, potem Koširja iz Gozda, Poljanarja iz Bohinjske Bistrice, Debeljaka s Primskovega pri Kranju. Konferenco smo seveda pozabili prijaviti policiji. Tovariše iz Kranja smo posvarili pred nekaterimi jeseniškimi »socialpatrioti«, ki so skušali ribariti v Kranju skupaj s Kerčem, Rotarjem in še nekaterimi, ki jim je po Obznani padlo srce v hlače.«

Toda važneje kakor ta pripoved, se mi je zdela Mlakarjeva omemba, da so po ustanovitvi Neodvisne na Jesenicah ustanovili za članstvo politično šolo in sicer vsako drugo nedeljo. Kakor prvo iz leta 1919, je tudi to vodil dr. Milan Lemež, ki je bil takrat še vedno aktiven in vsestransko agilen član v delavskem revolucionarnem gibanju.

Delovanje je torej postalo živahnije, vseeno pa je kljub legalnemu priznanju Neodvisne še vedno težavno. Najbolj agilni člani so bili še vedno izpostavljeni preganjanju. Tako so bili v

zaporu tudi najbolj agilni mladinci, o katerih sem že zapisal, da so bili prav v tem času nenadomestljivi za izvedbo nalog, ki jih je jeseniški partijski organizaciji zaupala Internacionalna v času bolgarske vstaje proti bolgarskemu fašističnemu režimu.

ODMEV BOLGARSKIH DOGODKOV NA JESENICAH

Junija 1923, kakor že vemo, je prišlo v Bolgariji do fašističnega državnega udara. Septembra 1923 je pod vodstvom KP Bolgarije izbruhnila protifašistična vstaja. V zvezi s tem je jeseniška partijska organizacija dobila obvestilo, da se odstran Karavank v Avstriji nahaja pošiljka orožja, ki bi ga bilo treba pretihotapiti preko Jugoslavije v Bolgarijo kot pomoč bolgarskim revolucionarjem. Ta transport naj bi organiziral, kakor se je spominjal Janez Mlakar, Tine Vister. Javka na avstrijski strani je bila po pripovedi Tilke Skrljeve še vedno v Lichtensteini elektrarni v Področju. Tilka Skrljeva (nanjo me je opozoril že leta 1954 Janez Mlakar) je bila v tistih letih (takrat se je pisala še z dekliskim imenom Preželj) ena izmed najbolj prizadevnih kurirk, ki je varno pripeljala čez mejo marsikatero pomembnega ilegalca v Avstrijo in bila pri tem nevarnem poslu zelo požrtvovalna. Druga taka kurirka je bila Urška Štikova, žena na Jesenicah ostalega bivšega vojnega ujetnika Ruša Aleksandra Štikova. Potem je v tem času opravljala nevarno kurirsko službo tudi javniški komunist in valjavec Tomaž Volf. Tudi Ciril Košir, ki je vzpostavil prve javke in organiziral prvo kurirsko službo po prepovedi KPJ, je prav tako še vedno tvegaval »tihotapsko« pot čez Karavanke, čeprav je moral biti previdnejši od drugih, odkar je bil leta 1921 zaprt zaradi ilegalnega prehoda meje. Poleg omenjenih pa so bili za ta posel sposobni najbolj mladi člani KP in skojevci, a so bili prav v tem času, ko bi morala jeseniška partijska organizacija pretihotapiti orožje za bolgarske revolucionarje z one strani Karavank, še vedno v zaporih deželnega sodišča v Ljubljani.

(se nadaljuje)

POVEČANJE POKOJNIN IN INVALIDNIN S 1. JANUARJEM

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, je na svoji 75. seji, v torek, 3. decembra, potem ko je ugotovila na podlagi že podpisanih samoupravnih sporazumov o samoupravnih organizacijah in nalogah te skupnosti ter sprejela ostale akte v zvezi z izvolitvijo delegatov in konstituiranjem konference delegatov, sprejela še sklep o povečanju pokojnin.

Skupščinski organi so že dalj časa pripravljali in s sopodpisniki usklajevali družbeni dogovor o uskladitvi pokojnin v letu 1975. Zaradi porasta življenjskih stroškov na eni strani in rasti osebnih dohodkov zaposlenih na drugi strani, so pokojnine stalno izgubljale na svoji vrednosti, v razmerju z osebnimi dohodki. Ravno zaradi tega, je skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, s 1. avgustom letos odobrila akontacijo na uskladitev pokojnin v višini pet odstotkov in še 85 din.

Skupščina je nato obravnavala možnosti za ustvaritev materialnih pogojev, da bi z družbenim dogovorom o uskladitvi pokojnin v letu 1975, zopet ujeli korak z rasto osebnih dohodkov. Kot izhodišče za dogovarjanje, je skupščina predvidela, da naj bi z uskladitvijo pokojnin dosegli razmerje pokojnina : osebni dohodek — 67,9 odstotkov : sto odstotkov oziroma naj bi postopoma dosegli razmerje 69 odstotkov : sto odstotkov.

Ker še ni zaključena razprava o osnutku resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju ter neposrednih nalogah v letu 1975 v SR Sloveniji tudi ni mogoče še sprejeti samoupravnih sporazumov na področju razporejanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke ter na področju splošne in skupne porabe. Zato ni mogoče v krajšem roku skleniti družbenega dogovora o uskladitvi pokojnin v letu 1975. Kljub vsem oviram pa se je skupščina skupnosti, v skladu s ostalimi podpisniki družbenega dogovora, odločila za še eno akontacijo na uskladitev pokojnin in sprejela sklep, da se s 1. januarjem pokojnine povečajo:

a) starostne in invalidske za 15 odstotkov in še za 40,00 dinarjev, b) družinske za 15 odstotkov in še 28,00 din, če je eden uževalca, 32,00 din če sta dva uževalca, 36,00 din če so trije uževalci, 40,00 din če so štirje ali več uževalcev (družinskih članov).

Povečajo se vse starostne, invalidske in družinske pokojnine, razen pokojnin, pri katerih je leto 1974 pomenilo zadnje leto zavarovanja, iz katerega so bili osebni dohodki oziroma osnove zavarovanja v celoti ali deloma všteti v pokojninsko osnovo.

Enako se povečajo pokojnine borcev NOV pred 9. 9. 1943 oziroma

do 13. 10. 1943, s tem, da to velja kot akontacija do ugotovitve zneska povprečnega osebnega dohodka delavcev v letu 1974, kar se uporablja kot osnova za odmero borčevske pokojnine.

Povečajo se zneski pokojnin, ki gredo upokojencem za mesec december 1974. To povečanje pokojnin se šteje za akontacijo na račun uskladitve pokojnin, ki bo opravljena na podlagi družbenega dogovora o uskladitvi pokojnin v letu 1975.

Skladno s povečanjem pokojnin je skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji na isti seji s svojim sklepom na novo določila višino invalidnine za telesno okvaro, kar velja tudi s 1. januarjem 1975.

Invalidnina za telesno okvaro nastalo kot posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni znaša:

stopnja	odstotek telesne okvare	znesek
1	100 odstotkov	303,00 din
2	90 odstotkov	273,00 din
3	80 odstotkov	243,00 din
4	70 odstotkov	212,00 din
5	60 odstotkov	182,00 din
6	50 odstotkov	152,00 din
7	40 odstotkov	121,00 din
8	30 odstotkov	91,00 din

Invalidnina za telesno okvaro, ki je posledica bolezni ali poškodb izven dela, se odmeri v višini 70 odstotkov gornjih zneskov in znaša:

stopnja	odstotek telesne okvare	znesek:
1	100 odstotkov	212,10 din
2	90 odstotkov	191,10 din
3	80 odstotkov	170,10 din
4	70 odstotkov	148,40 din
5	60 odstotkov	127,40 din
6	50 odstotkov	106,40 din
7	40 odstotkov	84,70 din
8	30 odstotkov	63,70 din

Invalidnina po tej osnovi gre za 7. in 8. stopnjo le, če je telesna okvara, za katero je določena invalidnina, nastala do 13. januarja 1967.

S posebnim sklepom se poveča tudi višina dodatka za pomoč in postrežbo:

Dodatek za pomoč in postrežbo se določi v višini 900 din na mesec starostnim, invalidskim in družinskim upokojencem, katerim je neogibno potrebna pomoč in postrežba drugega za opravljanje vseh življenjskih potreb.

Dodatek v višini 900 dinarjev na mesec gre po tem sklepu od 1. 1. 1975 dalje tudi zavarovancem oziroma upokojencem iz drugega in tretjega odstavka ter upokojencem iz četrtega odstavka 114. člena statuta Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji (sklepi, distrofici).

Dodatek za pomoč in postrežbo v višini 650 din na mesec, pripada starostnim, invalidskim in družinskim upokojencem, katerim je potrebna neogibna in stalna pomoč in postrežba drugega za opravljanje večine življenjskih potreb.

Zdravko Pogačnik

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

OTK

Odbor osnovne organizacije se je sestel 3. decembra. Največ pozornosti so posvetili pripravam na redni letni občni zbor. Seznajeni so bili s kandidatsko listo za člane novega odbora osnovne organizacije sindikata. Sprejet je bil sklep, da bo občni zbor 20. decembra v spodnjih prostorih Kazine. Ob koncu seje so določili še nekatere podrobnosti v zvezi z občinim zborom in sklenili, da bodo vabili tudi upokojene sodelavce.

ELEKTRODNI OBRAT

V ponedeljek, 2. decembra, je bila 14. seja odbora osnovne organizacije sindikata. Sprejet je bil sklep, da bo občni zbor 21. decembra v Kazini. Janezu Kosmaču, Cvetku Praprotniku in Branku Pagonu so naročili, da uredijo vse potrebno za izvedbo občnega zbora, nato pa so bili seznanjeni še s predlogom kandidatov za konferenco sindikata TOZD Hladna predelava, ter za tovarniško konferenco sindikata osnovnih organizacij sindikata Železarne. Predvideli so tudi dva kandidata za novega predsednika osnovne organizacije sindikata.

PROFILARNA

V četrtek, 28. novembra, je bila redna seja odbora osnovne organizacije sindikata. O samoupravnem sporazumu o delitvi osebnih dohodkov v TOZD so izčrpno razpravljali že na sestankih SDS. Pripomb niso imeli in je zato tudi odbor osnovne organizacije sindikata omenjeni sporazum potrdil.

V nadaljevanju seje je tov. Vidmar člane odbora seznanil s gradivom, ki je bilo posredovano vsem predstnikom osnovnih organizacij sindikata, na nedavnem seminarju. Za tem so predvideli štiri delegate v odbor sindikata TOZD Hladna predelava in dva delegata v tovarniško konferenco osnovnih organizacij sindikata Železarne. Občni zbor osnovne organizacije sindikata bo 11. januarja. Do takrat pa je treba urediti finančno poslovanje. Ob koncu seje so razpravljali še o pripadnosti sodelavcev, ki so zaposleni v obratu vratnih podbojev in se strinjali s predlogom, da bodo organizirali skupni občni zbor in jim pomagali pri organizaciji odbora osnovne organizacije sindikata.

ELEKTROTOPLOTNA ENERGIJA

V sredo, 27. novembra, je bila 4. seja odbora osnovne organizacije sindikata. Analizirali so izpolnjevanje sklepov sprejetih na prejšnji seji, nato pa so se dogovorili, da bo občni zbor osnovne organizacije sindikata 20. decembra. Vabljeni bodo tudi upokojeni sodelavci in svojci aktivnih sodelavcev. Seznajeni so bili še z evidentiranimi kandidati, ki so jih za nov odbor osnovne organizacije sindikata predlagali na enajstih sestankih SDS. Občnemu zboru bodo predlagali naj za predsednika osnovne organizacije sindikata izvoli Lojzeta Bodlaja.

GRADBENO VZDRŽEVANJE

V torek, 3. decembra, je bila seja odbora osnovne organizacije sindikata. Dogovorili so se, da bo občni zbor v soboto, 14. decembra. Predvideli so organe občnega zbora in sprejeli sklep, da bodo na občni zbor vabili tudi sodelavce, ki so bili upokojeni v minulih mandatni dobi.

KADROVSKI SEKTOR

V četrtek, 28. novembra, je bila 3. seja odbora osnovne organizacije sindikata. Ugotovili so, da so bili sklepi, sprejeti na zadnji seji in na aktivu osnovne organizacije sindikata, izpolnjeni. To ne velja samo za sklep o izvedbi izleta, ki ga ni bilo zaradi neustreznih vremenskih razmer. Izlet bodo izvedli šele v mesecu maju. Na seji so razpravljali o dodelitvi denarne pomoči Olgi Vavpotič in njeno vlogo posredovali komisiji za prošnje in pritožbe pri izvršnem odboru sindikata Železarne. Predvidevajo, da bo občni zbor osnovne organizacije sindikata v petek, 20. decembra, v Kazini. Določeni so bili organi občnega zbora, delegati za sindikalno konferenco skupnih služb ter za tovarniško konferenco osnovnih organizacij sindikata Železarne. Poleg tega so imenovali še komisijo, ki bo pripravila zaključke občnega zbora.

O PROGRAMU DELA OBČINSKE KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA KOVINSKE INDUSTRIJE

V mesecu novembru je bila na Jesenicah seja občinske konference osnovnih organizacij sindikata delavcev kovinske industrije. Na seji so precej pozornosti posvetili volitvam samoupravnih interesnih skupnosti ter občinim zborom osnovnih organizacij sindikata, ki bodo v decembru in v januarju. Razen tega so na seji razpravljali tudi o programu dela občinske konference osnovnih organizacij sindikata kovinske industrije.

Predsednik tega sindikata Franc Kobentar nam je povedal, da je bil na seji sprejet okvirni program kot napotilo za nadaljnje delo. Program vsebuje naloge, ki so zajete v sindikalni listi — 75, ki predstavlja skupen dogovor organizacij in organov sindikata ter Zveze sindikatov Slovenije.

V programu dela je opredeljena vloga samoupravne delavske kontrole. Obravnavan je delegatski sistem v naši samoupravni družbi, stanovanjska problematika in delavsko samoupravljanje. Okvirni program predvideva naloge tudi na področju gospodarjenja in stabilizacije. V tem poglavju je poudarjeno, da se mora sindikat prizadevati za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov, za racionalizacijo gospodarjenja v kolektivu, ter za polno koriščenje zmogljivosti, kakor tudi za delovno in tehnološko disciplino ter varčevanje z reprodukcijskim materialom.

Železarski globus

JAPONSKA

Sedanja naftna kriza je imela za posledico nove probleme tudi v japonski železarski industriji. Japonske železarne porabijo okoli 6,7 milijonov kcal energije na tono surovega jekla. Od tega je 54 odstotkov premoga, 25 odstotkov električne energije in 21 odstotkov mazuta. V okviru celotne japonske industrije porabi železarstvo 15,9 odstotkov električne energije in 14,6 odstotkov mazuta. V železarski industriji pa pora-

Skrbeti je treba za proizvodne naprave in na vseh ravneh spremljati dosežene ekonomske rezultate poslovanja in gibanja stroškov, s posebnim poudarkom na osebno odgovornost.

Ob zaključku naročajo, da je treba v vseh organizacijah združnega dela in TOZD izdelati protinflacijske programe z zadolžitvami, skladno s planom družbeno ekonomske politike SRS za leto 1975.

HLADNA VALJARNA

Tretjega decembra je bila 19. seja odbora osnovne organizacije sindikata v hladni valjarni. Sklenili so, da bo občni zbor 14. decembra v hotelu Alpina v Kranjski gori. Letno poročilo bosta pripravila Franci Klina in Jože Kliček ter ostali člani odbora osnovne organizacije sindikata.

Sodelavcu Češnjaku so odobrili denarno pomoč, ker že dalj časa boluje. Denarno pomoč bodo nakazali tudi družini sodelavca Hrovata. Sledila je kratka informacija o volitvah delegacije samoupravnih interesnih skupnosti, nato pa so se dogovorili o organizaciji srečanja s športniki, ki so bili aktivni v minulih mandatni dobi. Hkrati je bilo predlagano, naj bi povečali denarno nadomestilo športnikom, ki bodo sodelovali na raznih športnih tekmovanjih, v organizaciji sindikata hladne valjarne. Člana odbora so zadolžili, da zbere podatke o članih kolektiva, ki dalj časa bolujejo, da bodo lahko izplačali enkratno denarno pomoč ob novoletnih praznikih.

POŠKODBE V NOVEMBRU

Služba za varstvo pri delu nam je posredovala zbrane podatke o poškodbah na delovnih mestih ter na poti v službo za mesec november.

V Železarni je bilo na delovnih mestih poškodovanih 28 sodelavcev in 751 izgubljenih delovnih dni. Na poti v službo so bile tri poškodbe in 64 izgubljenih delovnih dni. Pregled poškodb po TOZD je naslednji: TOZD Talilnice dve poškodbi 182 dni, TOZD Valjarne šest poškodb 156 dni, TOZD Hladna predelava sedem poškodb 115 dni, TOZD VET 11 poškodb, 282 dni ter Skupne službe dve poškodbi, od katerih se je končala ena poškodba s smrtnim izidom in trije izgubljeni dnevi. V obratu družbene prehrane poškodb na delovnih mestih niso imeli, pač pa so imeli 13 izgubljenih dni zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev.

Tri poškodbe na poti v službo so imeli samo v TOZD VET in 41 izgubljenih delovnih dni. V Skupnih službah poškodb na poti niso imeli, pač pa so izgubili 23 dni zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev.

bijo za proizvodnjo grodlja in surovega jekla 55 odstotkov celotne energije.

SOVJETSKA ZVEZA

Za železarno Cerepovec so pričeli projektirati LD jeklarne, za katero smatrajo, da bo največja na svetu. Njeni konvertorji bodo imeli težo šarže preko 400 ton. Celotno količino proizvedenega jekla bodo vili preko naprave za kontinuirno vlivanje. Letna zmogljivost te jeklarne bo 6. milij. ton surovega jekla.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

HLAJENJE JEDRSKIH ELEKTRARN

1

V osnovi poteka v jedrski elektrarni enak krožni proces vodne pare, kot v konvencionalni termični elektrarni. Razlika je le v nosilcu energije. Vodna para, ki jo proizvaja reaktor direktno ali preko izmenjalca toplote, poganja turbino. Ko jo zapusti, preide v kondenzator, kjer eksplodira in se ohladi. Za hlajenje v kondenzatorju so potrebne velike količine vode.

PROBLEM TOPLOTNIH IZGUB

Stopnja izkoriščanja jedrske elektrarne je z okoli 35 odstotkov, približno ista kot pri konvencionalnih termičnih elektrarnah. Zato je samo tretjina, v reaktorju proizvedene toplote, pretvorjene v električno energijo in so toplotne izgube zelo velike. V primerjavi s termično elektrarno, je potrebno pri jedrskih elektrarnah hladiti za deset do 15 odstotkov več odpadne toplote. To pa je razloga, ker ni direktnega odvajanja dimnih plinov in njihove toplote preko dimnika v atmosfero.

Sorazmerno nizka stopnja izkoriščanja pri termičnih in s tem tudi jedrskih elektrarnah, ima svoj vzrok v eni izmed naravnih zakonitosti. Ta se pravi, da je del toplotne energije pretvorjen v mehansko toliko večji, čim višja je temperatura na začetku in čim nižja je na koncu procesa. V praksi je zgornja temperatura omejena z ognjeodpornostjo uporabljenih materialov in spodnja z možnostjo hlajenja.

HLAJENJE Z VODO REK ALI JEZER

Najbolj enostavno sredstvo za hlajenje kondenzatorja je in bo tudi v bodoče voda rek ali jezer. Prednosti takšnega sistema hlajenja so velike. Potrebno je malo prostora, ne kazi okolice elektrarne, investicijski in obratovalni stroški so nizki, učinek hlajenja je odličen.

Vendar ima način hlajenja tudi svojo slabo stran. Zaradi povečane toplotne obremenitve, obstoja nevarnost poslabšanja kakovosti vode in to posebno tam, kjer je voda že močno onesnažena. Poleg tega lahko povzroči ogretje vode preko normalnega temperaturnega območja, tudi negativne biološke posledice. Zato so postavljene za hladilne zmogljivosti rek in jezer ozke meje. V različnih državah so v zadnjih letih postavili zelo ostre zakonske predpise za uporabo rečnih in jezerskih voda kot vira za hlajenje oziroma termičnih elektrarn.

Kot primer navajam švicarske predpise, ki veljajo za slabo onesnažene vode:

Reke: Temperatura izrabljene hladilne vode, ki se ponovno vrača v reko ne sme presegati 30, le izjemoma 35 stopinj Celzija. Po mešanju izrabljene hladilne vode z reko ne sme njena temperatura na nobenem mestu narasti za več kot tri stopinje Celzija. Na mestu izteka hladilne vode v reko, ne sme po premešanju narasti temperatura reke preko 25 stopinj Celzija.

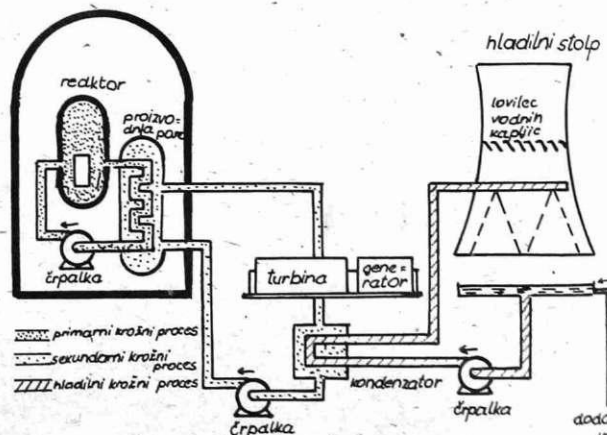
Jezer: Majhna jezera sploh ni dovoljeno uporabljati za hlajenje elektrarn. Pri velikih, je dovoljena uporaba, šele po predhodni raziskavi o njihovi bodoči toplotni obremenitvi. Izrabljena hladilna voda je lahko največ za tri stopinje Celzija toplejša kot voda v jezeru.

Dodaten pogoj: Uporabna talna voda, ne sme biti z infiltrirano hladilno ali rečno vodo ogreta na več kot 15 stopinj Celzija.

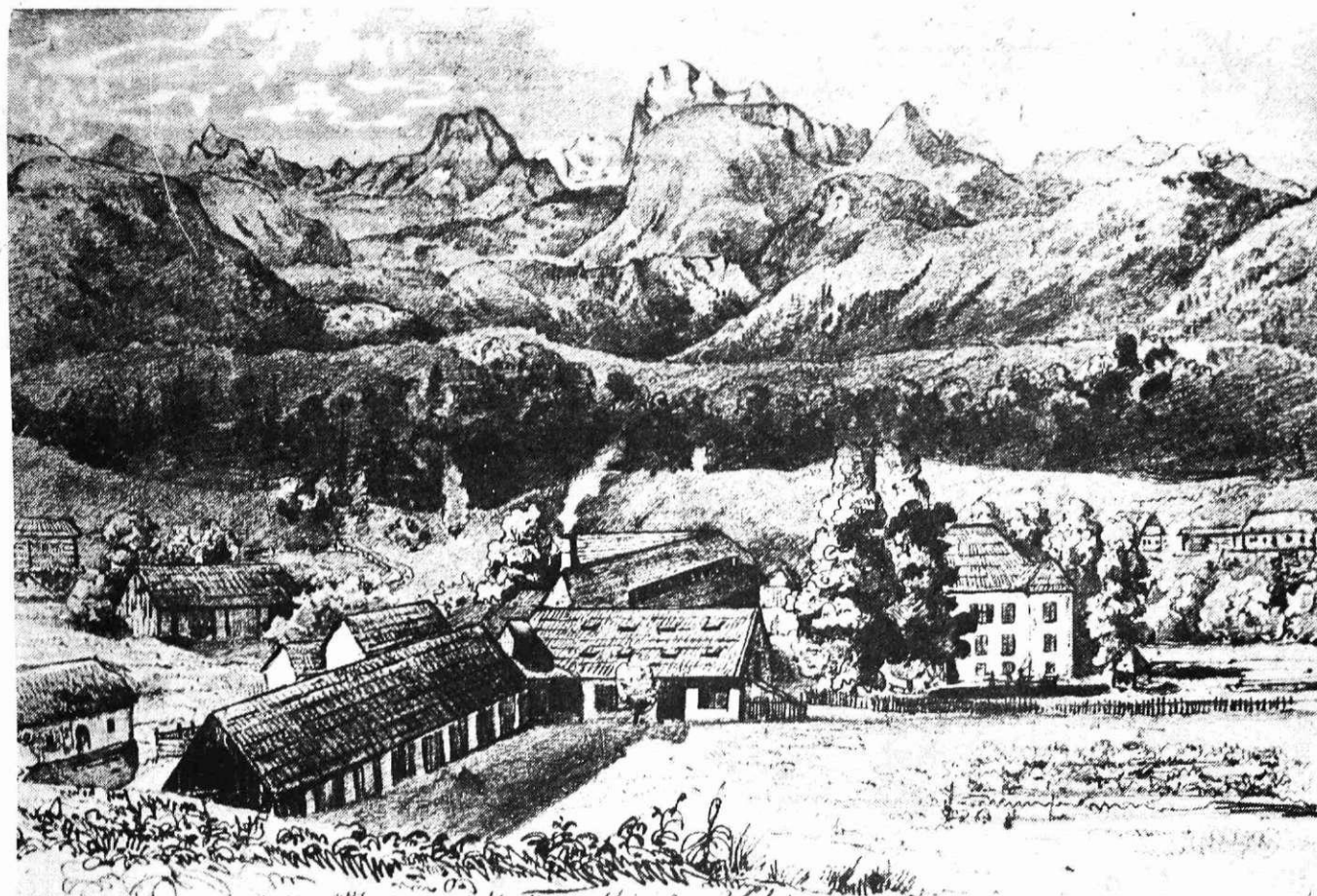
MOKRI HLADILNI STOLPI

Med te naprave uvrščamo hladilni stolp z naravnim vlekom. Obratuje zelo zanesljivo in ekonomično, v zadnjih letih pa je bilo izvedenih več izboljšav z ozirom na njegovo obratovanje in zunanji izgled. Pri tem so tudi upoštevali možnosti za zmanjšanje njegovega negativnega vpliva na okolje.

Naravni vlek v stolpu nastane zaradi njegove višine (deluje kot dimnik) in razlike v gostoti med toplim vlažnim zrakom v stolpu in hladnejšim zrakom v okolici.

Shema hlajenja jedrske elektrarne z mokrim vodnim stolpom

100 LET PIHALNEGA ORKESTRA JESENIŠKIH ŽELEZARJEV

POSEBNA PRILOGA ŽELEZARJA 49/XVI

Jesenice, dne 12. decembra 1974

JUBILEJNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA OB STOLETNICI

V petek, dne 13. decembra 1974, s pričetkom ob 19. uri v gledališču TONE ČUFAR na Jesenicah

Pokrovitelj:

Predsednik SKUPŠČINE OBČINE JESENICE dipl. pravnik Slavo OSREDKAR
Direktor ŽELEZARNE JESENICE mag. Peter KUNC dipl. inž.

PROGRAM:

1. I. Knific: JESENIŠKIM ŽELEZARJEM, koračnica
2. Bučar-Dlesk: ŽUMBERSKA RAPSODIJA
3. G. Učakar: SUTJESKA, partizanska uvertura
4. M. Leemann: MIXED PICKLES
5. C. M. Weber: CONCERTINO op. 26 za klarinet in orkester, solist Zvone RIHTAR
6. F. Reulle: HALIFAX
7. P. Yeder: SPIRITUAL RHAPSODY, izvaja mešani pevski zbor BLAŽ ARNIČ, ob spremljavi orkestra

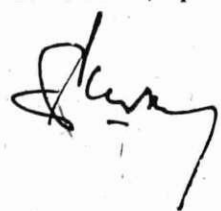
Dirigent: Rado KLEČ

POKROVITELJA OB STOLETNICI

Jubilej — stoletnica obstoja pihalnega orkestra Jesenice — je sam po sebi najbolj prepričljiv dokaz o tem, da je jeseniški delavec skozi stoletje potreboval in zato tudi gojil to vrsto kulturnega izražanja.

Praznovanje stoletnice jeseniškega pihalnega orkestra je izredna priložnost za izraz priznanja vsem, ki so kot godbeniki ali kot organizatorji prispevali, da se je ta orkester skozi stoletje obdržal in tako izvrševal svoje poslanstvo. Hkrati naj to praznovanje pomeni za člane orkestra spodbudo za bodoče delo, nam, ki njihovo glasbeno dejavnost samo spremljamo kot poslušalci, pa poziv k obveznosti, da jim pri njihovem prizadevanju nudimo pomoč.

Predsednik
občinske skupščine Jesenice
Slavko Osredkar, dipl. iur.

Visok jubilej sproži v nas vrsto spominov. Večkrat se šele ob jubileju zavedamo, da mimo nas ali celo v nas samih obstoja nekaj, česar se nismo niti zavedali. Višji ko je jubilej, toliko bolj tesno je povezana dejavnost, ki jo proslavljamo. Stoletnica je najvišji jubilej in le redke organizacije dosežejo ta svečan trenutek. Pihalni orkester Jeseniških železarjev je eden izmed takih jubilarov.

Železarsko življenje je izpostavljeno težkim fizičnim in psihičnim naporom. Ob praznovanjih zato s toliko večjim veseljem poslušamo udarne zvoke pihalnega orkestra. Ko nas zjutraj budnica prebudi in nam oznani vesel praznik, lahko samo en del železarjev sprejme dan kot prost dan, drugi del pa mora oditi na delo. Vendar oboji čutimo, da nam je prav godba naredila dan lepši. Ob proslavah na poljanah nam godba razveseljuje naše srce, da smo ponosni kot člani velike družine in ponosni na železarje-godbenike, ki proslavi dajejo prav posebej svečan poudarek. Tudi žalostni akordi pihalnega orkestra ob odprtem grobu nas opozarjajo na minljivost časa. Godba nas spremlja na vsakem koraku. Skoraj smo se privadili, da se z nami, z našim podjetjem spreminja in stara tudi naša godba in vendar je vsa mlada, saj v njej igrajo mladi godbeniki, ki bodo še dolgo, dolgo let opravljali svoje poslanstvo.

Po našem vsakdanjem delu nas godba s svojimi prefinjenimi prijemi, s katerimi izdvaja iz svojih instrumentov najlahtnejše zvoke plemeniti, iz grobih železarjev postanemo izvajalci in poslušalci klasične in moderne glasbe in prav to je eno izmed največjih poslanstev, ki jih je pihalni orkester jeseniških železarjev izpričal že nešteto krat. Na raznih tekmovanjih se je meril z drugimi orkestri in žel velika priznanja. Danes ob 100-letnici pihalni orkester s ponosom gleda na prehojeno pot.

Dolga je veriga godbenikov, ki so v tem stoletju sodelovali v orkestru. Vsi ti so zaslužni, da je orkester izpolnil svoje poslanstvo. Veliko pa je tudi število sedanjih godbenikov, ki s svojim igranjem nadaljujejo svetle tradicije orkestra, dajejo ton našemu družbenemu življenju in vzgajajo nove godbenike. Vsem tem ob visokem jubileju priskrbo čestitam in želim, da bi bil tudi v bodoče pihalni orkester Jeseniških železarjev tako tesno vtkan v naše življenje.

mag. Peter Kunc
glavni direktor Železarne Jesenice

UTRINKI IZ KRONIKE OB STOLETNICI

Iz ohranjenih zapisov je razvidno, da je na delovanje godb vplivalo mnogo različnih dejavnikov, od življenjskih pogojev in razvoja tehnike do različnih družbenopolitičnih momentov.

Takrat, pred sto leti, je bila bohinjska godba edina, ki je delovnim ljudem nudila glasbeno razvedrilo. Z godbo na čelu so bohinjski kovači-železarji prirejali izlete, po taktih godbe so v slavnostnih povorkah korakali gasilci, godba je igrala na plesih, prirejale koncerte — godba je spremljala delavce tudi k zadnjemu počitku.

V času med obema vojnama je na območju sedanje občine delovalo pet godb: Kovinarska, Krekova, Sokolska, hruščanska in žirovniška. Igrale so predvsem za potrebe svoje strankarske pripadnosti. To se je odražalo 1. maja, ob delavskem prazniku, ko so igrale vse godbe, prirejale so razne vrtno koncerte ob veselicah društev, promenadne koncerte — izmenično vsako nedeljo na Jesenicah, sodelovale na telovadnih nastopih, z godbo na čelu so društva prirejala peš izlete v naravo, na Poljane, v Završnico, skozi Vintgar na Bled, v Mojstrano k Peričniku itd., razen tega pa so igrale ob vseh proslavah raznih praznikov, na zborovanjih in manifestacijah in podobno.

Druga svetovna vojna je prekinila kulturno delovanje in tako tudi godb. Okupatorju se ni posrečilo obdržati delovanje godb. Godbeniki so odhajali v partizane, drugi pa so bili zaprti ali izgnani v taborišča.

V prvih mesecih leta 1945 je bila mobilizacija še vseh preostalih godbenikov in v Krnici pri Gorjah je bila ustanovljena par-

tizanska godba imenovana godba komande mesta Bleda.

Kmalu po osvoboditvi je bila na Jesenicah ustanovljena sindikalna godba, ki je do danes večkrat menjala naziv — godba SKUD Kovinar, godba DPD Svoboda Jesenice, Železarska godba in končno z združitvijo godb DPD Svoboda Javornik in DPD Svoboda Jesenice leta 1968, dobila današnje ime PIHALNI ORKESTER JESENIŠKIH ŽELEZARJEV.

Tudi po osvoboditvi so v naši občini nekaj časa delovale štiri godbe na pihala, in sicer:

- godba na pihala DPD Svoboda Jesenice do združitve,
- godba na pihala DPD Svoboda Javornik od 1948 do združitve,
- godba na pihala DPD Svoboda Žirovnica do leta 1967 in
- godba na pihala DPD Svoboda Hrušica, ki deluje še danes.

Vsa leta po osvoboditvi so godbe sodelovale na številnih mitingih, pri odkritjih spominskih plošč in spomenikov padlim borcem NOV po vsej Gorenjski.

Jeseniška godba je sodelovala na vseh velikih zborih aktivistov NOB — Okroglica, Ostrožno, Dolenjske Toplice, Tolmin, Črna na Koroškem, Koper itd. Gostovala je: na Reki, v Smederovem, Ravnah na Koroškem, Trbovljah, Idriji, v zamejstvu pa: v Beneški Sloveniji, Čedadu, Pontebbi, Trbižu in okolici, pri Baškem jezeru na Koroškem. Kot priznanje za njeno aktivnost in kvaliteto pa je bila leta 1950 poslana na šestdnevno turnejo po Makedoniji.

Godba prireja številne koncerte v turističnih krajih Gorenjske in v krajih, kjer

NEKAJ MISLI OB STOLETNICI

Dolga in bogata je bila pot godb skozi stoletje do danes, tako dolga in trda kot je bila pot jeseniškega železarja. Z neuklonljivo voljo so premagali vse napore in ovire, vendar so vzdržali — vzdržali prav do današnjega dne, ko ponosni slavimo svoj visoki jubilej. Ni jih uklonil jarem kapitalizma niti strankarska razcepljenost pred vojno, preživeli so dve svetovni vojni, da bi po osvoboditvi svoje delo nadaljevali v novi svobodni domovini in svoje kulturno poslanstvo posredovali delavcu železarju in občani.

V njeni zgodovini so se menjavala obdobja kvalitete rasti in stagnacije. Menjavali so se godbeniki, dirigenti itd. To lahko opazimo tudi v bližnji preteklosti. Potrebe in zahteve so se spremenile. Vrtoglavi razvoj tehnike, komunikacijskih sredstev in prizadevanja za čim boljši standard, je tudi vplivala na spremembo dela pri godbi. Na eni strani je bila kvaliteta rast nujna za nadaljnji obstoj in razvoj, na drugi strani pa se je s tem prepletala vedno večja zaposlenost godbenikov na delovnih mestih in v privatnem življenju. Vse to je bilo zelo težko usklajevati. Potrebe so bile zelo velike. Obremenjenost godbenikov iz leta v leto narašča tako, da že presega meje amaterizma. Poleg tega je tudi vzdrževanje godbe izredno drago, saj je potrebno obnavljati instrumente, kroje, arhiv in podobno. Potrebna so večkratna srečanja z drugimi godbami, da si izmenjajo izkušnje in primerjamo kvaliteto rast. Vse to zahteva veliko truda in dela ter velika finančna sredstva, katerim nismo vedno kos.

Ker vemo, kakšno je stanje danes in kakšne bodo potrebe jutri, je nujno, da tudi naše nadaljnje načrtovanje dela bolj prilagodimo razmeram časa, v katerem živimo in popravimo stvari, katere smo v preteklosti zanemarjali oziroma zamudili. Tu mislim predvsem na intenzivno vzgojo mladega kadra, ki naj v prihodnosti zamenja starejše. Strokovno vodstvo orkestra bo treba nujno profesionalizirati, ker bo le na ta način zagotovljena hitrejša kvaliteta rast orkestra. Obnoviti bo potrebno že do kraja izrabljene instrumente in podobno.

To je le nekaj problemov. Vemo, da se vse ne bo dalo urediti takoj. Prav pa je, da si začrtamo razvojno pot za naprej in skušamo probleme postopoma reševati. Le na ta način bomo v prihodnje stoletje delovanja krenili močni in enotni in bomo še naprej razveseljevali našega delovnega človeka na svoji poti za boljši jutri.

V imenu odbora sem dolžan izreči zahvalo vsem, ki so kakor koli pomagali pri delu orkestra, tako družbenopolitičnim kot tudi delovnim organizacijam. Zahvalo sem dolžan izreči tudi vsem godbenikom, dirigentom in odbornikom godbe, ki so s svojim požrtvovalnim delom kreirali 100-letno zgodovino orkestra z željo, da bo v prihodnjem stoletju delo še bolj plodno in kvaliteto, da bo pihalni orkester v še večji ponos našemu delovnemu človeku in vsepovsod častno zastopal železarske Jesenice na kulturnem področju.

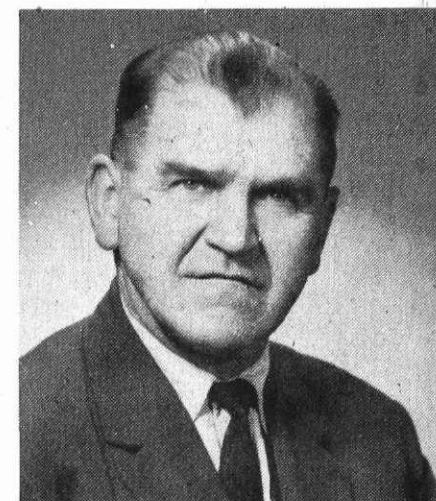
Miro Skube
predsednik

prebivajo jeseniški železarji. Sodeluje na vseh proslavah državnih praznikov, na različnih političnih manifestacijah, zborovanjih itd. itd.

Doseženo kvaliteto dokazujejo številni kvalitetni koncerti, med katerimi še posebno velja poudariti koncert operetnih napevov, na katerem je poleg domačih vokalnih solistov, sodeloval tudi prvak ljubljanske Opere Ladko Korošec.

Kakšno delo opravijo godbeniki, naj pove le podatek, da ima orkester vsako leto poprečno 95 dnevni godbenih vaj in poprečno 48 javnih nastopov.

IVAN ŽEN - TAJNIK PIHALNEGA ORKESTRA

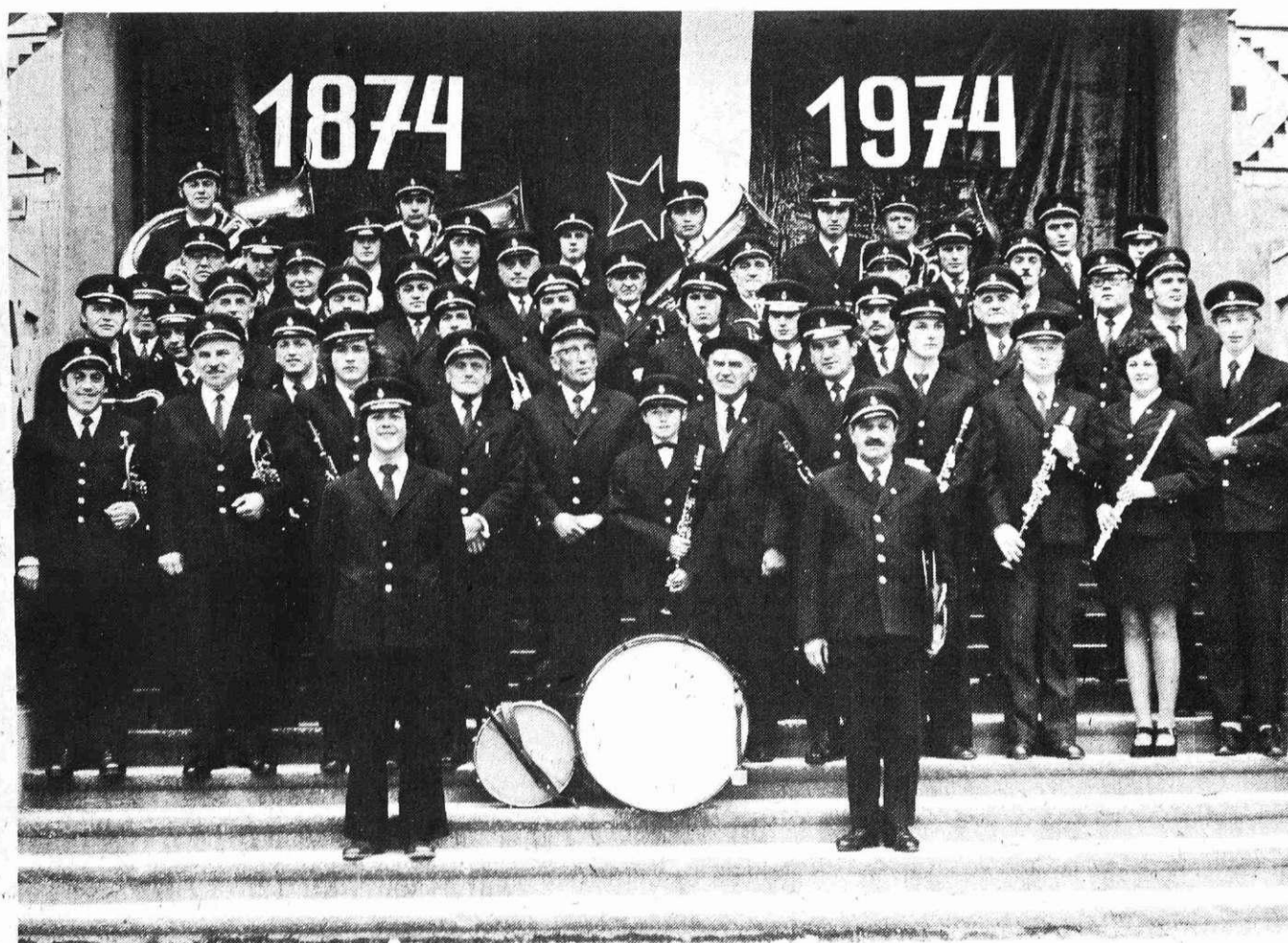

Ivan Žen se je rodil 29. 8. 1911 na Jesenicah. Kot 14-letni mladenič je pričel igrati v tamburaškem orkestru. Kasneje je igral klarinet in oboe pri takratni Kovinarski godbi vse do leta 1932. Od takrat dalje je igral pri Sokolski godbi do leta 1941. Leta 1945 je kot član pripravljalnega odbora ustanovljal sindikalno godbo na Jesenicah, pri kateri je tudi igral klarinet vse do leta 1959. Vso to dobo je aktivno deloval v odboru godbe kot predsednik ali tajnik.

Po letu 1959 je zaradi preobremenjenosti na službenem mestu in drugih organizacijah za nekaj časa prekinil delo z godbami, vendar ga leta 1966 zopet srečamo kot predsednika godbe. Bil je tudi v pripravljalnem odboru za združitve obeh godb Javornika in Jesenic. Po združitvi je bil tudi predsednik pihalnega orkestra Jeseniških železarjev. Dolžnost predsednika je opravljal štiri leta, sedaj pa zelo dobro opravlja tajniške posle.

Ivana Žena poznamo dolga desetletja kot neumornega organizatorja. Skoraj ni bilo glasbene prireditve, pri kateri ne bi sodeloval. Ima izreden smisel za delo z ljudmi. Godbeniki ga imajo zelo radi in so z njegovimi zamislimi vedno soglašali. Prireditve, katere je organiziral, so zelo uspele. Ob jubileju godbe, s katero ga vežejo dolgoletne tesne vezi, smo mu za vse storjeno dolžni veliko zahvalo. V želji, da bi še dolgo tako aktivno kot do sedaj pomagal in s svojimi bogatimi izkušnjami svetoval k še nadaljnjemu razvoju pihalnega orkestra, je izražena vsa naša zahvala.

Za svoje neumorno delo je prejel naslednja priznanja in odlikovanja: odličje Svobode III. stopnje, Čufarjevo nagrado leta 1958, ob 100-letnici Železarne in 95-letnici godbe zlato plaketo Železarne Jesenice in zlato Gallusovo značko.

SESTAV PIHALNEGA ORKESTRA V JUBILEJNEM LETU

Prvi dirigent: Rado Kleč
Drugi dirigent: Julij Sorgo
Flavto — pikolo igrajo: Draga Ažman,
Vojko Mencinger, Tatjana Lazar, Andreja
Kozjek,
Oboro: Branko Krmelj,
Klarinet: Berti Krmelj, Zvone Rihtar,
Valentin Svetina, Boris Benčina, Janko
Bauman, Igor Mirtič, Karl Ažman, Rafko
Travnik, Jože Ravnik, Marjan Knific, Ro-
bert Žerjav, Franc Ravnikar,
Saksofon: Franc Rožič, Jože Bizjak,
Peter Muhar,
Krilovke: Alojz Intihar, Davorin Mi-
kula, Franc Rihtaršič, Ivan Lazar,
Trombe: Vinko Šetinc, Albin Bertonec-
elj, Slavko Krmelj, Pavel Kokalj, Martin
Racič, Franc Rihtar, Miran Kovač, Anton
Justin, Ivan Mohorič, Mirko Knific,
Gozdni rog: Marjan Erman, Valentin
Noč, Rudolf Ažman, Ivan Smolej,
Pozavno na poteg: Branko Pagon, Jože
Lužnik, Boris Smolej,
Baskrilovke: Anton Ravnikar, Ludvik
Korantar, Emil Oblak, Roman Leban,
Bariton — eufonium: Miro Skube, Šte-
fan Preželj,
Bas: Jože Beguš, Bruno Žerjav, Anton
Kozjek, Ivan Markič, Zvone Lango,
Tolkala: Anton Arncž, Jože Dobravec,
Mali dremel: Andrej Žibrek,
Polno zasedbo pihalnega orkestra se-
stavlja 56 godbenikov.

UPRAVNI ODBOR PIHALNEGA ORKESTRA V JUBILEJNEM LETU

predsednik Miro Skube
podpredsednik Albin Bertonec
podpredsednik Slavko Krmelj
tajnik Ivan Zen
blagajnik Bruno Žerjav
gospodar Jože Bizjak
gospodar Alojz Intihar
gospodar Franc Rihtaršič
arhivar Berti Krmelj
arhivar Rafko Travnik
član Ivan Smolej

NADZORNI ODBOR

predsednik Anton Ravnikar
člana Pavel Kokalj
Emil Oblak

Najmlajši godbenik
— Robi Žerjav

NEKAJ SPOMINOV OB STOLETNICI

Zgodovina železarstva na Gorenjskem sega v halstatsko in rano latensko dobo. To dokazuje, da smo pri nas kopali železovo rudo, talili in obdelovali železo že pred več tisoč leti. Obstojata tudi listina o »rudarskem redu« z dne 24. 8. 1381, s katero je Friderik grof ortenburški rudarjem in fužinarjem iz Planine pod Golico podelil širše svoboščine od ostalih tlačanov. Vse to so ugotovili in dokazali zgodovinarji.

Ne vemo pa, če je kdo napisal, kako so takratni rudarji živeli po opravljenem delu. Gotovo so znali peti in morda celo igrati na kakšne instrumente. Nam je samo znano, da je malo več kakor 100 let od tega, ko so v Bohinju potujoči češki muzikantje ogreli Cojzove kovače, da so ustanovili godbo na pihala. Seveda tudi pri tej prvi godbi iz delavskih vrst na Gorenjskem ni šlo brez Čehov. Nikolaj Bernardova družina je prišla v Bohinjo iz Češke in zato ni čudno, da je ravno Nikolaj organiziral godbo. Okoli sebe je iz vrst delavcev — kovačev zbral nadarjene fante in kaj hitro so zaigrali. V tej mali godbi na pihala so pod Bernardovim vodstvom igrali fantje: Preželj, Šoberl, Repinc, Zmitek, Zen, Ravnik, Iskra, Torkar, Čop in še mnogo drugih. Razumljivo je, da je zasedba male pihalne godbe omogočala igrati samo vesele domače viže in tako je pričela prebujati slovensko glasbo med delovnimi ljudmi Bohinja.

Požar je leta 1890 uničil v Bohinju Cojzove kovačije in ko so utihnila kovaška kladiva, je utihnila tudi kovaška godba. Bohinjski kovači in fužinarji so morali s trebihom za kruhom na Jesenice. Na Jesenicah se je takrat pričela širiti industrijska dejavnost in dela je bilo dosti za vse Bohince, posebno za godbenike. Takratna uprava jeseniške tovarne se je dobro zavedala, kaj pomeni imeti lastno godbo na pihala. Razvoju in napredku godbe je posvečala veliko pozornost, saj je bil takratni finančni direktor Pongratz, istočasno resnični vodja godbe in njen predsednik. Godba je imela svoje vaje v glavnem kar v mehanični delavnici in disciplina je bila vezana na delovno mesto. Pongratz, ki je bil sicer slovenskega rodu, je godbi prekrbel novega kapelnika, nemškega učitelja češkega rodu, Pospisila, ki je poleg Bernarda vodil tovarniško godbo.

Toda razvoj političnega življenja je prinesel s seboj potrebo po propagandnih

sredstvih in tako je klerikalna struja ustanovila na Jesenicah prvo godbo na politični osnovi. Ta godba je menjala svoje ime in je nazadnje nastopala kot Krekova godba. Njeni kapelniki so bili: Nikolaj Bernard, Jože Bernard, Dr. Dolinar, Janez Repinc, Ferdinand Kutnik in kot zadnji Aleš Bizjak. Stevilčno je bila to najmočnejša godba na Jesenicah. Nastopala ni samo doma, saj je imela samostojne koncerte celo v Beogradu. Druga svetovna vojna je prekinila delovanje te godbe.

Takoj po prvi svetovni vojni je bila na Jesenicah pri Jelenu ustanovljena druga godba na Jesenicah iz vrst naprednih socialističnih delavcev, pod okriljem DPD Svoboda. Tudi ta godba je imela več imen, saj je bila vedno preganjana od takratnih oblasti in celo oblastveno prepovedana. Prvi možje, ki so jo ustanovili, so bili: Ludvik Modre, Ureš, Šaše, Albrecht, Anderwald, Kos, Slamnik, Svetina, Krmelj, Jeram, Pristov, bratje Čelešnik in Rovani ter cela vrsta drugih. Za kapelnike so bili: Ludvik Modre, Martin Jeram, brata Čelešnik in Jože Zupan. Ta godba, ki je bila resnično delavska in vodena po delavcih, je prirejala samostojne koncerte in predvsem sodelovala pri vseh delavskih manifestacijah.

Če sta bili že dve politični predvojni struji organizatorici »godbe« — tudi tretja politična struja ni mogla zaostajati. Požrtvovalni restavrator Osvald ni preje odnehal, da ni z lastno finančno pomočjo na Jesenicah ustanovil še Sokolsko godbo! Organizatorji te godbe so imeli srečno roko pri izbiri kapelnika, saj je bil že prvi izšolan godbenik, ki je godbi položil soliden strokovni temelj, da je godba hitro napredovala. Prvi kapelnik Sokolske godbe ni bil domačin, toda bil je odličan. V glavnem sta to godbo vodila Rado Kleč in Nande Zmitek in le krajši čas so pomagali še neki drugi kapelniki. Ta pihalna godba je poleg samostojnih koncertov sodelovala skoraj na vseh sokolskih prireditvah po Gorenjskem. Ko je prišel okupator, je tudi ta prenehala obstajati.

Če povzamemo razvoj pihalnih godb od Bohinja pred 100 leti in do pričetka druge svetovne vojne pri nas — potem ugotovimo, da je iz te male bohinske godbe izšlo toliko godbenikov, da so na Jesenicah delovale tri dobre pihalne godbe. Res je, da so vse te tri imele politično obeležje. Vendar

malo je bilo godbenikov, ki bi se poleg igranja še aktivno udeleževali v politiki — izjema bi bili samo godci Svobode. Lahko trdimo, da so se med seboj dobro razumeli in da ni bilo politične nestrpnosti, kar so pozneje tudi dokazali.

Obdobje druge svetovne vojne je bilo težko. Nekaj časa sta bili prisilno sestavljeni celo dve godbi, a sta kmalu prestali obstojati. Ponosni smo pa lahko na tiste hrabre godce, ki so kot prvi odšli v partizane in na to, da je bil prvi padli partizan na Gorenjskem član prepovedane godbe na pihala DPD Svoboda Jesenice: Ferdo Koren. Za svobodo so dali svoja mlada življenja tudi mnogi člani ostalih godb.

Rojstvo Pihalnega orkestra železarne Jesenice sega v dni NOB. V maju leta 1945 se je formiral v gozdu nad Gorjami in z igranjem spremljal borbo, ki so osvobodili Bled, Lesce, Radovljico in druge kraje v gornjesavski dolini. Ta godba je štela 53 mož. Kapelnik je bil Rado Kleč, politični vodja France Rovani, imenovala pa se je godba komande mesta Bled. Sestavljena je bila skoraj samo iz godbenikov prejšnjih treh jeseniških godb, ki so instrumente med okupacijo skrili, ravno tako notni material. Ko je nastopila tako težko pričakovana svoboda, so se godbeniki vrnili nazaj na svoja delovna mesta v železarni in pričelo se je novo kulturno življenje.

Takoj v letu 1945 je poleg močne godbe na pihala, ki jo je strokovno vodil Rado Kleč, organizatorsko pa France Rozman, nastala še mladinska godba. Vzgoje mladih godbenikov se je uspešno poprijel Lojze Smrekar, pozneje pa Jože Zupan, vendar je na žalost mladinska godba kmalu prenehala obstajati, instrumenti te godbe pa so bili dodeljeni godbi DPD Svoboda Javornik — Koroška Bela.

Cas je prinesel potrebo, da sta se obe godbi združili in da sedaj nastopata združeno kot Pihalni orkester železarne Jesenice pod vodstvom Rada Kleča, nekdanji javniški kapelnik Julij Sorgo pa je njegov namestnik.

Organizatorska dela je od leta 1945 dalje upravljalo več godbenikov, vendar najdaljšo dobo, vse do današnjega dne pa Ivan Zen. Tudi kapelniki so se zadnjih 29 let med seboj menjavali. Najdaljšo dobo ima Rado Kleč, takoj za njim Remigij Noč, eno leto kapelnikstva ima še Lojze Savinšek, nekaj let pa Filip Bernard.

NIKOLAJ BERNARD

Nikolaj Bernard se je rodil 14. novembra 1849 v Bohinju, kot sin češkega ključavničarskega mojstra Alberta Bernarda, katerega sta povabila v Bohinj takratna lastnika fužin Karl in Serafina Zois, kot graditelja nove valjarne na Pozabljenem. Nikolaj Bernard, ki so ga sodelavci imenovali Albertov Miklavž, je bil zelo sposoben in nadarjen in je po očetovi smrti nadaljeval in dopolnjeval gradnjo valjarne.

Bil je tudi glasbeno zelo nadarjen. Zato ni čudno, da so ga za glasbo zelo navdušili potujoči češki muzikantje, imenovani progariji (po glavnem mestu Pragi), ki so večkrat potovali skozi Bohinj ter delavcem prirejali koncerte. Nikolaj je hitro navezal stike s temi godbeniki, ki so mu preskrbeli nekaj glasbenega učnega materiala, da se je lahko sam glasbeno izobraževal. Leta 1874 je ustanovil godbo na pihala in jo strokovno tudi sam vodil. To je bila tudi prva godba na Gorenjskem. Godbeniki so si instrumente kupovali sami, zato je število le počasi naraščalo.

ZASLUŽNI ČLANI PIHALNEGA ORKESTRA

Ob visokem jubileju pihalnega orkestra ne moremo mimo naših izredno poštrevovalnih in še vedno aktivnih godbenikov, ki delujejo pri raznih godbah skupno preko 400 let.

Ti godbeniki so France Rihtaršič z 51-letnim delovanjem pri godbah, Štefan Preželj s 55-letnim delovanjem, Ludvik Korantar s 54 leti, Joža Ravnik z 48 leti, Julij Sorgo z 52 leti, Rado Kleč s 50 leti, Rudolf Ažman s 60 leti ter Ivan Mohorič z 51 leti aktivnega delovanja pri godbah.

Ti godbeniki so s svojim neumornim delom prav gotovo mnogo doprinesli k razvoju godb vse do danes. Prav posebno mesto pa zasluži Rudolf Ažman, ki v letu jubileja godbe praznuje svojo 75-letnico zelo plodnega življenja. Še danes je aktiven godbenik in neutrujen obveščevalec za vse mogoče nastope, za kar zasluži še posebno priznanje.

Vsi ti godbeniki naj bodo zgled vsem mlajšim godbenikom. Pri njih se lahko učimo poštrevovalnosti in prizadevnosti. Poskušajmo ohraniti vsaj del njihove ljubezni do godbe, do amaterskega glasbenega dela. Če nam bo to vsaj malo uspelo, potem lahko smelo gledamo in načrtujemo naprej v drugo stoletje delovanja godbe.

»Naši težaki«

NAŠI DIRIGENTI

Od leve proti desni: Julij Sorgo, Rado Kleč in Štefan Preželj

RADO KLEČ — DIRIGENT PIHALNEGA ORKESTRA

Rado Kleč se je rodil 20. 5. 1907 na Jesenicah. Že kot otrok je imel veliko veselje do glasbe, zato ni čudno, da se je kot mlad fantič pričel učiti violino, klavir in pozavno. Po končani meščanski šoli se je popolnoma posvetil glasbi in se tudi nadalje izpopolnjeval na konservatoriju za glasbo v Ljubljani. Po štirih letih šolanja na konservatoriju se je vrnil na Jesenice in se leta 1924 priključil takratni Sokolski godbi. Leta 1927 je postal tudi njen dirigent. Godbo je vodil vse do leta 1941, ko je prenehala delovati. Z ustanovitvijo godbe NOV za Gorenjsko 25. IV. 1945, je bil njen prvi dirigent. Ta godba je delovala do 1. VII. 1945, nato je bila razpuščena. Po odhodu Filipa Bernarda je prevzel vodstvo sindikalne godbe na Jesenicah in jo vodil vse do leta 1954. Zaradi preobremenjenosti je prepustil dirigentsko palico mlademu kapelniku Remigiju Noču, sam pa se je posvetil vzgoji mladih na glasbeni šoli na

Jesenicah. Od leta 1954 do 1963 je bil tudi njen ravnatelj in dirigent simfoničnega orkestra glasbene šole vse do leta 1969. Februarja 1968 je zopet prevzel pihalni orkester, katerega vodi še danes.

Pod taktirko Rada Kleča so vse godbe, ki jih je vodil, dosegle vidne uspehe na koncertih in tekmovanjih. V Mariboru je takratna sindikalna godba na republiških revijah dosegla III. mesto, v Ljubljani pa II. mesto. Leta 1973 je s sedanjim pihalnim orkestrom osvojil zlato plaketo na republiškem tekmovanju v Kopru, dve leti pozneje pa srebrno plaketo na enakem tekmovanju. S svojim zavzetim delom in bogatimi izkušnjami je nedvomno mnogo pripomogel h kvalitetnemu razvoju pihalnega orkestra. Njegovo ime je povezano z godbami celih 50 let in je verjetno eden redkih, ki je kar pol stoletja tesno povezan s to zvrstjo glasbe. Ob jubileju godbe in njegovem osebnem jubileju na področju glasbenega delovanja se mu godbeniki iz vsega srca zahvaljujemo za njegovo poštrevovalnost in trud z željo, da bi še dolgo uspešno deloval na glasbenem področju.

Za svoje dolgoletno delo je bil tudi odlikovan s Čufarjevo plaketo ter zlato Gallusovo značko z lovorjevim vencem.

JULIJ SORGO — NAMESTNIK DIRIGENTA

Rodil se je 27. 2. 1905 na Jesenicah. Leta 1919 se je pričel učiti violino pri pokojnem Jožetu Bernardu. Učil se je tudi krilni rog in od leta 1922 dalje igral pri Krekovi godbi. Poleg krilnega roga obvlada še violino, kontrabas in skoraj vse instrumente, ki se uporabljajo pri godbi. Igral je tudi pri godbi NOV za Gorenjsko od začetka do razpusta.

Po vrnitvi na Jesenice je igral pri sindikalni godbi, istočasno je vodil tudi takratno mladinsko godbo. Leta 1947 je bil soustanovitelj in dirigent godbe na Javorniku do leta 1953. Leta 1956 je zopet prevzel vodstvo godbe na Javorniku in jo vodil vse do združitve z jeseniško godbo. Poleg godbe je dalj časa vodil tudi godalni orkester in zabavni orkester pri javniški Svobodi. Poleg tega je že vrsto let dirigent godbe v Gorjah, s katero dosegla lepe uspehe.

Posebne zasluge ima kot pedagog na Glasbeni šoli in je za godbe vzgojil vrsto mladih kadrov, ki so danes stebel pihalnega orkestra. Za svojo poštrevovalnost in zasluge pri vzgoji kadrov kot dirigent je prejel vrsto odlikovanj, in sicer: odlikovanje Svobod, orden dela III. stopnje, Čufarjevo plaketo in zlato Gallusovo značko z lovorjevim vencem.

Tudi z Julijem Sorgom je delovanje godb zelo tesno povezano že več kot pol stoletja. Vzgojil je celo vrsto godbenikov in dosegel tudi kot dirigent vidne uspehe. Ob jubileju godbe mu želijo godbeniki še vrsto let uspešnega in plodnega delovanja na glasbenem področju.

ŠTEFAN PREŽELJ — DIRIGENT GODBE NA HRUŠICI

Rojen je bil 26. 12. 1906 na Jesenicah. Po očetu, ki je tudi igral pri takratni Krekovi godbi, je podedoval veselje do glasbe. Že kot 14-letni mladenič se je učil klarinet in je igral pri Krekovi godbi. Kasneje se je priključil Sokolski godbi, kjer je igral trobento in tolkala. Leta 1929 je bil soustanovitelj godbe na Hrušici, ki je delovala pod imenom Planinka. Tudi v Zirovnici je bil soustanovitelj godbe in nekaj časa njen dirigent.

Po osvoboditvi je ponovno prevzel vodstvo godbe na Hrušici, katero vodi še danes. Bil je v stalni povezavi z godbo na Jesenicah, kjer je občasno tudi aktivno igral.

Štefana poznamo kot izredno prizadevnega in je verjetno njegova zasluga, da godba na Hrušici še deluje. Ves kader za godbo je poučeval sam z izredno poštrevovalnostjo. Kljub temu, da se je veliko godbenikov priključilo jeseniški godbi, ni odnehal. Vedno je našel nove mlade fante in jih učil ter vključeval v godbo. Poleg delovanja pri godbi ga poznaajo tudi pri gasilcih kot vestnega in zanesljivega gasilca.

Za svoje neutrudno delo je bil tudi odlikovan. Prejel je orden dela s srebrnim vencem, Čufarjevo plaketo, zlato Gallusovo značko in odlikovanje za zasluge pri gasilstvu III. stopnje.

SAMOUUPRAVNI SPORAZUM O USTANOVITVI OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI JESENICE

Na podlagi 58. člena ustave SR Slovenije in 10. člena zakona o zdravstvenem varstvu (Uradni list SRS, št. /74) sklepajo delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter v samoupravnih organizacijah in skupnostih, delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi, ki so lastnina občanov, drugi delovni ljudje v samostojnih poklicnih dejavnostih in kmetjih, svojih skupnostih in združenjih, začasno nezaposleni delavci v skupnosti za zaposlovanje in uveljavljajo pokojnin in invalidskih dajatev po organih skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter drugi delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih, ki opravljajo svojo dejavnost ali stalno prebivajo na območju občine Jesenice

SAMOUUPRAVNI SPORAZUM o ustanovitvi občinske zdravstvene skupnosti JESENICE

I. V občinski zdravstveni skupnosti Jesenice (v nadaljnjem besedilu: zdravstvena skupnost) se združujejo delovni ljudje in občani — uporabniki z izvajalci zdravstvenega varstva in zavarovanja, da si v njej s svobodno menjavo dela in združevanja sredstev po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo zdravstveno varstvo in socialno varstvo v primerih bolezni, poškodb, poroda ali smrti.

Z delovnimi ljudmi in občani iz prejšnjega odstavka se lahko združujejo v zdravstvene skupnosti tudi delovni ljudje v društvi na območju občine Jesenice.

II. Zaradi čimbolj neposrednega uresničevanja samoupravljanja se delovni ljudje in občani v zdravstveni skupnosti lahko organizirajo v enotah zdravstvene skupnosti za posamezne organizacije združenega dela ali za območje krajevnih skupnosti ob pogojih in s pravicami, kot jih določa statut zdravstvene skupnosti. Enote zdravstvene skupnosti se ustanovijo s samoupravnim sporazumom.

III. Z neposrednim zdravstvenim varstvom si delovni ljudje in občani v zdravstveni skupnosti zagotavljajo:

- nujno zdravniško pomoč,
- splošno ambulantno in dispanzersko zdravljenje ter zdravljenje na domu,
- bolnišnično zdravljenje in oskrbo,
- zdravlila,
- specialistično ambulantno zdravljenje,
- zobozdravstveno nego,
- popolno zdravstveno varstvo otrok in žensk v zvezi z materinstvom,
- posebno zdravstveno varstvo doraščajoče mladine,
- dejavnost reševalne službe,
- preglede in ukrepe za ohranitev zdravja in preprečevanja bolezni,
- medicinsko rehabilitacijo in
- organizirano zdravstveno vzgojo in prosveto.

Ob pogojih, ki jih določa statut, si delovni ljudje v zdravstveni skupnosti zagotavljajo tudi:

- zobotehnično pomoč in zobna protetična sredstva,
- proteze, ortopedske in druge pripomočke ter
- zdravljenje in medicinsko rehabilitacijo v naravnih zdraviliščih.

Neposredno zdravstveno varstvo iz prvega in drugega odstavka zagotavljajo delovni ljudje v zdravstveni skupnosti, če ni zagotovljeno po posebnih predpisih ali po mednarodnih sporazumih, ki jih je ratificirala SFR Jugoslavija.

IV. V zvezi z delom si delovni ljudje skladno s programom zdravstvenega varstva ob sodelovanju organizacij združenega dela in zasebnih delodajalcev v zdravstveni skupnosti zagotavljajo tudi:

- posebno zdravstveno varstvo v zvezi z delom,
- ukrepe za varstvo zdravega okolja,
- ukrepe za preprečevanje poklicnih bolezni in nesreč pri delu,
- ukrepe za utrjevanje zdravja in sposobnosti za delo.

V. Med opravljanjem dela ali bivanjem v tujini imajo delovni ljudje v zdravstveni skupnosti pravico do zdravstvenega varstva ob pogojih, ki jih določa statut zdravstvene skupnosti.

VI. V zvezi z boleznijo, nesrečo pri delu, porodom ali smrtjo si delovni ljudje v zdravstveni skupnosti ob pogojih, ki jih določijo s splošnim aktom, zagotavljajo tudi:

- nadomestilo osebnega dohodka med zadržanostjo od dela,
- povračilo potnih stroškov ter
- povračila pogrebnih stroškov in posmrtno pomoč.

VII. Sredstva za zagotovitev pravic iz III. do VI. točke si zagotovijo delovni ljudje v zdravstveni skupnosti:

1. s prispevki:
 - iz osebnega dohodka delavcev in občanov, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost,
 - iz dohodka organizacij združenega dela in drugih delovnih skupnosti ter zasebnih delodajalcev,
 - skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja,
 - skupnosti za zaposlovanje,
 - skupnosti starostnega zavarovanja kmetov in
 - družbeno-političnih skupnosti.
2. s povračili po mednarodnih sporazumih,
3. s prispevki uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva,
4. z drugimi dohodki.

VIII. Zdravstvena skupnost si zagotavlja enotnost pravic in obveznosti, svobodno menjavo dela v zdravstvenem varstvu, rizično sposobnost v zdravstvenem zavarovanju in uresničevanje drugih skupnih interesov in nalog v regionalni zdravstveni skupnosti Kranj, preko te pa za uresničevanje skupnih interesov na območju republike v zdravstveni skupnosti Slovenije.

IX. Z združevanjem sredstev v regionalni zdravstveni skupnosti in v zdravstveni skupnosti Slovenije si zagotavljajo delovni ljudje tudi skladen razvoj teritorialne razporeditve organizacij združenega dela zdravstvene dejavnosti, njihovo zmogljivost, sodoben razvoj zdravstvene vede in dejavnosti ter strokovno izobraževanje zdravstvenih delavcev.

IX. a. V regionalni skupnosti se s samoupravnimi sporazumi občinskih zdravstvenih skupnosti določijo enotne pravice in obveznosti iz zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, ki jih sprejmejo skupščine občinskih zdravstvenih skupnosti s svojimi akti.

X. Sredstva za zdravstveno varstvo morajo biti usklajena s programom zdravstvenega varstva, o tem se sporazumevajo za območje zdravstvene skupnosti uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih organizacijah in delovnih skupnosti; pri čemer se zagotovi izvajalcem zdravstvenega varstva enak družbeno ekonomski položaj kot drugim delovnim ljudem in ustrezen razvoj zdravstvene dejavnosti. Pri sprejemanju programa mora zagotoviti zdravstvena skupnost delovnim ljudem — uporabnikom vpogled v oblikovanje sredstev zdravstvene skupnosti in v oblikovanje dohodka organizacij združenega dela zdravstvene dejavnosti.

S programom se mora zagotoviti v zdravstveni skupnosti zdravstveno varstvo delovnih ljudi in občanov po sodobnih medicinskih dosežkih in metodah ter po družbenih zmogljivostih.

Program mora sloneti na analizi zdravstvenega stanja delovnih ljudi in občanov in ugotoviti prednostnih nalog, ki zagotavljajo postopno izpolnjevanje zdravstvenega varstva delovnih ljudi in občanov. Program zdravstvenega varstva občinske zdravstvene skupnosti je usklajen s programi drugih občinskih zdravstvenih skupnosti, del programa regionalne zdravstvene skupnosti. Celotni program regionalne zdravstvene skupnosti, opredeljen za območje občin sprejme skupščina občinske zdravstvene skupnosti enakopravno s skupščino občine. Zdravstvena skupnost in enote zdravstvene skupnosti si v svojih programih lahko zagotovijo tudi dodatne oblike in obseg zdravstvenega varstva, s katerim se izpolnjuje zdravstveno varstvo, če zagotovijo zanje delovni ljudje posebna sredstva s samoupravnim sporazumom.

Finančni načrt zdravstvene skupnosti mora biti odraz ovrednotenega programa zdravstvenega varstva. Zdravstvena skupnost mora spremljati in vsake tri mesece ugotavljati uresničevanje programa in finančnega načrta in predlagati zainteresiranim in prizadetim organizacijam in skupnostim potrebne ukrepe.

XI. S programom se določijo sporazumno z družbenopolitično skupnostjo tudi tisti deli zdravstvene dejavnosti in njenega razvoja, ki ga zagotovi zdravstvena skupnost v sodelovanju z družbenopolitično skupnostjo, zlasti na področju zdravstvene prevečitve, kot je sanacija življenjskega okolja in izboljšanje higienskih razmer, odpravljanje vzrokov obolenj in poškodb ter njihovih posledic, zgodnje odkrivanje obolenj ipd.

XII. Stopnje prispevkov iz VII. točke določijo v okviru samoupravnega sporazuma občinskih zdravstvenih skupnosti v regionalni zdravstveni skupnosti skupščina občinske zdravstvene skupnosti.

XIII. Zdravstveno skupnost upravljajo delovni ljudje — uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva v skupščini in v zborih delegatov. Skupščino in zbora sestavljajo delegati, poslani iz delegacij katere so delovni ljudje in občani izvolili po načelih delegatskega sistema v svojih temeljnih organizacijah in skupnostih.

Razmerja, obveznosti in odgovornosti delegata v samoupravni organizaciji in skupnosti, ki ga je izvolila, določajo njeni samoupravni akti.

XIV. Skupščino zdravstvene skupnosti sestavljajo delegati delovnih ljudi — zavarovancev v zboru uporabnikov in zdravstvenih delavcev v zboru izvajalcev zdravstvenega varstva. V skupščini je 50 delegatskih mest, od tega v zboru uporabnikov 33 in v zboru izvajalcev 17 delegatskih mest.

V zbor pošilja vsaka delegacija ustrezno število delegatov, ki je sorazmerno številu delegatskih mest v pristojnem zboru skupščine in številu delovnih ljudi v tej organizaciji oz. skupnosti.

Skupščina zdravstvenih skupnosti določa s posebnim sklepom število delegatskih mest za vsako delegacijo in način delegiranja tistih delegacij, ki ne morejo imeti v zboru lastnega delegata.

XV. Zbora delegatov odloča v skupščini enakopravno predvsem o:

- programu in načrtih ter politiki razvoja zdravstvenega varstva in zdravstvene dejavnosti,
- finančnem načrtu in zaključnem računu zdravstvene skupnosti,
- osnovah in merilih za svobodno menjavo dela med uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva,
- po predhodnem obravnavanju in v okviru samoupravnega sporazuma v regionalni zdravstveni skupnosti o stopnjah prispevkov iz VII. točke,
- družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih, ki jih sklepa zdravstvena skupnost,
- poslovniku skupščine zdravstvene skupnosti,
- statutu in splošnih aktih, ki jih določa statut ter
- o drugih zadevah za katere se sporazumevata.

Zbora delegatov sta samoupravna organa skupščine in enakopravno imenujeta druge organe skupščine. Način skupnega ali samostojnega odločanja zborov delegatov o drugih vprašanih določa poslovnik skupščine in statut zdravstvene skupnosti. Vsak zbor lahko o zadevah iz lastne pristojnosti organizira javno razpravo svojih delegatov v organizaciji, ki so jih delegirale.

Kadar zbora delegatov pri enakopravnem odločanju tudi po ponovnem sklepanju ne sprejmeta enake odločitve, ravna skupščina po usklajevalnem postopku, ki ga določa njen poslovnik. Če v usklajevalnem postopku ni doseženo soglasje, lahko skupščina občine začasno uredi to vprašanje.

XVI. Skupščina ima predsednika skupščine in predsednika obeh zborov, ki sta hkrati podpredsednika skupščine ter ustrezno število njihovih namestnikov. Pooblastila in obveznosti predsednika ali podpredsednika skupščine določa poslovnik skupščine.

Skupščina ima izvršilni odbor, ki šteje članov ter katerega sestav in naloge se določijo v statutu zdravstvene skupnosti.

XVII. Zdravstvena skupnost ima za opravljanje nadzora nad izvajanjem v skupnosti sprejete politike, nad uveljavljanjem pravic in obveznosti delovnih ljudi, nad uporabo sredstev ter nad delovanjem organov skupnosti in njenih strokovnih služb odbor delavskega nadzora.

Odbor delavskega nadzora sestavljajo ... delegati, ki jih pošiljajo delegacije v skladu z določbami statuta in sklepa skupščine zdravstvene skupnosti iz četrtega odstavka XIV. točke.

XVIII. Za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega varstva in iz zdravstvenega zavarovanja, za pripravo aktov skupnosti, analitično obdelavo gradiva, izvrševanje sprejetih sklepov in drugih strokovnih nalog organizira regionalna zdravstvena skupnost strokovno službo, ki opravlja strokovno delo tudi za občinsko zdravstveno skupnost, kot se natančneje določijo v aktu regionalne zdravstvene skupnosti. Strojna služba je samoupravna delovna skupnost, ki je v okviru svojih pravic in obveznosti ter aktov regionalne in občinske zdravstvene skupnosti soodgovorna za uspešno uresničevanje nalog skupnosti.

Strojno službo vodi sekretar regionalne zdravstvene skupnosti, ki ga imenuje njena skupščina v soglasju skupščine občine. Sekretar je hkrati sekretar občinske zdravstvene skupnosti in je glede zadev, o katerih odloča občinska zdravstvena skupnost v soglasju s skupščino občine, odgovoren tudi skupščini občine.

XIX. Zdravstvena skupnost določa s statutom natančneje:

- pogoje za pridobitev in prenehanje lastnosti upravičenca do zdravstvenega varstva,
- natančneje pogoje za uveljavitev pravic iz zdravstvenega varstva in v zvezi z zdravstvenim varstvom,
- organizacijo in organe zdravstvene skupnosti ter njihove naloge in pristojnosti,
- način delegiranja v skupščini in njene organe,
- postopek za ugotovitev in uresničevanje svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva,
- organizacijo, naloge in pristojnosti odbora delavskega nadzora,
- organizacijo in način javnega obveščanja članov zdravstvene skupnosti o njenem delu in o uresničevanju sprejetega programa zdravstvenega varstva in finančnega načrta,
- pogoje in način ustanavljanja enot zdravstvene skupnosti in njihove naloge,
- način opravljanja administrativnih, finančnih in drugih strokovnih zadev v zvezi z nalogami zdravstvene skupnosti,

— zagotavljanje in uveljavljanje pravic delovnih ljudi med opravljanjem dela ali bivanjem v tujini in

- ostale določbe o uveljavljanju pravic in obveznosti zdravstvene skupnosti in njenih članov ter njihovega pravnega varstva.

XX. Zdravstvena skupnost uresničuje svoje naloge na podlagi sprejetega programa in finančnega načrta v okvirih, določenih z zakonitimi predpisi, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi.

Skladno z določbami iz prvega odstavka podrobneje določijo v statutu in splošnih aktih obseg zdravstvenega varstva delovnih ljudi in občanov.

XXI. Skupščina zdravstvene skupnosti je dolžna obravnavati predloge in zahteve enot zdravstvene skupnosti.

XXII. Zdravstvena skupnost enakopravno odloča s pristojnimi zbori skupščine občine Jesenice kot to določa statut občine Jesenice.

Zdravstveno skupnost obvezujejo pri tem stališča in smernice, ki jih sprejme skupščina regionalne skupnosti.

XXIII. Zdravstvena skupnost je pravna oseba, in je registrirana pri Okrožnem gospodarskem sodišču pristojnem po kraju njenega sedeža.

Zdravstvena skupnost ima svoj pečat ...

XXIV. Statut zdravstvene skupnosti in drugi splošni akti morajo biti sprejeti v 6 mesecih po uveljavitvi tega sporazuma.

Do sprejema statuta zdravstvene skupnosti in drugih splošnih aktov se začasno uporabljajo statutarne določbe in splošni akti začasne skupnosti zdravstvenega zavarovanja in varstva Kranj v skladu z določbami tega samoupravnega sporazuma ter statutarimi in drugimi začasnimi sklepi zdravstvene skupnosti.

Zdravstvena skupnost in njeni organi se morajo konstituirati do 24. 12. 1974.

XXV. Zdravstvena skupnost vstopa v pravice in obveznosti začasne skupnosti zdravstvenega varstva in zavarovanja Kranj na podlagi samoupravnega sporazuma o delitvi in prevzemu njenih pravic in obveznosti.

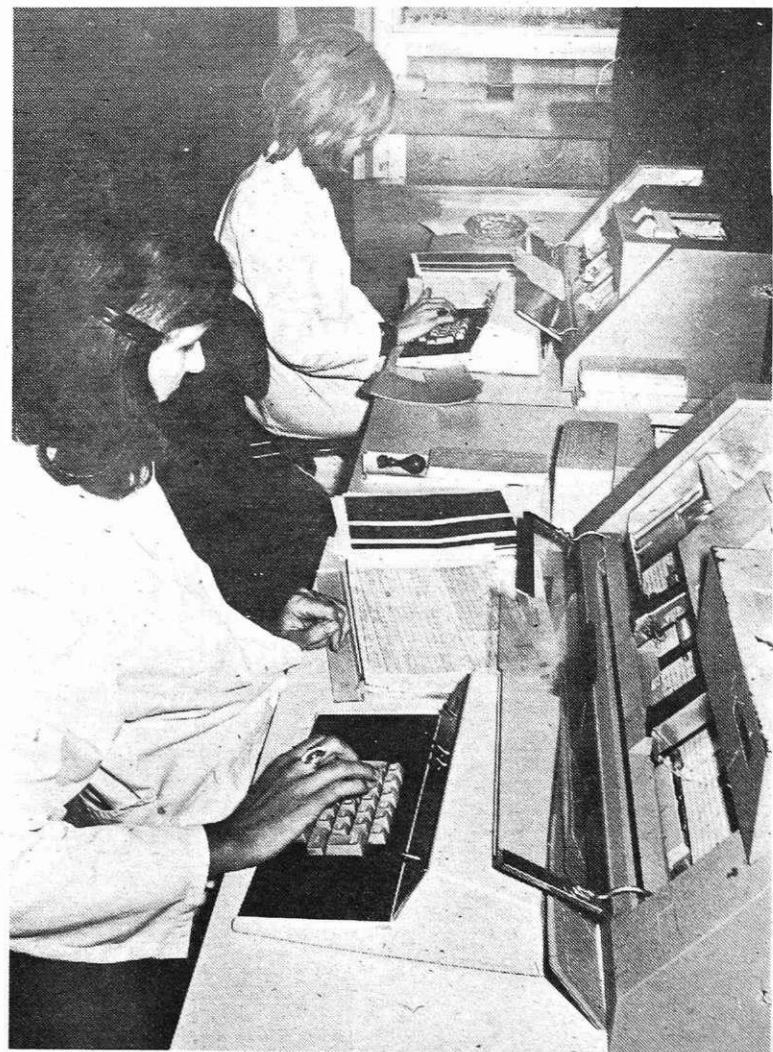
XXVI. Ta sporazum je sklenjen, ko ga sprejmejo člani zdravstvene skupnosti v več kot polovici njihovih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in podpišejo pooblaščen organi ter potrdi skupščina občine Jesenice.

Samoupravni sporazum se objavi v Uradnem listu SRS in velja osmi dan po objavi.

Naziv organizacije
oziroma skupnosti

Številka:
Datum:

Podpis:

Sodelavci v centru za
obdelavo podatkov

Spomini na našo revolucionarno preteklost

IVAN JAN

Iz knjige: DRAŽGOŠKA BITKA

6 BELA NEVARNOST NA MOŠENJSKI PLANINI

Tine Rihtaršič k podatkom o tem preboju dodaja tole:

»Skrivajoč se v snegu smo se pri gaženju v celo menjavali. Nemci so medtem z ognjem obsipali kočo.

A kako je to, približno tristo metrov dolgo snežno pot prehodil mali, sedemletni Narigarjev fantič, še danes ne morem razumeti. Tam, kjer smo sklepali, da bo morda nemški ogenj, nemški obroč najhujši, smo proti pričakovanjem šli nemoteno skozi. Tu sta bili samo dve možnosti: za prvo smo računali, da smo morda naleteli na tak kraj, kjer ni bilo nobenega v zasedi. A to se nam je zdelo nemogoče, ker je ropotalo iz vseh strani! Druga, še manj verjetna, pa naj bi bila v tem, da tisti Nemci, ki so nas videli, niso streljali, da so sabotali.

Naj bo kakorkoli, rešili smo se iz tega pekla vsi, ki smo se živi spustili na to pot! (Tine Rihtaršič prav tam). (Jože Kovačič, prav tam — o tem, da je nosil tri puške.)

S seboj so imeli štiri ranjence, v koči in okoli nje pa so pustili trinajst soborcev, med njimi nekaj tako tragično preminulih. Trinajst ur so bili v ognjenih in snežnih kleščah, a trdoživost, neprestana budnost in poskusi preboja ter pravilno ravnanje je večino rešila.

Žrtve pa so bile vseeno velike. Padli so prekaljeni borci, med njimi tudi štirje mitraljezi: Padovan, Henrik Biček, Miha Fister, Karel Mlakar. Ze v Dražgošah je smrt najbolj kosila med mitraljezi, kar priča, da so bili med najboljšimi borci. Izgubili pa so tudi eno strojno. (Iz poročila »Slovenskega poročevalca« z dne 8. februarja 1942, o bojih Cankarjevega bataljona v Poljanski dolini in v Dražgošah od 25. decembra 1941 do 11. januarja 1942 — Izvleček iz mesečnega poročila gorenjskega štaba, Zbornik NOV VI/2 — dok. št. 16, str. 40; »Drugo Vrančar, Škofja Loka, ustni podatki o mitraljezičih januarja 1959.)

Drugo jutro se je iz kupa mrtvih ob koči zbudil nekdo, ki še ni bil izkruval, kakor je bilo izkruvalo dvanajst njegovih tovarišev. Ko se je ovedel, se je spomnil, da je mrtvev tudi on. V splošni zmešnjavi to ni bilo nič čudnega, saj je ležal kot mrtvev.

Bil je Franc Igljič iz Kremenke. Plazil se je in plazil, se pogrezal v sneg, a tovarišev ni več našel. Tudi na Nemce ni naletel. In priplazil se je do Prtovca, od koder so poslali vošto v Hotoveljsko grapo v Poljanski dolini. Ponj je prišel mlinar in ga zakopanega v seno prepeljal v Kremenik, kjer se je skrivaj zdravil. Igljič je ostal živ, a invalid s pohabljenim nogom. (Ive Šubič, kakor pod 4.) Saniteta je imela dosti opravka tudi z ozeblinami in z borci, ki so bili od silnega pokanja okrog kože skoraj oglušeli. Trajalo je precej dolgo, da so spet slišali. (Gregor Rupnik, kakor pod 12.)

V kotlini globlje v Jelovici, se je 14. januarja zjutraj spet zbral ves bataljon. Manjkalo je 21 borcev, ki so obležali mrtvi. V primerjavi z dražgoškimi boji, s tamkajšnjimi uspehi

in žrtvami, ko so izgubili le devet borcev, je bil udarec na Mošenjski planini hud, saj je padlo dvanajst borcev! In le malo je manjkalo, da ni padlo vseh šestdeset, čeprav jih je napadel samo 50-glavni oddelek nemških smučarjev. To je bilo vse drugače, kakor v Dražgošah.

Nemci so zjutraj po preboju Bičkovega voda in Pečnikovega voda, udarili v prazno. Tam so dobili le dvanajst mrtvih partizanov. Trupla padlih partizanov so zmetali v koč in jo zažgali. Ostal je le nizek zid ter ožgana okostja padlih borcev. (Ivan Bertonec, Kranj, pisani spomini februarja 1960, arhiv Pokraj. muzeja Kranj fasc. 12—13.)

Marsikdo se bo vprašal, kako so Nemci tako hitro zvedeli, da so tudi na Mošenjsko planino prišli partizani? Morda je bilo to le golo naključje? Morda je kolona Nemcev prihajala na planino po načrtu, da bi udarila Cankarjeve za hrbet, česar se je bal Jaka Bernard?

Za prihod partizanov na Mošenjsko planino je zvedel gozdarski koč na Martinčku. Na partizane je res naletel po golem naključju, ne da bi ga opazili. A namesto, da bi o tem molčal, se je skrivoma vrnil in telefonično obvestil policijo v Radovljici. (Ivan Bertonec, prav tam in ustno dopolnilo v istem času.)

Ker je Košmrli naletel samo na Pečnikov vod in na Šubičovo deseto, ki je bila tam prva, so Nemci verjetno zaradi tega pripravili za udarec le okoli 50 mož-smučarjev, torej bržčas en vod. Zelo verjetno bi jih prišlo več, če bi vedeli, da je medtem prišel tja še Bičkov vod, ki naj bi zamenjal Pečnikovega. Nemška praksa je bila vsa leta v primeru izdajstva enaka: če so bili dobro obveščeni o partizanih, običajno nikoli niso poslali proti partizanom velikih sil, ker so računali na presenečenje in nenaden srdit napad. Poleg tega so bile manjše enote potrebne tudi zaradi tajnega gibanja.

Nemci so se Mošenjski planini približali od dveh strani. Kolona čez Martinček je prisluščala, druga pa je prigazila čez Raztoke.

Druga kolona je na Jamniku, oziroma na Lipniški žičnici, kjer so vozili les vozniki z Jamnika, opazila več konj. Eden izmed teh voznikov je bil znani smučar Matevž Kordež. Nemci so zahtevali od njih, naj jim pelje opremo tisti, ki ima belca ali pa tisti, ki ima rjavca.

Belec je bil Matevžev, a ta se je izgovarjal, da konj šepa. Tako je moral peljati drugi. To je bilo 12. januarja na večer. Tako ljudje partizanov niso mogli obvestiti o nevarnosti. V hrib jim je vozil predvsem smuči, municijo in drugo težko opremo. Do Raztok jim jo je moral peljati, potem pa so jo Nemci spet uzeli na ramena in nadaljevali pot. (Matevž Kordež, Jamnik, ustna izjava februarja 1960.)

Tako so partizanom pripravili presenečenje. Zato toliko žrtev, zato takšno trpljenje in prezebanje!

Izdajalec Košmrli je plačal svoje grehe še isto leto. Toda to žrtev ni moglo oživiti! Slo je manj za kazen,

kot za opomin, da bi se kaj takega še kdaj ne ponovilo. (Iz poročila Slovenskega poročevalca z dne 8. februarja 1942 o bojih Cankarjevega bataljona v Poljanski dolini in v Dražgošah od 25. decembra 1941 do 11. januarja 1942 — Izvleček iz mesečnega poročila gorenjskega štaba, Zbornik NOV VI/2 — dok. št. 16, str. 40.)

Iz že prej omenjenega poročila glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet z dne 1. maja 1942 vrhovnemu štabu NOV in POJ o dogodkih na Mošenjski planini zveemo:

»13. 1. 1942 ob 14. uri je patrolja 50 Nemcev napadla dva naša voda, ki sta se nahajala na Mošenjski planini. Napad je zakrivila naša zaseda, ki je zbežala v gozd ne da bi obvestila naše v koči in na planini. Pri tem napadu je bilo naših 10 mrtvih in 5 ranjenih.«

Handlovo poročilo 31. 1. 1942 se s partizanskim zelo ujema. Razlika je le v tem, da so Nemci trdili, da je v borbi padlo, 13 banditov, 3 so bili težko ranjeni. Poleg tega so (politijski smučarji) zaplenili lahko strojno, puške in dele orožja. (Zbornik NOV VI/2 dok. št. 69, str. 179 in 137, str. 432.)

V kotanji na Jelovici, kjer je bil v steptanem snegu spet zbran ves Cankarjev bataljon — razen seveda padlih — so za ranjence zbrali odeje in jih namestili skup. Tam so zakurili ogenj, da so jih ogreli. Medtem je bila kuhana tudi polenta, ki jo je bilo le toliko, da jo je dobil vsak le po dve žlici. (Gregor Rupnik, kakor pod 12.)

Medtem so se tisto popoldne vrstili tam tudi razburjivi dogodki. Ze tedaj in še prej na pohodu je zmanjkalo nekaj novincev, ki so pod težo naporov omagali. Precej se jih je hotelo začasno zateči v Ljubljano ali vsaj v »Ljubljansko pokrajino«, mnoge pa je vleklo v bližino svojih domov, kjer so računali, da se bodo v tej hajki in hudi zimi pretolkli v boljše čase. Bilo je očitno, da nemške ofenzive še ni konec. (Milan Zakelj: S Cankarjevim bataljonom v 1942 leto. Vstaja jugoslov. narodov VIZ, JNA Vojno delo — IV — 1964, str. 769; Jože Galičič, ustna izjava jeseni 1959.)

Potem se je nekdo spomnil nemškega ujetnika Martina, ki pravzaprav ni bil več ujetnik. A nikjer ga ni bilo. Presenečeni so ugotovili, da jo je nekam popihal! Toda kam?

Za njim so poslali patroljo na smučeh, ki pa se je kmalu vrnila, ne da bi ga našla. Pozneje so izvedeli, da se je napotil čez zasneženo Jelovico in se spet javil svojemu poveljstvu. (Milan Zakelj, prav tam, Silvo Stibelj, pisani spomini januarja 1960, arhiv Pokraj. muzeja Kranj fasc. 12—13.) Martin si je rešil življenje po svoje. Med drugim je svojim gospodarjem povedal, da je komandir vstaje Bernard večkrat zahajal v Stirnink.

In prav Jaka se je zanj tako potegoval, ko so ga ujeli.

»Ujetih ljudi ne bomo pobijali!« je bilo Jakovo stališče. Jaka je namreč v vsakem človeku videl le dobro in mislil, da tako kljub vojni mislijo in čutijo vsi. Njegova beseda je zalegla in Martin je ostal živ. Zdaj pa je prav on napotil gestapovce na Jakovo sled.

In Jaka je res kmalu padel: 9. februarja, prav na Stirniku.

— Déla! ji je poskočil glas. Vozi, seka!
— Mh! je postrgal ustnico z zobmi.
— Ljudje ga hvalijo. Na sestankih take modre pové...! se je skušala nečemu zasmejati.
— Kaj pa ti praviš? je rekel malomarno in si spodrsal blazino nižje.

— Jaz? se je začudila in se spet skoraj zasmejala. Nič! Kaj pa naj rečem? Vi v takem položaju, jaz pa možila!

Debec je požrl debelo slino. Vzel je roko izpod glave in jo pogledal. Bil je raznežen. V očeh mu je stala voda, ki bi se zasvetila, če bi bilo bolj svetlo. Popil jo je z robom odeje.

— Zdaj pa moram že! se je sklonila. Debec se je oprl na komolec in ji pomignil.

— Kaj je? je trepetala.

Nastavil ji je usta in ona se jih je dotaknila z lici. Z njih je vel žar, toda bila so tako hladna in čista, kot bi se dotipal vode v koritu.

TO IN ŠE PISMO

I.

Otroci, zaviti v stare konjske koce, so gonili s paše. Droban in kakor prah gost dež je rosil iz megle. Siv dan je brlel skozi okna domačij. Povsod samo vlaga. Še ognji v pečeh, ki jih je bilo videti z dvorišča, so bili prilikavi in rumeni kot korenje.

Živina je v tem mrzlem in z dežjem natrem jutru besno sopla in se vedla, ko da je v mlaki in ne na suhem. Uhajala je s ceste v zel-nike in žrla, žrla, dokler je ni pastir s prizemnikovcem po gobcu. Užaljeno je stekla nazaj na cesto in se trmasto zaustavljala ob vsaki bilki. Nežno jih je ovijala z jezikom in jih trgala tik nad cestiščem.

Dolenje Zagorjane so bile ob tej uri že vse na nogah. Vsi so od nekoč prihajali in odhajali. Za otroke in živino, ki je postajala na dvoriščih, se še zmenili niso. Otroci so jo morali sami privezovati k jaslim. Vpili so nad njo in jo topli. Topl po gobcih, ušesih in očeh, če so jo hoteli premakniti.

Odrasli so pripravljali vsemogoče vrvi in vozove. Rinili so jih nazaj, naprej, vstran. Privezovali so nanje oglata bruna in se, zresnjeni kot ob kaki smrti ali nesreči, enolično in sočutno ogovarjali. Ženske pa so stale zraven vozov in gledale. Gledale, kako možje zri-vajo med bruna sodove. Tiščale so roke pod predpasnike in kdaj pa kdaj zavpile, kje naj poprimajo. Otroci pa so viseli z gankov v zama-zanih klicah in sesali prste.

PAVLE ZIDAR

25

SVETI PAVEL

Zazvonilo je konec maše. Glas starega zvona se je širil kot kolobar na vodi, dokler ni nov, mogočnejši udarec kemblja pognal novega kolobarja in še enega in še... Valovi zvonovega glasu so se zglobljali in umirjali v bregovih Gornjih Zagorjan.

Iz cerkve so se, potem ko je Jarc odnehal, v nenadno tihoto oglasile orgle. Tipale so kakor čmrli, kam bi se usedle.

Izpred hiše pa so se drug za drugim začela oglašati kladiva. Kovinski žvižgi žegljav so šli do živega.

— Stoj! je skušala Debevka razmajati sod z zvinitimi in skrivljeneimi prsti. Ker se ni premaknil, je rekla, da nemara bo.

Sin je pomežiknil sestri, ki je držala konec vrvi, in oba sta jo molče in radovedno gledala, ko je s krivačko luščila blato z zavore. Potem pa so se spogledali in zasmejali.

— Le smej se! je rekla Debevka sinu in si potegnila ruto na oči. Zavora, Polde, mora biti čista, če se gre na pot!

— Smejem se, je stopil k njej in še sam skušal razmajati sod, ker ste ga hoteli kar odtrgati, in bi ga, če ne bi bilo naju tu.

— Bi ga, bi! je narabalo sunila s palico proti sinu in si otrla solze.

— Jo! je prijel ojesa in jih naravnal na cesto. Vi mislite, da sem Kračmanov?

— Kračmanov? je rekla skozi nos. Aja!

Zatapala je vstran in si ogledala voz še po dolžini.

JOŽE VIDIC

12

RADOVNA GORI

Ko je slišal, da Radovna gori, je pohitel domov. V mraku je na pogorišču domače hiše med pepelom iskal ostanke svojcev. Lahko si mislino, kako si je oddahnil, ko je zvedel, da sta se sestra in mama umaknili grozni usodi.

Ali pa izpoved Tončkovega Jožeta. Bil je kurir okrožnega komiteja. Na večer pred požigom je bil doma vse do polnoči. Z mano sta se dolgo pogovarjala. Zdelo se mu je, da je potrt in žalosten, polna zlih slutenj. Bilo je to zadnje snidenje. Zjutraj je Jože z vrha hriba z daljnogledom opazoval morijo v domači vasi. Videl je, kako so Nemci minirali njegovo rojstno hišo, v kateri je našlo smrt pet bratov in sestra, mama in stara mama.

Če se mi je posrečilo obuditi spomin na žrtve iz Srednje Radovne in prikazati velikanske žrtve, ki jih je terjal narodnoosvobodilni boj, ter ceno naše svobode, potem sem izpolnil svojo nalogo.

Naj nikdar ne usahne spomin na žrtve iz Srednje Radovne!

SEZNAM ŽRTEV IZ SREDNJE RADOVNE

20. septembra 1944. leta so v Srednji Radovni pogoreli:

Tončkova družina

1. Rekar Jožeta, stara 74 let
2. Rekar Terezija, stara 38 let
3. Rekar Helena, stara 22 let
4. Rekar Francka, stara 10 let
5. Rekar Vinko, star 5 let
6. Rekar Viktor, star 3 leta
7. Rekar Primož, star 8 mesecev

Konavčeva družina

8. Setina Janez, star 46 let
9. Setina Jera, stara 42 let
10. Setina Jožeta, stara 19 let
11. Setina Janez, star 17 let

oče in hčerka

12. Seljak Jože, star 49 let
13. Seljak Marija, stara 16 let

dva brata

14. Marolt Jernej, star 69 let
15. Marolt Simon, star 67 let

mož in žena

16. Smolej Jakob, star 76 let
17. Smolej Marija, stara 71 let

dve kmečki delavki iz Gorij

18. Čuden Ivanka, stara 15 let
19. Zupan Helena, stara 40 let
20. Peternej Agata, stara 55 let
21. Eržen Janez, star 47 let
22. Rihtaršič Valentin, star 48 let

dva mlada pastirja

23. Štajer Jakob, star 14 let
24. Voncina Jože, star 14 let

SEZNAM POŽGANIH HIŠ IN GOSPODARSKIH POSLOPIJ

Pogorele so hiše:

1. Jakoba Smoleja
2. Petra Peternej, Petrova
3. Jožeta Seljaka, pri Klemenčku
4. Jakoba Smoleja, pri Lojzu
5. Antona Rekarja, pri Tončku
6. Janka Svetina, pri Konavcu
7. Simona Hudovernika, v Zatrepu
8. Ivana Šanca, na Kredi
9. Krispina Ogrisa
10. Ivanke Kunič, pri Pangercu
11. Jerneja Marolta, pri Klemenu
12. kočja gozdni delavcev
13. lovska kočja, last gozdne uprave
14. gozdarska kočja

Večja gospodarska poslopja so pogorela pri Klemenu, Pangercu, Konavcu in manjše v Zatrepu.

V Srednji Radovni so pogorele vse hiše, kočje in gospodarska poslopja. Nedotaknjena sta ostala le dva čebelnjaka.

KONEC

Roman Savinšek: Portret hčerke (perorisba)

ŠTEVILNA VPRAŠANJA NA DNEVNEM REDU IZVRŠNEGA SVETA

V petek, 6. decembra, je bila 23. seja izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice, na kateri so se najprej dogovorili o pripravi rebalansa proračuna občine. V teh dneh službe pripravljajo nov predlog, o katerem pa naj bi razpravljali še vsi trije zbori občinske skupščine. Člani izvršnega sveta so nato poslušali informacijo o uresničevanju samoupravnega sporazuma o konstituiranju in delovanju združenih izobraževalnih zavodov v občini Jesenice. Kot je znano, se je v sestavljeni organizaciji združilo vseh šest osnovnih šol, posredna osnovna šola, vzgojno varstvene ustanove, glasbena šola in delavska univerza. Navzoči na seji so poudarili, da je to v pogledu boljše organizacije in racionalizacije dela zelo dobra ideja, vendar pa bo treba paziti, kako zagotoviti vsem zaposlenim pravice, ki izhajajo iz naslova samoupravljanja.

Poslušali so tudi informacijo o štipendiranju in o tem, kako izpolnjujejo družbeni dogovor o štipendiranju v občini. Sporazum je podpisalo 96,3 odstotka delovnih ljudi naše občine in da so letos iz združenih sredstev že podelili 154 štipendij. K samoupravnemu sporazumu niso zaenkrat pristopili Elektro Kranj — TOZD Moste, distribucijska enota Kranj, hotel Kompas, hotel Lek, Lekarna Jesenice, Kovinoservis Jesenice in Vatrostalna — TOZD Jesenice. V nekaterih od teh organizacij tudi ni zadržka, da ga ne bi še podpisali. Od skupno 154 štipendij pa so tri podelili učencem poklicnih šol, 80 dijakom srednjih šol, 23 študentom višjih in 47 študentom visokih šol. Višina štipendije je glede na določene pogoje različna od 100 do 1200 din. Dalj časa so se člani izvršnega sveta zadržali pri izdaji pooblastila stanovanjskemu podjetju Jesenice, s katerim naj bi v okviru posebne TOZD razširili dejavnost na izdelavo urbanističnih načrtov in pro-

jektiranje ter pridobivanje, urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč. Ob dodatnih pojasnitvah, iz katerih je bilo mogoče ugotoviti, da se bo stanovanjsko podjetje organiziralo v dve TOZD, so tudi soglašali z izdajo takšnega pooblastila, ki naj bi ga dala občinska skupščina. Opravila pri vzdrževanju stanovanjskih stavb pa naj bi v prihodnje prevzeli podjetji ELIM in Vodovod. Dogovorili so se tudi za pripravo posebne pogodbe za vsa dela pri nadzorih, ki jih stanovanjsko podjetje že sedaj opravlja.

V nadaljevanju so govorili o dveh družbenih dogovorih. Ob predlogu dogovora o ureditvi in financiranju epizootične in veterinarsko-higienične službe na območju gorenjskih občin, so imeli več pripomb, ki jih bodo posredovali živinorejsko veterinarskemu zavodu v Kranju.

Brez pripomb so soglašali z družbenim dogovorom o uresničevanju programa dolgoročnega razvoja

kmetijstva v Sloveniji za čas do leta 1980. Tak dogovor je podpisala že večina slovenskih občin, z njim bomo le pridobili, glede obveznosti pa potrjuje samo tiste, ki jih občina že ima.

Sklenili so tudi, da bo občinska skupščina Jesenice odstopila kmetijsko zemljiško skupnost 50 odstotkov sredstev, ki se zberejo iz davka na promet s kmetijskimi zemljišči.

Člani izvršnega sveta so bili seznanjeni s pravilnikom, ki ga je izdala živinorejska poslovna skupnost glede cen svežega mesa. Pri tem ne gre za spremembo odkupnih cen klavne živine, niti za spremembo povprečnih drobno prodajnih cen mesa, pač pa le za manjše spremembe cen, in to samo pri določenih kategorijah mesa, obenem pa s tem uveljavljajo tudi naprednejši način prodaje svežega mesa. Ustrezni oddelek občinske skupščine je moral dati le soglasje, cene pa so usklajene v vseh gorenjskih občinah. TL

RAZGRNJEN PREDLOG ZA ZAZIDAVO JESENIC — CENTER II

Na Jesenicah primanjkuje zazidalnih površin. Zato predvidevajo, da bi v nekaterih starih delih mesta dotrajane in manjše stavbe podrli in tam sezidali nove večje stanovanjske, trgovske in poslovne zgradbe. S tem bi bilo omogočeno, da bi na ožjem področju mesta živel več prebivalcev v neposredni bližini svojih delovnih mest.

Tako ožje zazidalno področje, kjer naj bi se povečala gostota naseljenosti je Plavž, za katerega je zazidalni načrt že osvojen in se na teh lokacijah že gradijo nove stolpnice.

Drugo tako področje je na cesti maršala Tita, stavba v kateri je trgovina Alpina in knjigarna.

Tretje območje, ki naj bi se v bližnji bodočnosti povsem spremenilo pa je med križiščem v podvozu do novega parka, ki so ga uredili na opuščenem jeseniškem pokopališču.

Za zazidavo teh površin, ki merijo približno 8,5 hektarov, sta predlog zazidalnega načrta, ki je že razgrnjen v avli občinske skupščine, izdelala Zavod za urbanizem Bled in projektivni biro SGP Sava.

Po osnutku ZUB Bled je predvideno, da se razen carinarice in P-Marketa, odstranijo vse dosedanje stavbe južno od sedanje glavne ceste Maršala Tita. Z novo pozidavo naj bi se na tem prostoru zgradilo 525 stanovanj, otroški vrt, upravno poslopje Viator, garažno hišo za 616 avtomobilov, 420 parkirnih mest, štiri trgovske in gostinske lokale ter dva kioska. Tu naj bi v prihodnje stanovalo 1.850 prebivalcev, gostota pa naj bi znašala 219 na hektar.

Po tem predlogu je predvideno, da bi se cesta maršala Tita na tem območju razširila, cesta Cirila Tavčarja pa podaljšala do hotela Korotan.

Drugačno, precej spremenjeno zazidavo pa predvideva osnutek

SGP Sava. Od prvega predloga se v glavnem razlikuje v tem, da zajema večja zazidalna področja, pušča sedanjo glavno cesto v glavnem tako kot je in predvideva novo štiripasovnico, ki pri poslopju Elektro Žirovnica zavije proti železniški postaji in se pri hotelu Korotan priključi na sedanje. Zaradi take spjelave glavne prometne žile, bi lahko ostalo več sedanjih poslopj, kot je hotel Pošta, P-Market in še nekaj drugih. Po tem predlogu bi tu zgradili 720 stanovanj, 760 garažnih in 560 parkirnih mest, potrebne trgovske in gostinske ter poslovne prostore.

Projektanti ta načrt utemeljujejo s tem, da je bolje, če se tudi cestni hrup prenese k železniškemu in ga proti stanovanjski četrti ublažijo z drevjem. Novo naselje bi bilo tako odmaknjeno od hrupa in prometnih nevarnosti. Poslopje za varstvo otrok je projektirano ob vznožju Mirce, torej bolj v naravnem okolju. V drugem načrtu naj bi se stavba hotela Pošta proti južni strani povečala, na prostoru, kjer sta sedaj Mesarjeva in Tancarjeva hiša pa naj bi se razširil hotel Korotan. Gostota prebivalcev naj bi na tem področju znašala 280 na hektar.

Ob razgrnjenih osnutkih so tudi knjige za pripombe občanov, v katerih pa dosedaj še ni nobenih vpisov. Osnutka zazidalnega načrta bosta javno razgrnjena do 28. decembra.

B.

PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI DOVJE — MOJSTRANA

V ponedeljek, 16. decembra, bo preteklo trinajst let, ko so se na Dovjem in v Mojstrani uprli okupatorji in z organizirano akcijo naprednih domačinov dali vedeti, da tuja roka ne bo oblastniško segla po tem delu Gornjesavske doline. V spomin na prvi organizirani upor občani krajevne skupnosti Dovje — Mojstrana na ta dan praznujejo vsako leto svoj krajevni praznik.

Letos bo osrednja proslava v počastitev krajevnega praznika v soboto, 14. decembra, ob 19. uri v kulturnem domu na Dovjem. Izvajalec proslave bo kulturno-umetniško društvo Jaka Rabič. Omeniti velja, da so se letos še posebno potrudili, da spomin na veliki dogodek kar najbolj dostojno počastijo. V svečanem recitalu bodo sodelovali člani kulturnega društva, mladina in učenci osnovne šole Mojstrana.

Na proslavi bodo podelili tudi pokal krajevne skupnosti ekipi strelske skupine Janez Mrak, ki je na nedavnem strelskem tekmovanju osvojila prvo mesto. J. Rabič

Komisija za podeljevanje Priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda pri občinski konferenci SZDL Jesenice, Cesta maršala Tita 86

RAZPISUJE ZA LETO 1975

15 PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA,

ki bodo podeljena ob obletnici ustanovitve OF — 27. aprila 1975

Priznanja se podeljuje posameznikom, družbeno političnim in drugim organizacijam za posebne družbeno politične, kulturne in organizacijske dosežke pri realiziranju in krepitevi socialističnih samoupravnih odnosov. Priznanja OF se podeljuje tistim posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom, posamezniki pa tudi z drugimi osebnimi kvaliteta, prispevali k dosežkom trajne vrednosti in s tem vplivali na uveljavljanje in razvoj socialističnega družbenopolitičnega sistema, demokratičnih in humanih socialističnih odnosov, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo delovanje občanov in delovnih ljudi na vseh področjih in v vseh oblikah družbenega življenja.

Kandidate za Priznanje OF lahko predlagajo posamezniki, TOZD oziroma OZD, organizacije ter društva komisiji za podeljevanje Priznanj OF najkasneje do 15. januarja 1975. Kasnejši prijavi komisija ne bo upoštevala. Predlogi morajo poleg kratkega življenjepisa in natančnega naslova vsebovati tudi čim popolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani zaslužili Priznanje OF.

Predloge je treba poslati na posebnih obrazcih, ki so na razpolago pri Občinski konferenci SZDL Jesenice.

Komisija za podeljevanje Priznanj OF

Novice iz radovljiške občine

Volitev splošnih delegacij za SIS v radovljiški občini se je 5. decembra v TOZD, OZD in drugih delovnih skupnostih od 10.693 upravičencev udeležilo 9.492 ali 88,76 % vseh upravičencev. Od 868 kandidatov je bilo na 88 voliščih izvoljenih 782 delegatov. Stoodstotno udeležbo so zabeležili v volilnih enotah UKO Kropa, knjigovozni Radovljica, vzgojno varstveni ustanovi Radovljica, osnovni šoli Radovljica in hotelu Lovca Bled. Po podatkih občinskega sindikalnega sveta le 1,08 % volilcev od 11,24 %, kolikor jih ni prišlo na volišče, ni bilo upravičenih.

Po podatkih občinske volilne komisije se je nedeljskih volitev splošnih delegacij za SIS v vseh krajevnih skupnostih od 21.437 vpisanih volilnih upravičencev, udeležilo 19.199 volilcev ali 89,56 %. Občani v KS so izvolili 20 delegatov. Najvišjo udeležbo med 55 volišči so zabeležili na Kuplenjku, in sicer 100 %. Najboljšo udeležbo pa je imela KS Stara Fužina — 97,2 %, najslabšo pa KS Ribno — 83,3 %.

Na seji izvršnega odbora občinske konference SZDL, ki jo je vodil predsednik Franc Jere, so v petek 6. 12. ocenili potek in vsebino kandidacijskih konferenc v KS in delovnih kolektivih. Menili so, da so le-te, kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki se tičejo predvsem načina obveščanja občanov, vse konference potekale zadovoljivo in da je povsod kandidacijski postopek potekal pravilno. Pripomnili so, da je bilo gradivo za obravnavo na konferencah preobširno, kar je vplivalo na omejitve razprav. Izvršni odbor je izrekel posebno priznanje vsem predsednikom KO SZDL in koordinacijskih odborov za pripravo volitev. Na seji so spregovorili tudi o stališčih predsedstva ZKJ in zveznega izvršnega sveta o stabilizacijskih ukrepih. Pri tem so najodločnejše obsodili pristojne institucije, ki dovoljujejo uvoz luksuznih predmetov in opreme, zlasti smuči, obutve in igrač. Sklenili so, da bodo na eni prihodnjih sej obravnavali v skladu s stabilizacijskimi ukrepi tudi dejavnost delegatov združenega dela v občinski skupščini glede na gospodarski položaj v TOZD in OZD.

Po sklepu izvršnega odbora krajevnega konference SZDL Radovljica se je v petek 6. 12. zvečer sestala 30-članska politični aktiv, ki je najprej analiziral predvolilne priprave in ocenil kandidacijsko konferenco, nato pa določil politični štab za spremljanje volitev. Razen tega je aktiv obravnaval tudi kadrovske predloge za vodilne dolžnosti v bodoči skupščini in svetu KS. Na seji so izrekli priznanje aktivistom SZDL, ki so uspešno opravili predvolilne naloge.

Na pobudo izvršnega komiteja predsedstva ZKS je občinski komitej ZK pripravil tridnevni seminar, od četrtega 12. do sobote 14. decembra v hotelu Jelovica na Bledu, za vsa vodstva organizacij KZ in vodilne družbenopolitične delavce v občini. Obravnavali bodo naloge ZK na področju vzgoje, izobraževanja in kulturnega izražanja družbeno ekonomskega sistema, politiko gospodarske stabilizacije, uresničevanje ustave, SLO in družbeno samozaščito ter metode političnega delovanja ZK. Razpravo bodo vodili Ferdo Bem, Miran Potrč, Bojan Gogala, Štefan Marčijan, Aco Puhar, Ludvik Kežar, predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti, družbenih organizacij in občinske skupščine.

Na 10. seji občinskega komiteja ZK so pretresali zaključke 7. zasedanja občinske konference ZK in 4. seje medobčinskega sveta ZKS, ki se nanašajo na uresničevanje stabilizacijskih ukrepov in samoupravne sporazume o izgradnji šol in vrtcev. Na seji so za izvajanje sklepov in konkretnih nalog določili zadolžitve za vsakega člana komiteja ter vse sekretarje svetov ZK v občini. Komitej je tudi obravnaval in sprejel mobilizacijski in vojni načrt.

Izvršni svet občinske skupščine je na seji 5. 12. med drugim podrobno proučil devetmesečna gospodarska gibanja v delovnih organizacijah. Zlasti se je zadržal na analizi poročil o poslovnih izgubah tovarne Elan Begunje, TIP-TOP Boh. Bistrica, komunalnega podjetja Radovljica, opekarne Dvorska vas in kino podjetja v Boh. Bistrici. S tem v zvezi je sprejel konkretne sklepe, ki jih bo obravnavala skupščina in pristojni organi. Razen tega so na seji obravnavali poročilo o delu zemljiško kmetijske skupnosti in stanovanjske skupnosti. Zavzeli so se za pospešeno usmerjeno stanovanjsko izgradnjo iz solidarnostnega sklada, ki naj ima prednost pred izgradnjo stanovanj za trg. Sklenili so tudi, da skupščina v prihodnjem letu prenese vse anuitete na SIS. Ocenili so tudi položaj v drobno zasebni uslužbenosti obrti ter sprejeli predlog o nekaterih ugodnostih za njihovo kreditiranje.

Pod predsedstvom Franca Podjeda se je v torek 10. 12. sešla komisija za društvene ekonomske odnose pri komiteju ZK, ki je glede na poslovne rezultate v devetmesečnem gospodarjenju sprejela vrsto sklepov. Le-te bo posredovala občinskemu komiteju v nadaljnjo obravnavo in realizacijo.

Delovna skupina za komunalno in samoupravno interesno področje pri koordinacijski komisiji za spremljanje in izvajanje ustave je na torkovi seji s predstavniki vseh SIS, ki se morajo v decembru konstituirati iz izvoljenih delegatov, dogovorila o kadrovskih predlogih za vodilne funkcije. V vseh petih SIS so predlagali predsednike skupščin in izvršnih odborov, za ostale funkcije pa bodo pripravili predloge pozneje.

V sredo, 11. decembra zvečer je bila v avli osnovne šole v Radovljici vsakoletna Linhartova proslava. Slavnostni govor o Linhartu ter o novih kulturnih tokovih je imel predsednik skupščine TKS Jože Bohinc, ki je nato podelil priznanja Kulturne skupnosti — Linhartove plakete slikarju prof. Janezu Ravniku, harmonikarskemu orkestru Glasbene šole in matični knjižnici A. T. Linhart Radovljica. Posebna priznanja pa so prejeli še pevovodja Marjan Eržen in vodja orkestru Anton Noč in Jože Ažman. V kulturnem programu so sodelovali komorni zbor A. T. Linhart, ženski zbor Murka iz Lesc, harmonikarski orkester GS Radovljica in recitatorska skupina DU Radovljica.

Ob 15. obletnici delavskih univerz bo v petek 13. 12. ob 17. uri v radovljiški kino dvorani proslava gorenjskih delavskih univerz. Ob tej priložnosti bodo podelili več odličij dolgoletnim sodelavcem DU. Dramska skupina pri DU Radovljica pa bo v počastitev jubileja uprizorila ljudsko igro Josipa Ogrinca V Ljubljano jo dajmo. Krstna predstava te igre je bila v nedeljo 8. decembra v kulturnem domu v Mošnjah.

Svet KS Zasip je hkrati z volitvami za delegacijo SIS in skupščino KS v nedeljo 8. 12. razpisal tudi referendum za krajevni samoprispevek občanov, ki bo namenjen za asfaltiranje in ureditev 1,5 km cest. Predračun vseh del znaša 479.000 din. Od tega bodo občani prispevali 350.000 din s samoprispevkom, ostalo pa bo zbrala KS s posojili in iz lastnih sredstev.

Na seji komisije za krvodajalstvo pri občinskem odboru RK v sredo 11. 12. so se dogovorili o pripravih za letošnje krvodajalske akcije, ki bodo 23. 12. v Kropi, 24. 12. v Boh. Bistrici in od 25. do 28. 12. na Bledu.

O uresničevanju politike gospodarske stabilizacije so razpravljali tudi na 7. seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta, ki je bila prejšnji četrtek. Razen tega so na seji spregovorili o poteku kandidacijskih konferenc za volitve delegacij v SIS, o nalogah sindikatov pri uresničevanju sklepov 8. kongresa ZSS ter o akcijah za pomoč potresnemu področju na Kozjanskem.

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU STATUTA SZDL SLOVENIJE

V prilogi Dela, je bil 5. novembra letos objavljen osnutek statuta Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, da bi se lahko kar najbolj širok krog delovnih ljudi in občanov, družbenopolitičnih organizacij, društev in združenj občanov, vključilo v organizirano javno razpravo. Zaradi priprav na pravkar minule volitve, se bo javna razprava o osnutku v jeseniški občini pričela v teh dneh. Vodstva občinskih družbenopolitičnih organizacij SZDL v občini, so v teh dneh dobili ustrezno število osnutkov, da bodo v prihodnjih dneh lahko organizirali razpravo.

Javna razprava o tem dokumentu se je pravzaprav začela že v lanskem aprilu, ko so bile dane v javno razpravo teze o nadaljnjem razvoju SZDL. Namen teh tez je bil, da se programsko in statutarno dopolnijo dokumenti SZDL z novimi programskimi nalogami, odnosi, oblikami in metodami dela, kot so jih zahtevale ustavne opredelitve o vlogi in funkciji SZDL v političnem sistemu. O tezah smo razpravljali tudi v naši občini in so bile podprte, še posebno v temeljnih načelih.

Sedaj je pred nami osnutek statuta, ki jasno opredeljuje vlogo in naloge SZDL, kot najširše politične osnove samoupravljanja oziroma najširše fronte vseh organiziranih socialističnih sil. Osnovni namen in cilj osnutka statuta SZDL je, da organizacija postane resnična živa skupnost političnega delovanja in združevanja delovnih ljudi in občanov, kjer bodo le-ti lahko uresničevali svoje interese ter samoupravne in politične pravice. Aktivno sodelovanje v javni razpravi in eventuelni predlogi in dopolnila, bodo le prispevali k temu, da SZDL tudi v praksi postane živ organizem našega samoupravnega sistema.

USPEL KOROŠKI VEČER OB DNEVU ČLOVEKOVIH PRAVIC

»Nocojšnji koroški večer pomeni majhen jubilej, saj se danes že peto leto srečujemo na Jesenicah slovenski kulturni, literarni in družbeno-politični delavci iz avstrijske Koroške in jeseniške občine, da manifestiramo enoten kulturni prostor Slovencev, ne glede na vmesne meje in da znova in znova poudarimo, že skoraj 20 let prisotno zahtevo, da sosednja republika Avstrija, dosledno izpolni svojo obvezo do naše narodne manjšine v Avstriji, ki jo je prevzela z državno pogodbo.« S temi besedami je pričel letošnji koroški večer v soboto, 7. decembra, Joža Varl, predsednik koordinacijskega odbora za sodelovanje z zamejstvom pri občinski konferenci SZDL Jesenice in predsednik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

Ob popolnoma zasedeni gledališki dvorani na Jesenicah, je poleg ženskega sekreteta iz Obirskega pri Železnih Kapli, pozdravil še Hanzija Ogrisa, podpreds. Zveze slovenskih organizacij, Hanzija Weiss, predsednika Slovenske prosvetne zveze in slovenske literarne in kulturne delavce: Milko Hartmanovo, Valentina Polanška in Andreja Kokota. Med domačimi gosti pa predstavniki republiške konference SZDL, občinskih družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine, gospodarstva in kulturnega življenja, prostovoljce za našo severno mejo 1918—1919, borce — partizane NOB, ki so se borili na Koroškem in vse prisotne občane.

V nadaljevanju svojega pozdravnega govora, ni posebej govoril o ignorantskem odnosu avstrijske vlade do manjšinskega vprašanja v Avstriji, ker je o tem tekla beseda v prvem delu programa, pač pa je omenjal knjigo Janka Messnerja, koroškega Slovence: Zasramovanici... združite se!, ki je pred kratkim izšla pri Partizanski knjigi v Ljubljani. Le-ta namreč objavlja njegovo korespondenco z raznimi osebami pri nas in v Avstriji, v kateri avtor izničuje prizadevanja in dosežene uspehe osrednjih slovenskih organizacij in posameznih voditeljev, v boju za enakopraven položaj Slovencev v Avstriji oziroma njihov boj za uresničitev avstrijske državne pogodbe. Njegovi zapisi, po mišljenju govornika, žalijo tako slovenske organizacije kot posameznike na Koroškem.

Tisti, je nadaljeval, ki smo v dnevnih stikih s slovenskim življenjem na Koroškem, dobro vemo, da se je zadnja leta zelo okrepila slovenska narodna zavest, da so se okrepila in poenotila prizadevanja za uresničitev avstrijske državne pogodbe, da se je izredno razmahnilo kulturno in prosvetno ter športno življenje med Slovenci na avstrijskem Koroškem. To je nedvomno posledica delovanja vseh slovenskih organiziranih sil na Koroškem, kakor tudi posameznikov, ki te sile vodijo in usmerjajo. Avtor te knjige pa v svoji korespondenci zelo samozavestno, včasih celo zelo osebnostno, nekajkrat tudi v žaljivem tonu, sodi in presoja razmere in posameznike na avstrijskem Koroškem, kot edini sodnik in presojevalec ter zanika in podcenjuje vsa ta dejstva. »Ne zanikam, da ima v razredno političnem pogledu, nekatere ocene, kritike in misli zelo revolucionarno opredeljene, ki bi jih veljalo upoštevati v delovanju koroških organizacij. Toda s svojo objavljenjo korespondenco in še po vrhu v tehnično izredno slabi izdaji, je naredil slabo uslugo enotnosti in enotni borbi koroških Slovencev,« je Joža Varl zaključil prvi del svojega pozdravnega govora.

Po tem, ko je predstavil sodelujoče pri izvedbi programa in poudaril namen prvega dela večera, s katerimi se na svojstven način vključujemo v proslavljanje 10. decembra — dneva človekovih pravic, je predal besedo mladim članom kluba OZN iz osnovne šole Tone Čufar Jesenice in gostom iz Koroške.

V pogovoru s predstavniki Koroške, ki je bil le do polovice tekstovno pripravljen, so člani kluba OZN, ki so predstavljali »uradne« predstavnike Socialistične federativne republike Jugoslavije, Socialistične republike Slovenije in republike Avstrije, pozornim poslušalcem v dvorani, podali zelo celovito stanje o razmerah slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Svobodno so na vprašanja odgovarjali, komentirali in razjasnjevali razmere: Hanzij Ogris, Hanzij Weiss, Valentin Polanšek in Andrej Kokot ter naš domačin, sicer pa koroški partizan Slavko Markelj. V na pol svobodnem razgovoru, so številni obiskovalci zvedeli mnogo o razmerah med Slovenci na Koroškem in Hrvaški na Gradiščanskem ter o ignorantskem odnosu avstrijske vlade in Avstrije sploh, do uresničevanja državne pogodbe in še posebno sedmega člena te pogodbe.

Zelo v živ problem so ob sklepu razgovora zadele besede mladega člana kluba OZN: »Zamerimo vsakomur pri nas, ki ne pozna slovenskih krajevnih imen na Koroškem. Zamerimo vsem tistim, ki se ob obisku na Koroškem z našimi ljudmi pogovarjajo po nemško. Zamerimo

našim založnikom zemljevidov, na katerih onstran naših državnih meja ni nobenih krajevnih imen. Zamerimo vsem, ki v beljaških in celovških trgovinah ne znajo kupovati blaga v slovenskem jeziku.«

Ali obljuba članov kluba OZN izrečena v razgovoru: »Zagotavljam vam, bratje, z onstran Karavank, da bomo mi, mladi Slovenci, znali ceniti vaš boj za obstanek. Spoštovali in podpirali bomo vsakogar do Drave in Zilje pa še onstran obeh rek, kadar si bo upal javno priznati, da je Slovenec.«

Celoten razgovor je vodil in usmerjal Janez Svobljak, ki je pripravil tudi scenarij in ob pomoči Jaka Klinarja z učenci pripravil razgovor, kakor tudi recitacije, ki so v nadaljevanju sledile.

V drugem delu so učenci osnovne šole Tone Čufar deklamirali pesmi vseh treh prisotnih koroških pesnikov: Milke Hartmanove, Valentina Polanška in Andreja Kokota. Nekateri od izbranih pesmi so bile stare šele dober teden in zato niti najmanj ne zamerimo učencem, da se je posameznikom tu in tam malo zataknilo, ker je bilo pač ob rednem šolskem delu premalo časa, da bi se jih še bolje naučili na pamet. K celovitosti večera so dodali lep delež, saj

smo s pesmimi spoznali veliko angažiranost in izreden pomen besedne umetnosti koroških ustvarjalcev v njihovem boju za svoje temeljne človeške pravice.

Koroški večer je sklenil ženski sekretet iz Obirskega pri Železnih Kapli. Prvi del njihovega programa je zajemal pesmi, za katere je besedilo in melodijo napisal pesnik Valentin Polanšek, drugi del pa koroške narodne pesmi. Sekretet iz Obirskega je pravzaprav veliko glasbeno presenečenje. Izredna glasbena kultura, ubranost glasov in kvaliteta ter skladbam ustrezna milina podajanja, so odlike, precej samorastniško nastalega sekreteta. Njihov program so posneli tudi v Radiu Ljubljana in ga bomo lahko še večkrat poslušali.

Večer, ki ga je organiziral kulturno umetniški klub pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, ob sodelovanju kluba OZN osnovne šole Tone Čufar Jesenice, je po mnenju velike večine, ki smo ga uspeli zabeležiti ob zaključku, zelo uspel. Enakega mnenja so bili tudi vsi gostje na prireditvi, še posebno pa so bili zadovoljni rojaki iz avstrijske Koroške.

Po prireditvi so se predstavniki družbenopolitičnega in kulturnega življenja Jesenic, še nekaj časa držali v razgovoru z rojaki s Koroške in jim ob tej priliki izročili, v spomin na srečanje, knjižna darila.

Ob sklepu tega zapisa velja poudariti le to, da je popolnoma zasedena gledališka dvorana le dokaz, kako Jeseničani in okoličani živo čutijo s problemom slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Dokaz, da imajo tostran Karavank veliko priznanje in podporo v njihovem boju za svoj enakopraven položaj v avstrijskem državnem prostoru.

TAKO »IZPOLNJUJE« AVSTRIJA DRŽAVNO POGODBO

Pred več kot enim letom je bil zločinski razstreljen partizanski spomenik na Robežu. Ker gre za spomenik, ki je po državni pogodbi posebej zaščiten, bi pričakovali, da bo vlada ukrenila vse za obnovitev spomenika. V resnici pa je pristojna gradbena oblast (občina) odklonila prošnjo za gradbeno dovoljenje s povsem nevzdržnimi argumenti, tako da jih je morala priznati oblast zavrniti. Vendar pa še danes niso dani pogoji za obnovitev spomenika — spomenik še danes ni obnovljen!

Vprašanje slovenščine kot uradnega jezika v upravi je na Koroškem »rešeno« samo z odlokom urada deželne vlade. Poleg tega tozadevni odlok vse do leta 1968 v javnosti sploh ni bil znan in tudi še do danes ni bil primerno objavljen. Tako se dogaja, da se posamezna okrajna glavarstva ne ozirajo na to določilo, kot na primer v zadnjem času v Velikovicu; ali pa ga »spoštujejo« tako, da namesto predpisane slovenskega prevoda priložijo odločitev v nemščini še neko čudno in povsem nesprejemljivo spakedranščino. Zlasti pa sedanja ureditev ne obvezuje občin, kjer ima človek največ opravkov in neposrednih stikov z oblastjo!

Kako se pri teh okrajnih sodiščih, za katere velja zakon o sodnem jeziku, v resnici upošteva slovenščina kot uradni jezik, najbolj prepričljivo dokazuje dejstvo, da je bila pristojna oblast prisiljena ustanoviti posebno komisijo kontaktnega komiteja, ki naj bi se bavila z nešteti nedostatkami, ki se pojavljajo, ker vprašanje ni zadovoljivo rešeno oziroma se ne upoštevajo niti dosedanj predpisi!

To je le nekaj konkretnih primerov, kako Avstrija v resnici »izpolnjuje« državno pogodbo. Takih in podobnih primerov je še nešteto. Vsi pa imajo nekaj skupnega: postavljajo na laž zagotovila in trditve avstrijskih forumov in predstavnikov, ki skušajo domačo in svetovno javnost prepričati, da Avstrija izpolnjuje svoje pogodbeno obveznosti. Konkretni primeri pa dokazujejo, da so vse take trditve neresnične!

(Slovenski vestnik Celovec
dne 6. decembra 1974)

ALI IMA JESENIŠKI FOTO KLUB LE ENEGA AKTIVNEGA ČLANA?

V drugem polletju je član foto kluba Andrej Prešeren z Jesenic Franci SLUGA, sodeloval s po eno svojo fotografijo na dveh pomembnejših razstavah. Prvič se je predstavil s fotografijo Portret kmeta, na drugi razstavi jugoslovanskih fotoamaterjev na temo življenje na vasi, ki je bila od 4. do 11. avgusta v Omoljici.

Prav te dni pa se predstavlja s fotografijo Nekega jutra, na 19. razstavi jugoslovanske fotografije, ki jo prireja Foto zveza Jugoslavije in Foto kino zveza Slovenije v izvedbi foto kluba Maribor v Mariboru.

Pri pregledovanju fotografa obeh razstav, nas nemalo presenetli skromna udeležba jeseniških fotoamaterjev, ki so leta in leta predstavljali vrh slovenskega in jugoslovanskega fotoamaterstva. Tudi v štiriletnem poročilu Foto zveze Jugoslavije, na osmi redni skupščini, ki je bila 23. in 24. novembra v Mariboru, ne najdemo med najboljšimi oziroma najaktivnejšimi društvi jeseniškega foto kluba. Človek se ob vsem tem upravičeno sprašuje kaj je z aktivnostjo jeseniškega foto kluba Andrej Prešeren. Toliko bolj, ker se vsak dan več ljudi ukvarja s črno-belo in barvno fotografijo. Kako, da na tako pomembni razstavi, kot je

mariborska, konkurirata le dva člana jeseniškega kluba, od katerih je bil v končni izbor sprejet le eden, z eno fotografijo.

VESEL VEČER NA BREZNICI

Vabimo vas, da si ogledate VESELI VEČER, ki bo v dvorani na Breznici, v petek, 13. decembra ob 18. uri.

Program so pripravili dijaki 4. b razreda gimnazije pedagoške smeri iz Ljubljane in obsega uro in pol razvedrila. V programu so zajete humoristične, glasbene, satirične in druge točke. Lani je ista skupina imela 22 nastopov po vsej Sloveniji, kar je dokaz, da imajo dobro naštudiran program. Program je pester in duhovit.

Ce bi radi uživali v smeju in zabavi, ne smete zamuditi večera. Do solza vas bodo nasmejali dijaki 4. b GPS iz Ljubljane.

ROSSINIJEV SEVILJSKI BRIVEC NA JESENICAH

Komisiji za koncertno dejavnost pri Zvezi kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice je uspelo, čeprav z zamudo, dobiti za otvoritev letošnje koncertne sezone v goste mlade soliste ljubljanske opere, ki bodo nastopili z Rossinijevim Seviljskim brivcem v koncertni izvedbi.

Opero je napisal Rossini leta 1815 v 24 dneh. Čeprav premiera zaradi intrig ni uspela, je zablestela naslednja predstava in navdušuje operno publiko že celih 158 let. Arie iz Seviljskega brivca, ki je bil v Sloveniji prvič uprizorjen v sezoni 1905/1906, bodo v sredo, 25. decembra, peli v jeseniškem gledališču mladi solisti ljubljanske opere:

tenorist Jurij Reja (grof Almaviva), basist Franc Javornik (doktor Bartolo), sopranistka Ana Pucar (Rozina), baritonist Jaka Jeraša (brivec Figaro) in basist Ivan Sancin (Basilio).

Za mladino bo koncert popoldne ob 17. uri, za ostalo občinstvo pa ob 19.30.

Gostovanje mladih solistov ljubljanske opere bo za Jesenice toliko pomembnejše, ker poje v Seviljskem brivcu glavno vlogo Jeseničan Jaka Jeraša. Zaradi izrednega zanimanja za gostovanje mladih solistov ljubljanske opere priporočamo rezervacijo vstopnic v pisarni gledališča Tone Čufar, telefon 81-260.

POSVET PLANINCEV V MOJSTRANI

V sredo, dne 3. decembra so se v Mojstrani sestali upravni odbori planinskih društev iz jeseniške občine. Na sestanku so sodelovali zastopniki vseh društev in v razpravi prišli do enotnega spoznanja in zaključka, da osnujejo poseben koordinacijski odbor za vprašanja planinstva v občini.

Vsa društva so sedaj pred občnimi zbori, na katerih bodo pregledali dosedanje delo in govorili o programih dela za prihodnje leto. Ker planinska društva čutijo potrebo po bolj usklajenem in enotnem delovanju planinskih društev v občini, bodo vsa društva na občnih zborih izvolila po dva delegata v koordinacijski odbor.

Sestanek v Mojstrani je nakazal zelo problematično stanje planinstva v naši občini. Kljub temu, da je to najbolj masovna organizacija v občini, saj šteje preko 4000 članov, pa še nima tistega mesta, ki ji glede na množičnost in pomen pripada. Sloglasno je bila iznešena kritika na račun vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij, ki ne kažejo pravega odnosa do planinskih društev. Kljub vabilom na občne zборе, se le-ti istih ne udeležujejo ali zelo redko. Posebne graje vreden je odnos mladinskih organizacij, čeprav vedo, da je v društvih mnogo mladine in pionirjev. Ni se še zgodilo, da bi kakršenkoli mladinski funkcionar prišel vprašat, kaj je z mladimi, kaj šele, da bi se z njimi sestel.

Mnogo je bilo tudi govora o neurejenih odnosih pri dotacijah in gospodarjenju. Planinske postojanke, tako visokogorske kot nižje ležeče, so obravnavane podobno kot gostinski obrati v dolini. To je poseben problem, ki zahteva nujno rešitev, tudi glede turistične takse se ni premaknilo nikamor, čeprav vemo, da morajo planinska društva urejati in varovati planinske poti. Tudi glede prijavne službe bi se morali dogovoriti,

saj je razlika, če se prijaviš v planinski postojanko ali pa hotelu v dolini. Tu so sodniki za prekrške neizprosni in vidijo samo predpise in denarno kazen. Vse to so vprašanja, ki jih bodo društva povezana mnogo lažje reševala. O teh in ostalih vprašanjih, katerih reševanje bo bolj učinkovito s koordiniranim delom, je tekla beseda na tem sestanku.

Ob sklepu zelo razgibanih razprav, so se predstavniki planinskih društev Javornik — Koroška Bela, Jesenice, Mojstrana, Martuljek in Kranjska gora dogovorili, da na svojih občnih zborih predlagajo naslednje:

- da se organizira koordinacijski odbor planinskih društev občine Jesenice kot telo, ki bi razpravljalo o skupnih problemih vseh članov oziroma društev v občini;
- da se na občne zборе vabi vse zastopnike družbenopolitičnih organizacij, občine in zastopnike oblasti, kakor tudi zastopnike temeljne telesne kulturne skupnosti;
- skupne akcije planinskih društev občine, ki naj bi bile:
- pohod na Stol,
- pohod ob žici okupirane Ljubljane,
- parada ali baklada mladosti,
- srečanje z zamejskimi planinci — Slovenci,
- pot prijateljstva,
- skupen izlet planinskih društev občine,
- odprava v gorstva drugih republik,
- enotna članarina na območju naše občine.

VS

ŠTEVILNI USPEHI MOJSTRANSKIH PLANINCEV

V alpinistični odsek Planinskega društva Dovje — Mojstrana je vključenih dvaindvajset članov. To so mladi, neustrašni ljudje, ki so ponosni ime rodne vasiče pri Triglavu v širni svet. Težko je stresti na papir občutke teh fantov, ko v premagovanju navpičnih sten postavljajo lastno življenje na kocko. Težko je opisati radost, ki jo čutijo v srcu, ko po neenakovrednem boju z zahrbtnimi stenami stopijo spet na trdna tla.

Mojstranski alpinisti se tudi v letošnjem letu lahko pohvalijo s številnimi uspehi. Člani odseka so izvedli dvesto vzponov vseh težavnostnih stopenj. Na slovenskem alpinističnem prvenstvu so med številnimi ekipami že tretje leto zapored premočno zmagali. Člana odseka Janez Dolžan in Miha Smolej sta bila udeležena pete jugoslovanske alpinistične himalajske odprave, ki je osvojila močnejši skoraj osem tisoč metrov visok Kangbačen.

Lahko bi še naštevati letošnje uspehe, vendar, kot pravijo alpinisti sami, ne ležejo v steno zato, da bi se potem po časopisih hvalili o svojih uspehih. Res, da je skromnost lepa čednost, vendar za takšno plodno delo zaslužijo tudi javno priznanje.

Seveda pa ob vsem tem plodnem delu tudi letos ni manjkalo težav. Na prvem mestu so prav gotovo finančni problemi, saj se marsikdo ne zaveda, kako draga je alpinistična oprema. Poleg tega je še vrsta drugih stroškov, ki prav tako niso majhni. Člani odseka upajo, da bodo z novimi delegatskimi razmerji tudi to vprašanje začeli zgodneje reševati, saj se zdaj pogostokrat dogaja, da morajo za drage stvari sami globoko seči v žep.

Omenimo naj še, da v alpinističnem odseku skrbijo tudi za vzgojo mladih kadrov. Prav sedaj poteka tečaj, na katerem začetniki delajo prve korake v alpinizmu.

Mojstranskim alpinistom tudi v prihodnjem letu želimo veliko uspešnih plezalnih vzponov. J. R.

POD ŠPIK

Ob dnevu republike, je mladinski odsek planinskega društva Jesenice, organiziral dvodnevni izlet pod Špič.

V petek popoldan nas je petnajst krenilo po novo zapadlem snegu proti koči v Martuljku, kjer so se nam zvečer pridružili še člani alpinističnega odseka. Ko je mesečina posrebrila mogočen venec gora Martuljkove skupine in so se na jasnem nočnem nebu pričele prižigati prve zvezde, smo se tiho odpravili v temno gozda, kjer smo občudovali zlato iskanje snežnih kristalov, katerih čar je spreminjal sivino skal in smrek v prečudovite odtenke barv, zlivajočih se s srebrnimi luninimi žarki. Ustavili smo se na Jasni, od koder smo lahko opazovali mogočno Špičovo lice, njegovo mrko, nepremagljivo steno, odeto v bel pajčolan, ki je krasoto gore, kipeče pred nami v črno nebo, še jasneje in lepše risal v tišino noči.

Polni nepozabnih vtisov smo se vrnili v koč, od koder smo zjutraj, brž ko so prvi sončni žarki obsijali vrh Frdamanjeh polic, nadaljevali pot v osrčju Špičove skupine. Pred nami je rasel v močro nebo mogočen amfiteater sten, ponosnih in sivih, polnih skrivnosti, ki znova in znova privlačijo. Na drugi strani doline pa so se v topli sončni luči kopal vrhovi Karavank.

Po plazu, na čigar pobočju smo se do pasu udirali v globok sneg, smo prišli na Kurji vrh, kjer je za kratek čas tudi nas obsijalo toplo sonce. Potem smo se po strmem pobočju pričeli spuščati v dolino. Beli vrhovi Razorja, Prisnjnika, Mojstrovke, Jalovca in Mangra, so vpijali zadnjo svetlobo dneva, nekeje daleč za temi vrhovi pa je ugašalo sonce, katerega čar smo uživali dva tako hitro minula dneva. Marko Surc

Zdravstveni dom Jesenice obvešča, da je ustanovljen

DISPANZER ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO BORCEV NOV

s sedežem na Jesenicah, ki ima svoje oddelke: v obratni ambulanti Železarne Jesenice, v TOZD zdravstveni enoti Bled, Bohinj in Radovljica.

Dispanzer bo vršil le preventivne zdravniške preglede. Borci bodo vabljeni z vabili po določenem vrstnem redu in prosimo, da se vabilu vsak borec odzove, ker je to v njegovem lastnem interesu. Na ta način nam bo uspelo dobiti zanesljivejšo sliko o zdravstvenem stanju borcev, kar nam bo služilo za nadaljnje razvijanje dejavnosti navedenega dispanzerja.

Dispanzer in njegovi oddelki bodo delali po sledečem urniku: TOZD Zdravstvena enota Jesenice: v izmenah — en teden dopoldne en teden popoldne s pričetkom 9. 12. 1974;

dopoldanska izmena: ponedeljek in sredo od 7.30 do 12.30 ure;

popoldanska izmena: ponedeljek in sredo od 14. do 19. ure;

TOZD Obratna ambulanta Železarne: vsak torek od 14. do 18. ure, s pričetkom 17. 12. 1974; ta oddelek bo sprejemal samo borce NOV zaposlene v Železarni;

TOZD Zdravstvena enota Bohinj: vsako sredo in četrtek od 15. do 18. ure, s pričetkom 11. 12. 1974;

TOZD Zdravstvena enota Bled: vsak četrtek od 15. do 20. ure s pričetkom 11. 12. 1974

TOZD Zdravstvena enota Radovljica: vsak ponedeljek in četrtek od 7. do 11. ure, s pričetkom 9. 12. 1974.

OBVESTILO

Z ozirom na zakon o dimnikarski službi (objavljen v Uradnem listu SRS, št. 16/74) ter občinski odlok o rokih čiščenja in pregledovanja kurilnih naprav in dimnih vodov na območju občine Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, št. 22/65), objavljamo naslednje obvestilo:

Dimnikarsko podjetje je dolžno čistiti in pregledovati kurilne naprave, dimne vode in prezračevalne naprave v vseh objektih. Kurilne naprave na trda in tekoča goriva in njihove dimne vode podjetje čisti mesečno, kurilne naprave v zasebnih gospodinjstvih, kjer se v pretežni večini uporablja elektrika ali plin pa se v času od 1/6 do 30/9 čistijo po potrebi. Pri dimnih vodih in kurilnih napravah se mora v istem času opraviti dvakratni kontrolni pregled.

Lastniki stanovanjskih hiš oziroma nosilci stanovanjske pravice so točno seznanjeni z redom čiščenja (npr.: prvi torek v mesecu ali drugi četrtek v mesecu). Občani plačujejo dimnikarske storitve za tiste kurilne naprave, ki so jih ob popisu prijavili dimnikarju. Vsak lastnik stanovanjske hiše oziroma nosilec stanovanjske pravice mora pred vgraditvijo, postavitvijo ali rušenjem kurilnih naprav obvestiti o tem Dimnikarsko podjetje.

Oddelek za gospodarstvo občinske skupščine Jesenice je 1/3-1974 izdal soglasje k novim cenam dimnikarskih storitev za območje občine Jesenice, ki jih opravlja Dimnikarsko podjetje Jesenice.

Cenik obsega naslednje cene dimnikarskih storitev:

Kurilne in dimnovodne naprave	normativ minut	v din
I. DIMNIKI		
1. Plezalni v zasebnih gospodinjstvih		
— do vključno 4 etaže	32	13,00
— do 6 etaž	39	16,00

2. Plezalni dimniki v zavodih, gostiščih, menzah, pekarnah, slaščičarnah in od centralnih kurilnih naprav:		
— do vključno 4 etaže	52	21,50
— nad 4 etaže	58	23,50

3. Neplezalni (ozki) dimniki v zaseb. gospodinjstvih		
— do vključno 3 etaže	16	6,50
— do vključno 6 etaž	14	5,50
— nad 6 etaž	12	5,00
— Shunt dimniki	16	6,50

Kurilne in dimnovodne naprave	normativ minut	v din
— priključki na shunt dimnik	17	7,00
— od etažnih kotlov za centralno kurjavo v zgrad. do 2 stanovanj	31	12,50

4. Dimniki kurilnih naprav v zavodih, gostiščih, menzah, pekarnah, slaščičarnah in od centralnih kurilnih naprav:		
— do 6 etaž	42	17,00
— nad 6 etaž	45	18,50

Pregled in struganje dimnikov v novi ali adaptirani zgradbi in za čiščenje kamin peči v gospodinjstvih se zaračuna po zamudi časa.

5. Štedilniki v gospodinjstvih:		
— s pečicami, kotliči ali prenosi	24	9,50
— peči in štedilniki na olje	24	9,50
— trajno žareče peči v gospodinjstvu	15	6,00

6. Štedilniki v zavodih, gostiščih, menzah itd.		
— mali štedilniki	44	18,00
— srednji štedilniki	55	22,50
— veliki štedilniki	67	27,50

7. Peči		
— navadna pekarska ali slaščičarska peč	53	21,50
— parna pekarska ali slaščičarska peč	59	24,00
— z eno etažo ali pečico	58	36,00
— z več etažami ali pečicami		

8. Kanali od centralnih kurilnih naprav, pekar. ali slaščičar. peči in podobno		
— od 1 do 4 metre dolžine	42	17,00
— tekoči meter nad 4 metre dolžine	28	11,00

9. Centralne kurilne naprave		
— do 8 kv. m ogrev. površine (9 členov)	59	24,00
— do 15 kv. m ogrev. površine (14 členov)	69	28,00
— do 20 kv. m ogrev. površine (nad 14 členov)	87	35,00

10. Kotli za pranje ali kuhanje živinske krme	14	5,50
---	----	------

II. Cena režijske ure je 25,00 din.

III. Za kontrolne preglede kurilnih naprav, ki jih dimnikar ne čisti se plača 50 % cene določene v ceniku, kar velja za poletne mesece, oziroma za čas, v katerem stranke ne uporabljajo kurilnih naprav.

IV. Za dimnikarska dela združena s posebno nevarnostjo dela, ki se opravljajo po naročilu stranke, za izredna dela, ki morajo biti po posebnem naročilu stranke opravljena v določenem času, se sme zaračunati največ 50 % višjo ceno kot je določena v veljavni tarifi.

V. Pavšalno plačevanje dimnikarskih storitev je dovoljeno samo po sporazumu med stranko in dimnikarjem.

VI. Dimnikar mora izstaviti plačniku dimnikarskih storitev potrdilo o vplačilu z navedbo vrst storitev.

Ta cenik je sestavni del soglasja št. 38-12/64-2 z dne 1/3-1974.

Dimnikarsko podjetje Jesenice objavlja to obvestilo sporazumno z oddekom za gospodarstvo občinske skupščine Jesenice.

Dimnikarsko podjetje Jesenice

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji nabavne službe Železarne, se zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času moje bolezni.

Zinka Bregant

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru adjustaže štel na Javorniku se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času mojega bolovanja zelo dobrodošla.

Marjan Klančnik

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega ljubega moža, očeta, sina in brata

ANDREJA SIRCA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za pomoč in sočustvovanje v dneh težke izgube.

Zahvaljujem se sostanovalcem za velen in denarno pomoč in še posebej družinam: Cvetkovič, Pančur in Kralič za pozornost in dragoceno pomoč. Iskrena hvala družini Celarc za takojšnjo pomoč, posebno pa sodelavcem strojnega vzdrževanja za zbrano denarno pomoč in pozornost. Zahvaljujem se vsem darovalcem vencev in cvetja ter sodelavkam obrata družbene prehrane in prodajnemu sektorju v Železarni za denarno pomoč.

Tovarišu Gasarju iskrena hvala za poslovilne besede ob odprtem grobu ter pevcem za žalostinke. Vsem, ki ste nam v dneh težke izgube stali ob strani in nam pomagali ter pokojnika spremili na zadnji poti, kakor tudi voznikom osebnih avtomobilov naša iskrena zahvala.

ZALUJOČI: žena Rozi, hčerka Erika, mama, ata, sestra z družino in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi dragega moža, očeta in sina

FRANCA FERLIČA

se najtopleje zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, gasilec domačega in sosednjih društev in vsem za izrečena sožalja, kot tudi za darovane vence in cvetje in udeležbo na pogrebu.

Hvala tovarišu Gasarju za poslovilne besede ob grobu, še posebno pa tovarišem iz montažnega oddelka in sindikalnega odbora strojnega vzdrževanja za denarno pomoč.

ZALUJOČI: žena, hčerka, mama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

TOMAŽU NOČU s Koroške Bele se za vse podarjene premične sestre Angele NOČ iz Mojstrane iskreno zahvaljujeta občinski odbor Rdečega križa in prejemnica pomoči.

Občinski odbor Rdečega križa Jesenice

DANES FINALE PRVENSTVA ŽELEZARNE V ŠAHU

Danes, 12. decembra, se bo ob 16. uri v Šahovskem domu na Jesenicah začel finalni del prvenstva Železarne v šahu za leto 1974. V finale so se uvrstile ekipe naslednjih obratov in oddelkov: strugarne valjev, žičarne, upravne službe, elektrojektarne in valjarne bluming-štekel. Izvajalec zaključnega dela šahovskega prvenstva je šahovsko društvo Jesenice, vodja tekmovanja pa Rado van Anželič. J. R.

RAZPIS

Vzgojno izobraževalni Zavod Jesenice, Tomšičeva 5 ponavlja razpis delovnega mesta tajnika (ena oseba).

Pogoji: srednja izobrazba — administrativni tehnik — šifra 363-01. Prijave pošljite do 10. decembra 1974. Nastop službe 15. decembra 1974. Žaželjena praksa v samostojnem vodenju tajništva.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

14. decembra amer. film STANLIO IN OLIO — MOJSTRA SMEHA, ob 15. uri.

14. in 15. decembra nem. film MORILEC OSAMLJENIH ŽENSK, v režiji Helmut Nitzschke, v gl. vlogi Alexander Lang, ob 17. in 19. uri.

16. in 17. decembra franc. barvni film MODRI AGENT Z ENIM ČRNIM ČEVLJEM, v režiji Yves Robert, v gl. vlogi Pierre Richard, ob 17. in 19. uri.

18. decembra amer. barvni film JAZ LJUBIM SVOJO ŽENO, v režiji Mel Stuart, v gl. vlogi Elliot Gould, ob 17. in 19. uri.

19., 20., 21. in 22. decembra jug. barvni film UZIŠKA REPUBLIKA, v režiji Žika Mitroviča, v gl. vlogi Boris Buzantič, Branko Mitčević, Božidarka Frajt.

Film UZIŠKA REPUBLIKA je svojevrsten filmski spektakl, najboljši dokument velike herojske borbe naših narodov. V času, ko skoraj vsa Evropa krvavi pod fašističnim jarmom, živi nekje v Srbiji svobodna Uziška republika. Cene vstopnicam so zvišane.

Kino PLAVŽ

14. in 15. decembra franc. barvni film MODRI AGENT Z ENIM ČRNIM ČEVLJEM, ob 18. in 20. uri.

15. decembra amer. film STANLIO IN OLIO — MOJSTRA SMEHA, ob 10. uri.

16. in 17. decembra nem. film MORILEC OSAMLJENIH ŽENSK ob 18. in 20. uri.

19. decembra italij. film LJUBIMCA IZ BENETK, ob 18. in 20. uri.

20. decembra amer. barvni film JAZ LJUBIM SVOJO ŽENO, ob 18. in 20. uri.

21. decembra amer. barvni film ČRNOBRADA POŠAST, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

13. in 14. decembra jug. barvni film PARTIZANI.

14. decembra italij. CS barvni film BRANDON, LOVEC NA IZSILJEVALCE.

15. decembra italij. barvni film LJUBIMCA IZ BENETK.

18. decembra franc. barvni film MODRI AGENT Z ENIM ČRNIM ČEVLJEM.

19. decembra amer. barvni film JAZ LJUBIM SVOJO ŽENO.

21. decembra nem. film MORILEC OSAMLJENIH ŽENSK.

Kino DOVJE — MOJSTRANA

14. decembra italij. barvni film LJUBIMCA IZ BENETK.

15. decembra jug. barvni film PARTIZANI.

21. decembra italij. barvni film KALIBER 9.

Jugoslovanski barvni film Uziška republika, bomo v naših kinematografih gledali še pred novim letom

RAZPIS

Delavska univerza Jesenice vpisuje

V UVAJALNI TEČAJ ZA VPIS V III. LETNIK UPRAVNO ADMINISTRATIVNE ŠOLE

Pravico vpisa imajo kandidati, ki so uspešno dovršili administrativno šolo z zaključnim izpitom. Vpisujemo do 19. decembra 1974.

OBVESTILO

Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela obvešča vse občane na območju Javornik, Koroška Bela, Javorniški rovt, Potoki in Podkočna, da je javna razgrnitev zazidalnega načrta za stolpiče na Koroški Beli v avli delavskega doma na Javorniku od 28. novembra do 28. decembra 1974 vsak dan od 10. do 17. ure.

Prosimo, da si občani ogledajo in vnesejo svoje pripombe v knjigo pripomb.

RAZPIS PROSTEGA DELOVNEGA MESTA

TOZD osnovna šola Koroška Bela razpisuje prosto delovno mesto učitelja angleškega jezika v 5., 6. in 8. razredu — 10,5 ur in glasbenega pouka v 5., 6. in 7. razredu — 10 ur tedensko za določen čas od 3. 2. 1975 do vrnitve na delo učiteljice s porodniškega dopusta.

Pogoj: PU ali P z ustrezno študijsko smerjo.

Osební dohodek po samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Stanovanja ni.

Kandidati naj se prijavijo na naslov šole do 28. decembra 1974.

REŠITEV KRIŽANKE

KODAK, J. ORDEN, KISLOST, SOAREJA, RAVNIK, RAINER, IN, NAIVEN, OA, AP, KVANT, LADO, DOGA, J. ROKO, TEN, O. O. SIR, MEČA, TLA, TAKI, LAN, IS, NEMIR, NEŽ, SISAČ, IK, OL, SRNICA, L, KOV, TT, ROVT, TRIK, KAVA, OS, MASBR, DAN, ATOLI, OVAL, RE, OPAL, PIR, BRV, VAL, REPUBLIKE, LAZ, R, AVTO, BAR, CELJAN, OTOLOG, TRTAR, IRENA, A, MILICAR, AIRE, TORONTO, ONEMELOST, ESTI, N, OREL, VAJA, ENKA, STAVBAR, KRT.

V torek, 10. decembra, je posebna komisija, ki so jo sestavljali: Janez Kežar, Tončka Klinar, Mira Razinger in član uredništva, izžrebala nagradne križanke, objavljene v 47. številki Železarja. Prejeli smo 295 rešitev, komisija pa je izvela 27 rešitev, da je dobila 10 pravih.

100 din prejme STANKO NOČ, profilarna, po 70 din prejmeta FRANC NOČ, knjigovodstvo valjarn in JANEZ RAJGELJ, OTK, po 50 din prejmejo ZLATKA KLINAR, osn. šola Prežihov Voranc, ALES DOBRAVEC, Jesenice, Tomšičeva 22 in ANTON KOREN, TOZD-VET, po 30 din prejmejo FRANCI GUBANC, nabavni, LEOPOLD URŠIČ, RTA, IVAN KOROŠEC, Jesenice, Ilirska 20 in LUDVIK KLEMENC, upokojenec, Jesenice, Titova 87.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Nagrajenci bodo prejeli nagrade po 15. decembru pri obratnih personalkah. Nagrajenci izven Železarne pa po pošti.

NA TLEH

Hokeyisti Jesenic so v tretjem prvenstvenem poskusu v letošnji sezoni doživeli že drugi poraz v srečanjih z Olimpijo. Mnogi so pričakovali, da bo tudi v soboto obveljala tradicija dobrih iger in zmag jeseniških hokeyistov na ljubljanskem ledu. Toda to se ni zgodilo. Zaslužno so izgubili z rezultatom 1:3, poleg tega pa so jih ljubljanci nadigrali v večini elementov hokeyjske igre. Še posebno pa se je v vrstah domačinov videlo, da si želijo zmago in vedo kako jo je lahko doseči. Pri naših pa prav tega zadnjega nismo opazili. Njihova igra je bila vse preveč brezglava, brez hitrih in povezanih akcij, katere smo vajeni gledati na hokeyjskih igriščih. Vse preveč je bilo potez in akcij na silo, brez pravega pregleda nad igro. Če k temu dodamo, da so se napadalc pred vrati Albrehta izkazali kot izredno neučinkoviti, nerodni in neiznajdljivi potem je jasno, da v soboto niso mogli premagati Olimpije.

Tudi Olimpija ni prikazala posebnosti igre, toda njihova zanesljivost in natančnost v podajih, je bila daleč pred jeseniškimi. Če k temu dodamo, da so se zopet izkazali kot izredno hitri drsalci ter veliki borci, potem je jasno, da je bila prednost na njihovi strani. Poleg tega pa ne moremo mimo tega, da so ljubljanci znali veliko uspešneje organizirati kolektivni napad, saj je ploščica po dveh treh podajah prispela iz njihove obrambe tretjine pred vrata Kneza. Kljub temu, da igra obeh moštev ni bila posebno kvalitetna, se je Olimpija predstavila kot ekipa, ki goji precej modernejši hokey kot Jeseničani.

V prvi tretjini smo gledali najboljše hokey. Moštvi sta se izmenjavali v napadih, oba vratarja pa sta imela veliko dela, ki sta ga opravila precej uspešno. Olimpija je dosegla svoj prvi zadetek v 17. minuti, pomagala pa ji je precej tudi sreča. V drugi tretjini so domačini povsem zagospodarili na igrišču in je obramba Jesenic imela polne roke dela. Ko je Petič po izredno lepem in ostrem strelu dosegel tudi drugi gol za Olimpijo je bilo skoraj očitno, da se bodo gosti težko otreli poraza.

Kljub takemu razpletu in boljši igri Olimpije pa so v zadnji tretjini Jeseničani prevzeli pobudo, veliko več časa so igrali na polovici Olimpije, vendar pa so bili njihovi napadi precej nerovni, nepovezani in jalovi. V tej tretjini so domačini povišali na 3:0. B. Jan pa je zmanjšal na 3:1. To je še bolj spodbudilo večkratne prvake, ki so zastavili vse moči, da bi rezultat še zmanjšali. Ko je v 55. minuti sodnik Janežič prekinil srečanje (obe moštvi sta igrali le s štirimi igralci), zaradi tega, ker se je peti igralec Olimpije znašel v nedovoljenem položaju, je izgledalo, da bo moral eden od Olimpijcev na klop za kaznovane. Tako je namreč pokazal sodnik Janežič, v vrstah Olimpijinih igralcev pa je prišlo do prerekanja. Kapetan Jakopič je zahteval od sodnika pojasnilo. V trenutkih, ko je gledalo, da bodo igralci Olimpije morali nadaljevati igro z igralcem manj, je tudi Puterle po dogovoru s trenerjem zapustil ledeno ploskev in odšel na klop za kaznovane. Po skoraj štirih minutah prerekanja med sodnikom Janežičem in nekaterimi igralci Olimpije, se je stanje na ledeni ploskvi umirilo in sodnik Grgec je hotel nadaljevati srečanje z »bulijem« vendar je takrat Janežič pokazal, da Puterlu ni treba sedeti na klopi. Tako sta obe moštvi tekmo nadaljevali s po štiri igralci. Očitno je bilo, da se je sodnik Janežič v štirih minutah, kolikor je trajala prekinitev premislil in spremenil odločitev. Zaradi tega je vodstvo HK Jesenice napovedalo pritožbo po končanem srečanju, pritožbo pa so poslali tekmovalni komisiji v ponedeljek.

Kot smo že omenili so jeseniški hokeyisti v soboto izgubili od boljše nasprotnika. To je bila tema pogovorov ob začetku tega tedna, vse kaže pa, da bo tako še nekaj dni. Večina Jeseničanov in simpatizerjev jeseniških hokeyistov ostro kritizira igro moštva večkratnih prvakov. Iščejo tudi različne vzroke za neuspeh, in ugotavljajo kakšne so možnosti jeseniških hokeyistov v nadaljevanju prvenstva. To je vsekakor normalno, saj jim res ni vseeno ali hokeyisti Jesenic premagajo ali izgubijo od Olimpije. Treba je reči, da so jeseniški hokeyisti tudi zaslužili upravičeno kritiko, čeprav tudi od laikov. Pri vsem tem moti le to, da vse preveč slimo mnenja, da je za jesniško moštvo letošnje državno prvenstvo zaključeno, da ne morejo več doseči prvega mesta in naslov prvakov.

To je vsekakor zmotno mišljenje. Res je, da je Olimpija v prednosti, toda, ali niso naši hokeyisti dosegli isto prednost, dveh točk, po prvem

srečanju z Olimpijo za državno prvenstvo. Do konca prvenstva so ostala še tri srečanja z Olimpijo. Kdo lahko trdi, da si v teh treh srečanjih jeseniški hokeyisti ne morejo zagotoviti prvenstva? Naslednja tekma z Olimpijo je na Jesenicah 18. januarja prihodnjega leta. Časa je več kot en mesec, da se izpopolnijo nekatere slabosti. Odvisno je le od igralcev, njihovega strokovnega vodstva in UO HD Jesenice. Če bodo vsi dovolj močni, če bodo kritično ugotovili vzroke poraza in predvsem slabe igre ter realno ocenili trenutno situacijo, ne bo težko postaviti programa za delo. Le na ta način, predvsem pa z resnim in strokovnim delom ter maksimalno delovno disciplino, zlasti samih igralcev, ne bo težko v več kot enem mesecu precej izboljšati formo moštva.

TRIGLAV :
KRANJSKA GORA
3:5

Po nekaj kolih letošnjega tekmovanja v B skupini državnega prvenstva, so strokovnjaki ocenili, da se bodo za prvo mesto v skupini borila tri moštva: Kranjska gora, Tivoli in Triglav. Po nekaj zares dobrih igrah Kranjčanov in dveh zmagah v srečanjih s Celjem in Tivolijem, se je »kandidatura« za prvaka zmanjšala le na Kranjskogorce in hokeyiste Triglava. Zato je bila sobotna tekma v Ljubljani med tema dvema nasprotnikoma izredno zanimiva. Srečanje pa je pokazalo, da so Kranjskogorci precej boljši in da jim prvo mesto v B skupini ne more uiti. Zmagali so zaslužno s 5:3.

Že v prvi tretjini so Kranjskogorci povedli s 3:0 in v nadaljevanju celo povečali na 5:1. Da so tudi hokeyisti Triglava v zadnjem času precej napredovali je dokazala zadnja tretjina, katero so dobili z 2:0. Pri tem pa moramo poudariti, da so Kranjskogorci napravili nekaj napak v obrambi in igrali precej manj zanesljivo kot v prvih štiridesetih minutah.

Gole za Kranjsko goro so dosegli: Pavlič 3, Klemenc in Hiti po 1.

JESENICE :
TRIGLAV (ml.)
32:2

Mladinci Jesenic so ponovno dosegli visoko zmago. Kranjčani so bili preslab nasprotnik, čeprav mladinci Jesenic niso prikazali posebno dobre igre. Nekateri igralci pa so v želji, da se večkrat vpišejo v listo strelcev, pozabljali na kolektivno igro in so se nekajkrat »izkazali« kot egoisti.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: Z. Šuvak 6, Razpet, Golja, Ščap po 5, Lah 4, Štupar, Gruškovnjak, B. Šuvak, Pajič, Bešič, D. Kobal in Pust po 1.

TIVOLI :
KRANJSKA GORA
(ml.) 5:9

V derbi srečanju mladinske igre so domačini, hokeyisti Tivolija, začeli zelo dobro in učinkovito. Sredi prve tretjine so celo povedli s 3:1, vendar so boljši Kranjskogorci, kmalu spreobrili potek dogodkov sebi v prid in prvi del zaključili z vodstvom 4:3. Tudi v nadaljevanju so bili gostje boljši, vendar niso znali izkoristiti nekaj ugodnih priložnosti. Vsekakor je treba povedati, da so tudi mladinci Tivolija igrali precej dobro in so se zelo dobro upirali gostom.

Gole za Kranjsko goro so dosegli: Klemenc 4, Brun 3, D. Horvat in Fartek po 1.

SLAVIJA :
JESENICE (ml.)
4:31

Jeseničani so se po sobotni visoki zmagi v srečanju z mladinci Triglava pomerili še v nedeljo, s prav tako neizkušenim moštvom Slavije iz Vevč, v hali Tivoli v Ljubljani. Že po prvi tretjini je bilo očitno, da bodo Jeseničani visoko zmagali, saj so povedli z 11:1. Nadaljevanje je to tudi potrdilo in so dosegli skupno kar 31 golov.

Strelci za Jesenice so bili: Z. Šuvak in Golja po 7, Lah in Ščap po 4, Razpet 3, Pust 2, B. Šuvak, Kobal, Jug in Medja po 1.

DOPISUJTE
V ŽELEZARJABUNČIČ DRAGO — NAŠ NOVI PRVAK
V PADALSKIH SKOKIH

Tradicija zadnjih let ostaja v Sloveniji. Za Štefanom Pesjakom, ki je bil državni prvak in reprezentant v letih od 1971 in 1972, je to mesto prevzel njegov tovariš iz klubske ekipe, Štefanov učenec, elektrotehnik v železarni Jesenice, Drago Bunčič — KENGs, kot ga imenujejo prijatelji. Zanj lahko rečemo, da »jabolko ne pade daleč od drevesa«. Letos je postal državni reprezentant in najbolje uvrščen Jugoslovčan v generalni uvrstitvi na XII. svetovnem padalskem prvenstvu v Szalniku na Madžarskem, nato absolutni državni prvak in še prvak v figurativnih skokih ter tretji v skokih na cilj. Zmagal je tudi v tekmovalstvu za SINJSKU ALKU in na prvenstvu Beograda, kjer je bil že tretjič zapored zmagovalec, dvakrat v tekmovalstvu za KUP POBEDNIKA, letos pa prvič v generalni uvrstitvi, klubska ekipa pa je bila že četrty zapored zmagovalec.

Samostojni rezultati so preveč pusti, da bi z njimi predstavljali človeka in osebnost, zato je najbolj prav, da o sebi govori KENGs sam, kot delavec in športnik.

Kaj misli o padalstvu, o sebi, svojem delu in načrtih povedo odgovori, ki mi jih je dal kar med urejanjem padalske opreme in drugih obveznosti, za katere mora skrbeti kot vodja padalske sekcije in učitelj padalstva pa tudi kot motorni pilot:

Drago pri počitku pred naslednjim skokom

Drago, ti nisi po rodu Jeseničan, kaj te je prineslo na Gorenjsko in od kod?

Na Jesenice sem prišel iz Novega Sada. V času priprav jugoslovanske reprezentance za X. svetovno padalsko prvenstvo, ki je bilo leta 1970 v Lescah, sem bil dodeljen kot vojak za pomočnika reprezentantom. Tako sem preživel dva meseca med reprezentanti in tudi skakal s njimi na sondo. Bil sem že padalec in kmalu sem ugotovil, da lahko v Lescah najhitreje napredujem. Po svetovnem prvenstvu sem slekel uniformo in samo deset dni sem bil doma v Novem Sadu. Novi prijatelji iz apleškega letalskega centra, so mi našli zaposlitev v železarni Jesenice in tako sem še danes tu. Sicer pa sem star 25 let, po poklicu elektrotehnik, poročen, imam dve hčerki, 3 leta in osem mesecev.

Kako si se vživel pri nas, ko si prišel v ALC in kaj ti sploh padalstvo pomeni?

Imel sem veliko težav, vendar se moram zahvaliti prijateljem padalcem v ALC, ki so mi pomagali, da sem se vživel v novi sredini.

Pred nekaj leti mi je padalstvo pomenilo vse, danes manj. Imam družino in odgovorno in dobro službo v glavni razdelilnici trafo postaji na Jesenicah.

Koliko skokov si že opravil in tvoj največji športni uspeh?

Do danes 910, t.j. od leta 1968, ko sem pričel skakati. Moj največji uspeh je, da sem lahko zastopal Jugoslavijo na svetovnem prvenstvu in da sem osvojil državno prvenstvo za leto 1974.

Kateri skok ti je ostal najbolj v spominu in zakaj?

Teh je več. Najlepše sem imel letos. Na državnem prvenstvu v Sinju smo Lesčani prvič uspeli kot klubska ekipa napraviti »zvezdo«. Ob meni so bili še Hrast, Šolar in Humar. To je bilo čudovito. Nepozaben skok je bila proslava 1000. skoka Branka Hrasta. Po odskoku je Branko celotno ekipo zapeljal nad Lesce in v domači vrt z zelenjavo, v veliko zadovoljstvo Brankovega očeta in nesrečno njegove mame zaradi uničene solate in vsega ostalega.

Si bil kdaj v težavah?

Nekajkrat. Naprimer ob priliki nekega filmanja na Bledu. Režiser si je izmislil skok v jezero v potapljaški obleki z masko in plavutmi. Moral sem odvreči glavno padalo in pristal sem z rezervnim na Straži nad Bledom. Bilo je precej neprijetno. Tudi v Križah pri Trzinu je bilo nevarno. Sprejela sem električne žice, zapletel sem se vanje. Potrgane so z bliski in poki padle med gledalce, vendar na srečo brez posledic. Šele nekaj dni za tem, sem se zavedal nevarnosti.

Imaš kaj težav doma zaradi skakanja?

Ne. Zena me razume. Skakal sem že preden sva se spoznala. Padalstvo je del mene.

Zaposlen si v železarni in si veliko časa odsoten od dela. Kako gledajo tvoji delovni tovariši na tvojo odsotnost, ker te morajo nadomeščati?

Zelo sem jim hvaležen za razumevanje. Brez njihovega sodelovanja bi težko skakal. Tudi moji predpostavljene mi pomagajo, čeprav jim ne more biti najbolj pogodu moja odsotnost. Brez pomoči železarne pa bi težko napredoval. Hvaležen sem odboru za rekreacijo in življenjske pogoje, ker mi je odobril več kot dva meseca izredno plačanega dopusta za priprave v državni reprezentanci in za udeležbo na svetovnem in državnem prvenstvu.

Ali si kaj prizadeva pri osebnem dohodku zaradi odsotnosti z dela, kadar si na pripravah in tekmovaljih?

Sem. Tudi po 1000 din prejemanj kot, če bi redno delal.

Kaj meniš o pred nedavnim sprejetih načelih o kategorizaciji športnikov?

Podrobnosti mi niso znane. Je pa to velika pridobitev za jugoslovanski šport.

Kakšne so perspektive našega padalstva?

Stagniramo. Naše priprave so skromne. Pred velikimi mednarodnimi tekmovalji se pripravljamo največ mesec dni. Padalci drugih držav na vzhodu in zahodu naredijo na leto po 500—600 skokov, mi pa 200 do največ 300. Priprave morajo biti forsirane. Zato je potrebno posebno letalo za vsaj deset padalcev v enem letalu pa še dober profesionalen trener. Vsega tega pa pri nas nimamo. Morali bi imeti posebno letališče — bazo.

Kako si zadovoljen s padalsko opremo, ki jo uporabljaš?

Naša padala so v primerjavi z drugimi močno zastarela. Vsi so izpopolnili padala v aerodinamični finis, ter upravljalnosti, pri nas pa se KLU-ZOVA padala niso premaknila v kvaliteto že več let. Najboljša so ruska, francoska in ameriška padala. To se je dobro pokazalo na letošnjem svetovnem prvenstvu.

Kakšni pa so tvoji pogoji za trening v ALC?

Zelo dobri za jugoslovanske razmere. Druge ne bi mogel bolje napredovati.

Kaj bi morali narediti, da bi kvaliteta padalstva napredovala?

Potrebno je več razumevanja v letalskih forumih. Največ pa lahko naredimo v klubskem merilu pri nas v Lescah, saj je deset kvalitetnih padalcev. Potreben je specialen plan treningov in vsak skok mora biti strokovno nadzorovan. Tudi trenerja zdaj imamo, Janeza Šolarja. Nujno pa bi bilo še letalo s štirimi do šest sedeži za padalce, da bi lahko vadili grupne skoke. Letala pa sami kupiti ne moremo.

Pri nas v ALC imamo veliko opreme, ki smo jo sami kupili s sredstvi iz prostovoljnih delovnih akcij celotnega članstva ALC. Kaj meniš ti o tem našem samofinanciranju vseh letalskih dejavnosti?

Do zdaj nismo dobivali sredstev od športnih forumov ali podjetij, zato je bil tak sistem edina rešitev za našo dejavnost. V prihodnosti pa tako ne bo več šlo. Morda še dve ali tri leta. Mlajši, novi člani tega sistema ne sprejemajo. Raje se ukvarjajo z drugimi športi in zabavami, kjer ni treba rezati kartonov. Danes se hitro živi in čas je že nekoliko preresel naš sistem.

Ali ima padalstvo v naši družbi tisto mesto, ki mu po pomembnosti pripada, npr.: v organizaciji SLO?

Malo je ljudi in še manj forumov, ki bi razmišljali o pomembnosti športnega padalstva. Verjetno smo premalo »nasovna« športna panoga. V nekateri vajah SLO smo sodelovali in dokazali izredno preciznost in velike možnosti zaradi kvalitetnih padal in padalcev.

Kaj si želiš kot padalec in kot delavec ter samoupravljaec v prihodnjem letu?

Dobro letalo v ALC in da bi naši dve ekipi spet osvojili naslove prvakov. Sam pa si želim spet mesto v državni reprezentanci, posebno za evropsko prvenstvo, če bo!

Kot delavec železarne pa želim, da bi še naprej ostal pri delu, ki ga sedaj opravljam, da bi mi moji sodelavci pomagali pri mojih športnih pripravah, v železarni pa, da bi izdelali čim več jekla, da bi bili OD čim boljši, pa tudi, da bi zgradili čim več stanovanj za delavce.

Imaš kakšne družinske probleme, ki bi jih želel rešiti v prihodnjem letu?

Želim si sodobno stanovanje. Zdaj stanujem s štiričlansko družino v

enosobnem privatnem stanovanju. Še večji problem pa mi je varstvo mojih dveh deklic. Zena je namreč tudi zaposlena.

Kaj misliš, ali bi dobil primernejše stanovanje na Jesenicah preje, če bi bil najboljši jugoslovanski hokeyist?

Ne vem. Mislim, da ne bi. Če stanovanj ni, ga je težko dobiti. Mnogi imajo še večje težave kot jaz. Skromnost je lepa čednost!

Kengs, hvala za razgovor in v imenu vseh tvojih prijateljev in sodelavcev ti želim veliko sreče in športnih uspehov v prihodnji sezoni.

Razgovor vodil:
Leon Mesarič

Odbojka

JESENICE : BLED
3:0

V zaostali tekmi, ki bi morala biti 23. novembra in je bila zaradi mladinskega turnirja preložena, so Jesenice presenetljivo visoko premagale ekipo Bleda. Za Jesenice so nastopili: Kavčič, Divjak, Bergelj, Bogataj, Strnad, Kovač, Erjavec in Rössler.

Jeseničani so v tekmi pokazali dober sprejem, tako da so nadaljnje akcije potekale dosti lažje. Tudi na mreži so bili iznajdljivi in pametno plasirali žoge v nebranjen prostor. Nasprotno pa ekipa Bleda ni zaigrala tako kot zna. Sprejemali so nezanesljivo in tudi na mreži so delali dosti napak. Še najbolj pri Blejcih je bil Udrih, pri domačinih pa je pohvaliti celotno ekipo.

SAVA : JESENICE
3:1

Jeseničani so zaradi preložene tekme z Bledom imeli v soboto in nedeljo dvojni program. Tako so odptovali delno utrujeni v Ljubljano. Poleg tega pa sta zaradi volitev morala ostati doma še Rössler in Privost. Jeseničani so nastopili v naslednji postavi: Kavčič, Kovač, Divjak, Bogataj, Strnad, Erjavec, Bergelj.

V derbi tekmi s Savo so Jeseničani pokazali dosti slabšo igro kot z Bledom. Seveda so imeli pred seboj mnogo močnejšo in razpoloženo ekipo. Igra v prvem setu je bila enakovredna in Jeseničani so celo vodili z 11:8. Nato pa je sodnik Kolenc iz Kanala pustil Savi nekaj očitno nošenih žog. To je spravilo iz tira jeseniške igralce in na reakcijo Divjaka, le-temu dosodi kazensko točko. Set je bil tako izgubljen.

V drugem setu so bili Jeseničani vseskozi boljši in so ga na koncu odločili sebi v prid. V tretjem setu so domačini zaigrali bolje in niso delali napak. Nasprotno pa je Jeseničanom počasi zmanjkovalo moči. Enako se je dogajalo v četrtem setu. V celoti je bila tekma borbeno in dosti lepa, vendar so Jeseničani odpovedali na mreži. Posebno je izpod svojih zmognosti igral Divjak, ki je bil v prejšnjih tekmah udarna sila.

Seveda ne gre tu prezreti slabega sodnika, ki je s svojimi odločitvami najbolj iztiril jeseniško ekipo. Jeseničani so bili tudi prizadeti s tem, ko so morali odigrati zaradi odločitve zveze dve tekmi zapored. Enako se je zgodilo tudi Blejem, ki so izgubili v nedeljo doma z Branikom.

Trenutno so Jeseničani še vedno drugi za Savo, vendar jim tesno sledita Mežica in Branik. Ekipa Bleda je padla na 5. mesto, kar je vsekakor neugodno presenečenje.

Naslednje kolo so Jesenice proste, 21. decembra pa igrajo zadnjo tekmo doma z Branikom.

Kegljanje na ledu

MEDNARODNI
TURNIR

V nedeljo, 8. decembra je bil na umetni ledeni ploskvi Podmežaklovo mednarodni turnir v kegljanju na ledu, v organizaciji podjetja Vatrostalne. Na otvoritvi turnirja je sodeloval tudi generalni direktor Vatrostalne tov. Derling.

Na turnirju je sodelovalo 15 moštev iz Zahodne Nemčije, Avstrije in domačih moštev z Jesenic, Bleda in Kranjske gore.

REZULTATI:

1. Jesenice — Univerzal — 21 točk (Bobnik, Petrovič, Pulc, Čarman, Zgavc); 2. Kranjska gora — 19 točk (1.730) (Markelj, Smolej, Robič, Košir, Šefman); 3. Jesenice — Murka — 19 točk (1.505) (Drinovec, Klnar, Sodja, Plesničar, Kralj); 4. Jesenice — Vatrostalna — 18 točk (Zelznikar, Biček, Petrič, Šapek, Cenček ml.); 5. EV Göss — Leoben — 16 točk itd.

DE